

ΝΙΚ. ΑΘ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤ' 89 ΕΧΒ

Πλάκας

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΑΡΧΑΙΑ ΣΤ'/Γ

ΔΙΑ ΤΗ' ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΤΥΠΟΥ

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
503

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1942

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΝΙΚ. ΑΘ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΑΙΔΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΠΑΛΑΙΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1941

002

494

2798

503

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΟΔΙΑΦ ΖΟΙΩΤΑ ΠΤ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α'. ΠΛΑΤΩΝ

1. Βίος τοῦ Πλάτωνος.

Ὁ Πλάτων ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 428 ἢ 427 π.Χ. Ὁ πατήρ αὐτοῦ Ἀρίστων ἦτο εὐγενής, ἀλλ' ἀγνώστου πιθανῶς ἱστορικῆς γενεᾶς, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Περικτιόνη ἀνῆκεν ἐπίσης εἰς ἐπιφανῆ οἰκογένειαν ἀνάγονσαν τὸ γένος αὐτῆς εἰς τὸν Σόλωνα. Τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ Πλάτωνος ἦτο Ἀριστοκλῆς, τὸ ὄνομα τοῦ πάππου του, Πλάτων δὲ ὠνομάσθη, ὡς ἀναφέρεται, διότι εἶχεν εὐρέα στέρα καὶ μέτωπον. Περὶ τῆς παιδείας αὐτοῦ δὲν γνωρίζομεν πολλὰ, ἀλλὰ πάντως ἔτυχεν ἐπιμελημένης ἀνατροφῆς ὡς υἱὸς πλουσίας καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας καὶ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον κατετέθησαν βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν του τὰ σπέρματα τῆς ἀρετῆς, πὺν τὸν κοσμεῖ καθ' ὅλην τὴν ζωὴν. Εἶναι ὅμως βέβαιοι, ὅτι ἐμνήθη εἰς τὴν φιλοσοφίαν ὑπὸ τοῦ Κρατύλου, μαθητοῦ τοῦ Ἡρακλείτου. Ἀλλὰ τὸν ἐνεθουσίαζε μᾶλλον ἡ ποίησις καὶ μάλιστα ἡ τραγικὴ ἢ γνωριμία του ὅμως μὲ τὸν Σωκράτη, ἡ ὁποία συμπίπτει μὲ τὸ εἰκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐπέφερε ριζικὴν μεταβολὴν εἰς τὰς νεανικὰς του κλίσεις. Παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ τὰ ποιητικὰ του πονήματα καὶ παρεδόθη ὅλος εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν προσωποπικότητα τοῦ Σωκράτους, πλησίον τοῦ ὁποίου παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Ὁ ἄδικος θάνατος τοῦ διδασκάλου τὸν ἐπίκρανε τόσον, ὥστε ἔφυγεν εἰς τὰ Μέγαρα πλησίον τοῦ Εὐκλείδου, ὅπου μὲ ἄλλους Σωκρατικούς ἐθρόνησαν αὐτόν· ἐκεῖθεν μετὰ βραχὺ πιθανῶς διάστημα ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Κατὰ διάφορα ἔπειτα χρονικὰ διαστήματα ἔχαμεν ἀρκετὰ ταξίδια ἐπανερχόμενος ἐκ νέου εἰς τὴν γενέτειραν. Τὸ

μακρότερον όλων ἦτο εἰς Αἴγυπτον καὶ Κυρήνην. Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐγνώρισε τὸν ἐκεῖ πανάρχαιον πολιτισμόν, ἐδιδάχθη ἴσως ἱστορίαν καὶ μαθηματικά, τὸ δὲ πολίτευμα τῆς χώρας τοῦ ἀφῆκε μεγάλην ἐντύπωσιν, τῆς ὁποίας ἔχρη βλέπομεν εἰς τὰ περὶ πολιτείας ἔργα του. Εἰς τὴν Κυρήνην ἤκουσε τοὺς μαθηματικούς της καὶ ἐγνώρισε τὸν διάσημον γεωμέτρην Θεόδωρον. Τὸ 389 π.Χ. ἦλθεν εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν. Ὁ πιθανώτερος λόγος τῶν ταξιδίων αὐτῶν ἦτο ἡ ἐπιθυμία του νὰ γνωρίσῃ καὶ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς σοφίας τῶν χωρῶν αὐτῶν. Τὸ εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν ταξίδι του ὑπῆρξεν ἀφορμὴ νὰ γνωρίσῃ ὁ Πλάτων τοὺς Πυθαγορείους ἐκ τοῦ πλησίον, νὰ λάβῃ γνώσιν τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν, νὰ μνηθῇ πληρέστερον εἰς τὰ Ὀρφικά καὶ νὰ γνωρισθῇ ἀκόμη μὲ τοὺς Ἐλεάτας καὶ τὰς δοξασίας αὐτῶν. Ἡ ἀποδημία του αὐτῇ ὑπῆρξεν ἕνεκα τούτου σημαντικωτάτη διὰ τὴν μετέπειτα πνευματικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν. Διάφορος ὅμως ὑπῆρξεν ἡ πνευματικὴ του συγκομιδὴ ἐκ τῆς Σικελίας. Ἐκεῖ ἐγνώρισεν ἐκ πείρας μίαν τυραννίδα ζήσας εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου Α' καὶ ἐκέρδισε φίλον καὶ θανμαστὴν τὸν γυναικάδελφον τούτου Δίωνα. Ἀλλ' ἡ γνωριμία του μὲ τὸν Διονύσιον εἶχεν οἰκτρὸν τέλος. Ὁ τύραννος, διὰ τὰ ἀπαλλαγῇ τοῦ ἐνοχλητικοῦ ἠθικολόγου, τὸν ἐπεβίβασε διὰ τῆς βίας πλοίου ἀναχωροῦντος διὰ τὴν Ἑλλάδα ὁ κυβερνήτης αὐτοῦ κατ' ἐντολὴν πιθανώτατα τοῦ Διονυσίου τὸν ἐπώλησεν ὡς δοῦλον εἰς τὴν Αἴγιναν. Ὁ Ἀντίκερις ὅμως ὁ Κυρηναῖος παρενρισκόμενος ἐκεῖ τὸν ἐξηγόρασε καὶ ἔτσι ὁ Πλάτων ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας τὸ 387 π.Χ. εἰς ἡλικίαν 40 ἐτῶν περίπου.

Ἐκτοτε ὁ Πλάτων παρέμεινε εἰς Ἀθήνας πλὴν δύο διακοπῶν παρὰ τὰ πρότερα παθήματά του. Τὸ 366 π.Χ. μετέβη καὶ πάλιν εἰς Σικελίαν, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ νέου τυράννου Διονυσίου Β' διαδεχθέντος τὸν πατέρα του, πρὸς διαρρύθμισιν τῶν ἐκεῖ πολιτικῶν πραγμάτων κατὰ τὰς φιλοσοφικὰς αὐτοῦ ιδέας. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἠπατήθη ὁ Πλάτων εἰς τὰς προβλέψεις του καὶ ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ τὰς Συρακούσας, ἀφοῦ ὑπέσχέθη, ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ, διότι ἄλλως δὲν τοῦ ἐπέτρεπον ν' ἀναχωρήσῃ. Καὶ πράγματι τὸ 361 π.Χ. ἐπανῆλθεν εἰς Σικελίαν, ὅπου ὅχι μόνον δὲν κατώρθωσε νὰ διαλλάξῃ τὸν τύραννον μὲ τὸν Δίωνα καὶ νὰ ἐπαναφέρῃ ἐκ τῆς ἐξορίας τὸν δεύτερον, ἀλλὰ

καὶ κατέστη ὑποπίτος, ἔνεκα τοῦ ὁποίου ἐκινδύνευσεν αὐτὴ ἡ ζωὴ του. Ἐσώθη μόνον κατόπιν ἐπεμβάσεως τῶν ἐν τῇ κάτω Ἱταλίᾳ Πνυθαγορείων φίλων του καὶ ἐπανήλθεν εἰς Ἀθήνας χωρὶς πλέον ν' ἀπομακρυνθῇ ἐξ αὐτῶν.

Εἶναι ἐπίσης βέβαιον, ὅτι ὡς ἀνὴρ ὕγις καὶ ρωμαλέος πλέον ἡ ἄπαξ ἐστρατεύθη κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνδρικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ὅτι δὲν ἀνεμείχθη εἰς τὰ πολιτικά, διότι καὶ ἐκ πεποιθήσεως καὶ ἐκ καταγωγῆς δὲν συνεπάθει τὴν δημοκρατίαν, ἡ ὁποία ἐθανάτωσε τὸν ἀριστον τῶν πολιτῶν Σωκράτη, ὅτι παρέμεινε ἄγαμος καὶ ὅτι ἦτο λίαν φιλομαθὴς καὶ πολυμαθέστατος, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων του.

Ὅτε τὸ πρῶτον ἐπανήλθεν ἐκ Σικελίας εἰς Ἀθήνας, ἐφιλοτιμήθη νὰ καταστήσῃ κοινωνοὺς τῆς πείρας του καὶ τῶν γνώσεών του τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ κοινωνήσουν τούτων. Ἰδρυσε λοιπὸν πρὸς τοῦτο παρὰ τὸ Γυμνάσιον «Ἀκαδήμεια» μόνιμον φιλοσοφικὴν σχολήν, ὁμῶνυμον μὲ αὐτό, διατηρηθεῖσαν μέχρι τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ὁπότε κατηργήθη. Ἡ Ἀκαδημία ἔγινε κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Πνυθαγορείου σχολῆς, ἀλλὰ ὁ ἰδρυτὴς τῆς δὲν ἀπεδέχετο οὔτε τὴν ἐχεμύθειαν τῶν Πνυθαγορείων, οὔτε τὸ δυσπρόσοδον τῶν μαθητῶν πρὸς τὸν διδάσκαλον, ἀλλ' ἐζήτει νὰ συμβιβάσῃ τὴν ἀκροαματικὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας μετὰ τῆς διαλογικῆς τοῦ Σωκράτους. Ἡ Ἀκαδημία ἐτέθη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν, τῶν ὁποίων ὁ Πλάτων ἰδρυσεν εἰς τὸν κήπον τῆς σχολῆς ἱερὸν, καὶ οἱ ὀμιλεῖται κατὰ τὸ πρότυπον τῶν Ὀρφικῶν καὶ Πνυθαγορείων ἀπετέλουν ἱερὰν ἑνωσιν. Ἐντὸς τῆς σχολῆς κατοίκησεν ὁ Πλάτων καθὼς καὶ οἱ ἐκάστοτε σχολάρχαι τῆς Ἀκαδημίας ἐκ κληρονομίας τοῦ ἰδρυτοῦ. Ἐπιφανεῖς Ἀθηναῖοι καὶ ξένοι ἦσαν οἱ ἀποτελοῦντες τὸν ὄμιλον τῆς σχολῆς, μετὰ δὲ τῶν ὁποίων κατὰ λέγονται ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Δημοσθένης.

Ὁ Πλάτων ἐξηκολούθησεν ἀνελλιπῶς, πλὴν τῶν δύο διακοπῶν ποὺ εἶδομεν, νὰ διδάσκῃ εἰς τὴν σχολήν, χωρὶς καὶ νὰ παύῃ νὰ γράφῃ. Μόνον ὁ θάνατος περὶ τὸ ὀγδοηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἔθεσε τέλος εἰς τὴν γόνιμον δρασίαν του. Ὁ νεκρὸς τοῦ πρώτου σχολάρχου τῆς Ἀκαδημίας ἐτάφη εἰς τὸν κήπον αὐτῆς.

2. Συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος.

ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πλάτωνος φέρονται 44 ἔργα. Ἐκ τούτων θεωροῦνται γνήσια τρεῖς ἐπιστολαὶ καὶ 24—26 συγγράμματα ἔχοντα τὴν μορφήν διαλόγου, πλὴν τῆς Ἀπολογίας, πὺν εἶναι γραμμένη εἰς συνεχῇ λόγον. Ἡ μορφή δὲ αὕτη τοῦ λόγου δὲν εἶναι κατὰ ἔξωθεν δάκειον, ἀλλὰ φυσικὴ ἀναπαράστασις τῆς διαλογικῆς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους, ἣ ὁποία ἐγίνετο μὲ τόσην δεξιότητα καὶ ἀσφάλειαν. Ἔτσι λοιπὸν προῆλθεν ἡ νέα μορφή τοῦ ἀττικοῦ πεζοῦ λόγου, ὁ Πλατωνικὸς διάλογος, γραμμένος μὲ τόσην λογοτεχνικὴν χάριν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀθηναίων τῆς ἐποχῆς.

Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους ὡς ἓνα εἶδος στενογραφημένων πρακτικῶν τῶν Σωκρατικῶν τοιούτων· ἡ ζωὴ, ἡ μορφή καὶ τὸ πλαίσιον τούτων εὐρένονται, παρελθὸν καὶ παρὸν συνενοῦνται, αἱ κρατοῦσαι ἰδέαι ἀνάγονται εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα, ὥστε πανταχοῦ διακρίνεται ὁ ἀνώτερος νοῦς, πὺν διαμορφώνει, καλλωπίζει καὶ ἐξυψώνει, ὡς χρωστήρ ἐξόχου καλλιτέχρον ἐπεξεργαζόμενον ὥραιαν, ἀλλ' ἀτελῇ καταλειφθεῖσαν εἰκόνα, τὴν ὁποίαν θέλει νὰ ἐμφανίσῃ οὗτος ὡς ἔργον οὐχὶ ἰδικόν του, ἀλλὰ τοῦ πρώτου σχεδιάσαντος. Ἡ τοιαύτη εὐλάβεια καὶ ἀφοσίωσις τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὸν Σωκράτη ἀποτελεῖ μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν παράδειγμα σχέσεως μαθητοῦ πρὸς διδάσκαλον, τοῦ ὁποίου τὴν προσσωπικότητα μᾶς παρέδωκεν ὅλως ἰδιανικῇ.

Β'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

Ἡ φιλοσοφία, ὅπως καὶ τὸ δρᾶμα, ἔχει πατρίδα τὴν Ἑλλάδα. Ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἑλληνικὰς ἀποικίας, καὶ μάλιστα τὰς Ἴωνικὰς, καὶ ἠνδρώθη καὶ ἐξυψώθη εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἀλλὰ τί εἶναι φιλοσοφία; Φιλοσοφία κυρίως εἶναι ἡ ἀγάπη τῆς σοφίας ἢ τῆς γνώσεως. Ἡ ἐξερεύνησις τῆς ἀληθείας καὶ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων· ἡ ἐπιστήμη τῶν ὄντων, τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν αἰτίων αὐτῶν. Ὁ Πλάτων φιλοσοφίαν θεωρεῖ τὴν γνῶσιν τοῦ ὄντως ὄντος, τοῦ ἀγενήτου, ἀφθάρτου, μονοειδοῦς καὶ αἰωνίου. Ὁ Ἀριστοτέλης

πάλιν λέγει, ὅτι φιλοσοφία εἶναι ἡ ἔρευνα τῶν αἰτίων καὶ τῶν ἀρχῶν τῶν ὄντων. Ἐξ ἄλλων κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἄλλοι διαφορετικά ὀρίζουν τὴν φιλοσοφίαν.

Τὰ προβλήματα τῆς φιλοσοφίας εἶναι κυρίως τρία: 1) Τὸ Γνωσιολογικόν, ἥτοι α') Ἡ ἔρευνα τοῦ πῶς συντελεῖται ἡ γνῶσις ἡμῶν καὶ ποία ἡ πηγὴ αὐτῆς. Εἶναι δηλαδή αἱ αἰσθήσεις ἢ ἡ νόησις; Ἄλλοι τῶν φιλοσόφων δέχονται ὡς πηγὴν τὴν αἴσθησιν (αἰσθησιαρχικοὶ) καὶ ἄλλοι τὴν νόησιν (νοησιαρχικοί). β') Ποῖον τὸ κῦρος τῆς γνώσεως ἡμῶν ἢ γνῶσις δηλαδή ἡμῶν περὶ τοῦ κόσμου ἔχει ὑποκειμενικὸν κῦρος ἢ ἀντικειμενικόν; Εἶναι δηλαδή ὁ κόσμος διάφορος ἀπὸ ὅ,τι μᾶς φαίνεται ἢ εἶναι οὗτος πράγματι, ὅπως τὸν νομίζομεν; γ') Ποῖον τὸ ὄριον τῆς γνώσεως ἡμῶν; Μέχρι ποίου σημείου δηλαδή φθάνει ἡ γνῶσις μας; Δυνάμεθα νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν ἐσχάτην τοῦ παντὸς οὐσίαν; 2) Τὸ Ὄντολογικόν, τὸ ὁποῖον ἐξετάζει περὶ τῆς οὐσίας τοῦ κόσμου καὶ παντὸς ὑπάρχοντος καὶ φαινομένου. Εἶναι δηλαδή ὁ κόσμος ὅλη ἢ πνεῦμα ἢ εἶναι καὶ τὰ δύο μαζί; 3) Τὸ Ἀξιολογικόν, τὸ ὁποῖον ἐρευνᾷ περὶ τῶν παντὸς εἶδους ἀξιών. Ἡτοι ἡ φιλοσοφία ἐξετάζει πῶς δυνάμεθα νὰ γνωρίσωμεν τὸ Α ἢ Β φαινόμενον ἢ πρᾶγμα, ποία εἶναι ἡ οὐσία του καὶ ποία ἡ ἀξία του.

Γ'. Η ΠΡΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Πρὸς κατανόησιν τοῦ Φαίδωνος εἶναι ἀνάγκη νὰ δώσωμεν μίαν σαφεῆ, ἀλλὰ περιληπτικὴν εἰκόνα, τόσον περὶ τῆς πίστεως κλ. τῶν Ὀρφικῶν, ὅσον καὶ περὶ τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς φιλοσοφίας.

Ὀρφικοί.

Παντοῦ εἰς τὴν γῆν προηγίθη τῆς γνώσεως ἢ πίστις καὶ τῆς φιλοσοφίας ἢ θρησκεία, ποὺ ἔδωσαν κάποιαν λύσιν εἰς τὰ προβλήματα τῆς φιλοσοφίας. Ποία ἦτο ἡ πίστις τῶν Ἑλλήνων εἶναι γνωστόν. Τὰ Ὀρφικά ὅμως μυστήρια, τῶν ὁποίων ἡ ἴδρυσις ἀποδίδεται εἰς τὸν θρυλικὸν Ὀρφέα, ἀπονέμουν τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν μοῖραν τοῦ ἀνθρώπου εἰς ἄλλην αἰτίαν. Οἱ μνημένοι εἰς αὐτὰ ἀπετέλουν θρησκευτικὰς

κοινότητας καὶ εἶχον ἰδίαν πίστιν. Κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὀρφικῶν ὁ ἄνθρωπος ἔγινεν ἀπὸ τὴν τέφραν τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς φονευθέντων Τιτάνων, διότι οὗτοι εἶχον καταφάγει τὸν Ζαγρέα, υἱὸν αὐτοῦ καὶ τῆς Περσεφόνης. Δύο λοιπὸν στοιχεῖα φέρεי ὁ ἄνθρωπος· τὸ Τιτανικόν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔγινε τὸ σῶμα, καὶ τὸ θεῖον, τοῦ νιοῦ τοῦ Διὸς, ἀπὸ τὸ ὁποῖον προῆλθεν ἡ ψυχὴ. Ἐπομένως ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ φροντίζη διὰ τὴν θεϊαν ψυχὴν καὶ νὰ προσπαθῇ νὰ ἀπελευθερώσῃ αὐτήν, ἢ ὁποῖα διὰ τῆς γεννήσεως ἐνεκλείσθη εἰς τὰ δεσμὰ τοῦ σώματος. Τὸ παράδειγμα τοῦ θεοῦ δεικνύει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον θὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Ὁ Ζαγρεὺς ἐφονεύθη μὲν ὑπὸ τῶν Τιτάνων, ἀλλ' ἀνεστήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς· διότι οὗτος κατέπινε τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ ἐγέννησε τὸν Διόνυσον, προωρισμένον νὰ συμμερίζεται τὴν δόξαν καὶ τὴν κυριαρχίαν τοῦ πατρός. Ἡ ὑπαρξις εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἀμάρτημα καὶ ἀπαιτεῖ διὰ τοῦτο ἐξιλέωσιν· δι' αὐτῆς μόνον ὁ ἐνυπάρχων εἰς τὸν ἄνθρωπον θεὸς σπινθήρ θὰ διασωθῇ εἰς τὸν ἀνώτερον κόσμον. Κάθε ἄνθρωπος λοιπὸν πρέπει νὰ πάθῃ, ν' ἀποθάνῃ καὶ ν' ἀναγεννηθῇ. Αὕτη εἶναι ἡ βαθυτέρα ἔννοια τῶν Ὀρφικῶν μυστηρίων. Ἐπίγειος βίος χωρὶς μύησιν δὲν ἀρκεῖ διὰ τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς. Ἐπερπε λοιπὸν ὁ ἄνθρωπος νὰ μυηθῇ—ν' ἀρχίσῃ νὰ πάσχῃ. Ἔτσι ὁ μυημένος ἐπίστευε πλέον ὅτι ἡρῶντο μὲ τὸ θεῖον καὶ ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν «φοβερόν κύκλον», ὁ ὁποῖος ἦτο ἡ μετεμψύχωσις ἢ μετενσωμάτωσις. Διότι ὁ ἀμύητος καὶ θὰ ἐτιμωρεῖτο μετὰ θάνατον καὶ θὰ ἐπανήρχετο ἡ ψυχὴ του εἰς τὴν ζωὴν εἰς τὸ σῶμα ἀνθρώπου ἢ ζῴον, «ἀνακύκλῃσις τῶν γεννήσεων». Μόνον ἡ καθαρὰ καὶ μυημένη ψυχὴ θὰ ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ἀναστάσεως πλησίον τῶν φωτεινῶν θεῶν.

Ἵωνες φιλόσοφοι.

Οἱ Ἵωνες φιλόσοφοι πρῶτοι ἐξήτησαν νὰ εὑρουν τὴν ἀρχὴν τοῦ πάντος οὐχὶ διὰ τοῦ μύθου, ἀλλὰ διὰ τῆς λογικῆς σκέψεως. Καὶ ὡς τοιαύτην ἀρχὴν ἐθεώρησαν μόνον τὴν ἕλην, ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, ἔχουσαν ὅμως δύναμιν κινητικὴν, ζωικὴν καὶ λογικὴν, ἓνα εἶδος θείας δυνάμεως ἢ ψυχῆς, (ὕλοζωία ἢ ὕλοψυχία, ἀρχὴ διφυής), ἀπὸ τὴν ὁποῖαν πηγάζουν τὰ πάντα καὶ εἰς τὴν ὁποῖαν ἀφανίζονται τὰ πάντα.

Ἐκ τούτων ὁ Θαλῆς θεώρησεν ὡς πρώτην ἀρχὴν τὸ ὕδωρ ἢ ὑγρόν, ὁ Ἀναξίμανδρος τὸ ἄπειρον (πλήθος ἢ χάος) καὶ ὁ Ἀναξίμενης τὸν ἀέρα.

Οἱ Πυθαγόρειοι.

Οἱ Πυθαγόρειοι ἀντιθέτως πρὸς τοὺς Ἴωνας δὲν ἐδέχθησαν μίαν οὐσίαν ὕλικήν μετὰ δυνάμεως λογικῆς καὶ ζωογόνου, ἀλλὰ μίαν νοοῦσαν διακοσμητικὴν ἀρχὴν ἐνυπόστατον, πὺν ἔχει δηλαδὴ συγχρόνως καὶ τὴν ὕλην, τὴν ὅποιαν διακοσμεῖ καὶ διενθύνει. Καὶ ὡς τοιαύτην ἐδέχθησαν τοὺς ἀριθμούς. Ὅπως τὸ σύμπαν, ὁ κόσμος, ὅπως πρῶτοι οἱ Πυθαγόρειοι τὸν ἐνόμασαν, δὲν εἶναι παρὰ μία συμμετρία καὶ ἁρμονία καθ' ὠρισμένας ἀριθμητικὰς ἀναλογίας διατεταγμένος μὲ βάσιν μόνον τοὺς ἀριθμούς, ἔτσι καὶ ἡ οὐσία αὐτοῦ πρέπει νὰ εἶναι μόνον οἱ ἀριθμοί. Οἱ ἀριθμοὶ λοιπὸν εἶναι οὐσίαι αὐτοτελεῖς, αὐθόπαρκτοι καὶ πραγματικαί, πὺν ἔχουν συγχρόνως καὶ τὴν δύναμιν τῆς διαπλάσεως: «μιμῆσει τὰ ὄντα εἶναι τῶν ἀριθμῶν». Ὑπεράττη πραγματικότης εἶναι ἡ μονάς, τὸ ἔν, ὁ ἀγέννητος θεός, μὴ καταληπτός ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, τὸ κεντρικὸν πῦρ, ἐξ οὗ ἐδημιουργήθη ὁ κόσμος, στερούμενος ὅμως τοῦ προσόντος τῆς τελειότητος τοῦ θείου, διότι, ἐνῶ εἶναι εἷς, συγχρόνως μορφοῦται καὶ διαπλάσσεται εἰς πολλὰ (ἐνὺλος πανθεῖσμός, διφυὴς ἀρχή). Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἁρμονία προερχομένη ἐκ τῆς ἀριθμητικῆς σχέσεως τῶν σωματικῶν στοιχείων καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν πρὸς κάθαρσιν (μετεμψύχωσις). Ἐν τοιαύτῃ ὁμως περιπτώσει ἡ θεωρία περὶ τῆς ψυχῆς ὡς ἁρμονίας πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς ἁρμονικὴ σύνδεσις τῆς ἀθανάτου ψυχῆς μετὰ τῶν στοιχείων τοῦ σώματος.

Ἐλεᾶται.

Οἱ Ἐλεᾶται — Ξενοφάνης, Παρμενίδης, Ζήνων — ἔκαμαν ἓνα βῆμα περαιτέρω. Ἀντὶ τῆς διφυοῦς καὶ μεταβλητῆς ἀρχῆς τῶν Πυθαγορείων ἐδέχθησαν μίαν, ἓνα θεόν τὸ «ἐν καὶ πᾶν» ἀγέννητον, ἀνώλεθρον, ἀκίνητον, μονοειδὲς καὶ ἀναλλοίωτον, νοοῦν καὶ διὰ τοῦ νοῦ μόνον καταληπτόν, ἐπομένως ἀποκλείον πᾶσαν κοσμολογικὴν ἢ φυσικὴν ἐρμηνείαν (ἐνισμός ἐνὺλον πνεύματος πανθεῖστικῶς). Αἱ μεταβολαὶ τῶν αἰσθητῶν

δὲν εἶναι προϊόντα τῆς μεταβολῆς τοῦ ἑνὸς ὄντος, ἀλλὰ γεννήματα τῶν αἰσθήσεων, πὺν μᾶς τὸ ἐμφανίζουσιν εἰς ποικίλας μορφάς. Αἱ αἰσθήσεις λοιπὸν μᾶς ἀπατοῦν καὶ μόνον ἢ νόησις εἶναι τὸ μέσον, διὰ τὸ εὖρωμεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ ὄντος. Διότι τὸ ὅμοιον διὰ τοῦ ὁμοίου καὶ τὸ νοητὸν διὰ τοῦ νοῦ, ὡς ὁμοίου, εἶναι δυνατόν τὸ γινῆ γνωστόν. Ἐν τούτοις πρὸς ἐρμηνείαν τῶν ὄντων δέχονται τὴν μεῖξιν δύο στοιχείων, τοῦ λαμπροῦ (πῦρ, φῶς κ. τ. ὅ.) καὶ τοῦ σκοτεινοῦ (νόξ, σκότος κ. τ. ὅ.). Τὸ φωτεινὸν εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως, τῶν αἰσθήσεων καὶ τῆς νοήσεως. Ἐπομένως ἡ ἀναλογία κατὰ τὴν μεῖξιν τοῦ φωτεινοῦ καὶ σκοτεινοῦ κανονίζει τὴν τελειότητα τῶν ὄντων. Καὶ ἡ ψυχὴ λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι ἰδίᾳ ὑπόστασις, ἀλλὰ μία κατάστασις ἐνεργείας, ἑνα προῖον μεῖξεως ὕλικῶν στοιχείων.

Ἡράκλειτος.

Ὁ Ἡράκλειτος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς Ἐλεάτας δέχεται οὐχὶ τὸ ἐνιαῖον καὶ ἀκίνητον τοῦ ὄντος, ἀλλὰ τὴν διαρκῆ μεταβολὴν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀντίθετον μάλιστα μορφήν. «Τὰ πάντα ῥεῖ». Πᾶσα μονιμότης καὶ ἀκίνησις τῶν αἰσθητῶν εἶναι ἀπάτη τῶν αἰσθήσεων, τοῦναντίον ἀληθὲς εἶναι ἡ κίνησις καὶ ἡ μεταβολή, ἡ ὁποία ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐπιτρέπει τὴν γνῶσιν. Ἡ μεταβολὴ εἶναι ἡ μόνη αἰτία τῆς ὑπάρξεως καὶ τῆς ζωῆς· «πόλεμος πάντων πατήρ». Φορεὲς δὲ τῆς διαρκοῦς μεταβολῆς εἶναι διφυεῖς ὑπόστασις, ὅπως καὶ τῶν Πυθαγορείων, ὕλική καὶ πνευματική, τὸ πῦρ προικισμένον μὲ λόγον καὶ δημιουργοῦν κατὰ λόγον (ὀλόφυχος πανθεῖσμός· ἀρχὴ διφυεῖς). Ἐκ τῆς διαρκοῦς κινήσεως τοῦ ἀειζῶνου πυρὸς ἐκπορεύονται τὰ ὄντα γινόμενα ἐκ τῶν ἀντιθέτων αὐτῶν· «ταὐτὸ ἔνι ζῶν καὶ τεθνηκὸς καὶ τὸ ἐργηγορὸς καὶ τὸ καθεῖδον... τάδε γὰρ μεταπεσόντα ἐκεῖνά ἐστι καὶ ἐκεῖνα πάλιν μεταπεσόντα ταῦτα». Ἡ «φθορὴ δὲ πᾶσιν ἀπ' ἀλλήλων, τῷ μέζονι ἀπὸ τοῦ μέιονος καὶ τῷ μέιονι ἀπὸ τοῦ μέζονος...». Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μέρος τοῦ ἀειζῶνου πυρὸς καὶ μετέχει τοῦ λόγου αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ λόγον (λογικὸν) γίνεταί γνωστὴ ἢ ἀλήθεια. Ἀλλὰ ἀθανασία τῆς ἀτομικῆς ψυχῆς δὲν δύνάται τὸ νοηθῆναι, διότι κατὰ τὸν θάνατον, πὺν δέχεται τὴν ζωὴν, καὶ τὰνάπαλιν, ἔχομεν ἀτελεύτητον σειρὰν προσώπων καὶ ψυχῶν.

Ἑμπεδοκλῆς καὶ Ἀναξαγόρας.

Ὁ Ἑμπεδοκλῆς καὶ ὁ Ἀναξαγόρας ἐσημείωσαν αἰσθητὴν προόδον, διότι εἰσήγαγον ὡς ἀρχὴν τῶν ὄντων στοιχεῖον ξένον πρὸς τὴν ἕλην. Ἐδέχθησαν μὲν τὰς ιδιότητας τοῦ Ἑλεατικοῦ ὄντος, τὸ ἀγέννητον καὶ ἀνώλεθρον, ἀλλὰ τὸ ὄν τὸ ἐδέχθησαν πολλαπλοῦν τὴν μορφήν. Ἐδέχθησαν ἀκόμη καὶ τὸ γίνεσθαι τοῦ Ἡρακλείτου διὰ τῆς διαρκοῦς μεταβολῆς. Ἀλλὰ διακοσμητικὴν ἀρχὴν ἐδέχθησαν δύναμιν ἔξωθεν. Ἡ ἀρχὴ τῶν ὄντων λοιπὸν εἶναι διαρχία ἢ δυῖσμός, διότι οὗτοι ἐχώρισαν τὴν κινουσαν αἰτίαν ἀπὸ τῆς κινουμένης ἕλης, καὶ πολυαρχία, διότι ἡ κινουμένη ἕλη δὲν εἶναι ἓν, ἀλλὰ πολλά.

Ὁ Ἑμπεδοκλῆς δέχεται τέσσαρα ὄντα, στοιχεῖα ὑλικά, τὸ πῦρ, τὴν γῆν, τὸν αἴρα καὶ τὸ ὕδωρ, τὰ ὁποῖα κυβερνᾷ καὶ κατευθύνει δύναμις κινητικὴ ἐπὶ διπλῇ μορφῇ· ὡς φιλότης, ἡ ὁποία μεινγνύουσα παράγει, καὶ ὡς νεῖκος, τὸ ὁποῖον χωρίζει καὶ φθείρει, ὅποτε ἀναλαμβάνει ἡ φιλότης ἐκ νέου τὸ ἔργον τῆς. Ἡ ψυχὴ εἶναι ἡ μεῖξις τῶν τεσσάρων στοιχείων εἰς ὅλα τὰ ἐνόργανα. Ἐν τούτοις δέχεται τὴν μερικὴν μετεμψύχωσιν.

Ὁ Ἀναξαγόρας δέχεται ὡς ἀρχὴν ὑλικὴν ἄπειρα σωμάτια (χρήματα) διαιρετὰ καὶ ἑτεροειδῆ, τὰ ὁποῖα διεκόσμησε καὶ διακοσμεῖ ὁ χωρὶς ἕλην Νοῦς, δύναμις αὐθυπόστατος, διανοητικὴ καὶ βουλευτικὴ. Ὁ Νοῦς ὅμως δὲν ἔχει οὔτε τὴν σκόπιμον ἐνέργειαν τοῦ θεοῦ, οὔτε συνείδησιν ἑαυτοῦ, καὶ δρᾷ συνήθως, ὅπου ἐμφανίζεται κίνησις καὶ ζωὴ, ὡς αἰτία τούτων. Ἡ ψυχὴ εἶναι ὁ τύπος τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Νοῦ εἰς πάντα τὰ ἐνόργανα. Ὁ δὲ θάνατος εἶναι ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος. Ἐπιβιώσις ἀτομικῆς ψυχῆς ἐπομένως δὲν δύναται γὰρ νοηθῆ.

Ἀτομικοί.

Οἱ ἀτομικοὶ—Δημόκριτος, Λεύκιππος—ἀντιθέτως δέχονται ὡς ἀρχὴν τῶν ὄντων ὄν ὑλικόν, χωρὶς ζωικὴν ἢ νοητικὴν δύναμιν, τὰ ἄτομα. Τὰ ἄτομα εἶναι τόσον μικρά, ὥστε εἶναι ἀόρατα, καὶ εἶναι ἄπειρα τὸν ἀριθμόν, ἀδιαίρετα, ἀφθαρτα καὶ ἀναλλοίωτα, τὰ αὐτὰ κατὰ ποιόν, διάφορα ὅμως κατὰ τὸ σχῆμα, τὴν θέσιν καὶ τὴν τάξιν. Ταῦτα κινούμενα λόγῳ τοῦ βάρους τῶν εἰς τὸν κενὸν χώρον παρὰ-

γουν συνενούμενα τὴν γένεσιν, διαλυόμενα τὴν φθορὰν καὶ ἀλλάσσοντα θέσιν, τάξιν κλ. τὴν μεταβολήν. Μία λοιπὸν εἶναι ἡ αἰτία τοῦ κόσμου, ἡ ὕλη, ἐκ τῆς μηχανικῆς κινήσεως τῆς ὁποίας γίνονται τὰ ὄντα (ἐνισμός ὕλικός).

Ἐν τούτοις παρὰ τὸν ἄκρατον ὕλισμόν οἱ ἀτομικοὶ διακρίνουν ψυχὴν καὶ σῶμα. Τὰ πυρῶδη ἄτομα τῆς ψυχῆς εἶναι πολυτιμότερα τῶν σωματικῶν καὶ εἶναι αἰτία τῆς κινήσεως καὶ τῆς ζωῆς τοῦ σώματος καθὼς καὶ τῆς νοήσεως τῆς ψυχῆς. Ἡ νόησις μόνον μᾶς δίδει τὴν ἀληθῆ γνῶσιν, ἐνῶ ἡ αἴσθησις μᾶς ἀπατᾷ. Πρὸς ἐξήγησιν δὲ τῆς διὰ τῶν αἰσθήσεων γνώσεως δέχονται «τῷ ὁμοίῳ ἢ γνῶσις» ὥς καὶ οἱ Ἐλεᾶται. Ὁ χωρισμός τῶν σωματικῶν καὶ ψυχικῶν ἀτόμων ἐπιφέρει τὸν θάνατον καὶ ἐπομένως ἡ ψυχὴ ἔχει βίον περιωρισμένον.

Οἱ σοφισταί.

Οἱ σοφισταί ἄφησαν κατὰ μέρος τὰς ἀλληλοσυγκρουόμενας καὶ ἀλληλοαιρομένας ἀκάρπους συζητήσεις περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων καὶ ἐστράφησαν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀνθρωπίνων καὶ τὴν ἔρευναν τῆς ἀξιοπιστίας τῆς γνώσεως. Τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἔδειξαν, φαίνεται διάφορον εἰς διαφόρους ἀνθρώπους καὶ πολλάκις διάφορον εἰς τὸν ἴδιον ἀνθρώπον. Ἐκήρυξαν λοιπὸν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀλήθεια μὲ γενικὸν κύρος· μοναδικὴ βάσις πάσης γνώσεως εἶναι ἡ προσωπικὴ ἐκάστου κατ' αἴσθησιν ἀντίληψις (αἰσθησιαρχικοί). Ἀληθὲς εἶναι ὃ τι συμφέρει εἰς τὸ ἄτομον, καὶ ἀγαθὸν ὃ τι ὠφελεῖ αὐτό. «πάντων χρημάτων μέτρον ἀνθρώπος» διεκήρυξεν ἐξ αὐτῶν ὁ Πρωταγόρας. Διὰ τὰ εὐτυχίῃ ὁ ἀνθρώπος, πρέπει νὰ ἔχη τὴν τέχνην νὰ πείθῃ τοὺς ἄλλους εἰς ὃ τι τὸν συμφέρει. Καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἦτο τὸ μοναδικὸν θέμα τῆς διδασκαλίας των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον σιγήρησαν ἀκόμη περισσότερον ἀπὸ τοὺς προηγηθέντας φυσιοσόφους εἰς τὴν διάσεισιν τῶν θρησκευτικῶν, ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀξιῶν καὶ ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις ἀπὸ τοὺς μετὰ τούτους φιλοσόφους τοῦ ὅλου πνευματικοῦ οἰκοδομήματος τῶν Ἑλλήνων.

Σωκράτης.

Ὁ Σωκράτης ἀπέκλειε πᾶσαν μηχανικὴν ἢ ὕλιστικὴν ἐξήγησιν τῶν ὄντων καὶ ἀπέδιδε τὴν αἰτίαν τούτων εἰς τὸ ἔλλογον θεῖον· ἔτσι ἔγινεν ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς τῆς τελεολογικῆς ἀποδείξεως τῆς ὑπάρξεως καὶ προνοίας τοῦ θεοῦ. Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μετέχει τοῦ θείου καὶ κατ' ἀνάγκην ὑπάρχει ἀτομικὴ ἀθανασία τῆς ψυχῆς. Ἀντικείμενον ὅμως τῆς φιλοσοφικῆς ἐρεῦνης του δὲν εἶναι ὁ κόσμος, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος. Βασικὴ πίστις του εἶναι, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς σοφιστάς, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἀλήθεια καὶ ἀγαθόν, πὺν δὲν μετροῦνται μὲ τὰς ἀτομικὰς ἡμῶν ἀντιλήψεις καὶ θελήσεις, ἀλλὰ μὲ τὸ γενικῶς παραδεκτὸν ἀπὸ ὅλων τοῦ ἀνθρώπου. «Πάντων χρημάτων μέτρον» δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι, τουτέστι τὸ λογικὸν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀμετάβλητον καὶ ὅμοιον εἰς ὅλους. Πρὸς τοῦτο σκοπὸν τῆς ἐρεῦνης του ἔθεσε τὴν εὔρεσιν τῶν αἰωνίων ἠθικῶν νόμων, τοὺς ὁποίους ἀκολουθῶν ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ πράττῃ τὸ ἀγαθὸν μετὰ λόγου καὶ ἐπιστήμης ἀποφεύγων τὸ κακόν. Σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἡ νομιζομένη εὐτυχία, ὅπως ἐπρέσβενον οἱ σοφισταί, ἀλλὰ ἡ ἀρετὴ, πὺν εἶναι ἡ πραγματικὴ εὐτυχία. Ἀρετὴ δὲ εἶναι ἡ σαφὴς γνῶσις, ἡ δὲ ἐπιδιώξις αὐτῆς εἶναι καθήκον παντὸς ἀνθρώπου.

Πρὸς εὔρεσιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς ἠκολούθησεν ἴδιον δρόμον, πὺν φέρει τὸ ὄνομά του: Σωκρατικὴ μέθοδος ἢ Σωκρατικὸς διάλογος, ὁ ὁποῖος, ἂν καὶ διχάζεται εἰς δύο, φέρει εἰς τὸ αὐτὸ τέλεσμα. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐμφανίζεται ὁ Σωκράτης ὡς ἀγνοῶν τὴν ἀλήθειαν καὶ ζητεῖ νὰ τὴν μάθῃ ἀπὸ τοὺς γνωρίζοντας. Διὰ διαφόρων ἔπειτα ἐρωτήσεων περιέπλεκε τὸν συνομιλητὴν καὶ τὸν ἐξηνάγκαζε νὰ ὁμολογήσῃ τὸ λάθος του. Τοῦτο ὅμως ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀγνοίας μας, πὺν ἀποτελεῖ τὴν πρώτην βαθμίδα, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὴν γνῶσιν. Ἡ ἀμφιβολία εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς φιλοσοφίας· («ἔν οἶδα, ὅτι οὐδὲν οἶδα» ἔλεγεν ὁ ἴδιος). Ἔτσι ἔχομεν τὴν Σωκρατικὴν εἰρωνείαν. Κατὰ τὴν δευτέραν ὁρμᾶται ἀπὸ γνωστὰ καὶ συγκεκριμένα πράγματα καὶ χειραγωγῶν τὸν συνομιλητὴν ἐπαγωγικῶς διὰ καταλλήλων ἐρωτήσεων τὸν ἀπαλλάσσει τῶν πλανῶν καὶ τὸν προωθεῖ πρὸς εὔρεσιν τοῦ ὁμοειδοῦς

καὶ οὐσιώδους διὰ τὸν ὁρισμὸν τοῦ ἀφηρημένου καθόλου, (τῆς ἐννοίας, τῆς ἀληθείας). Καὶ ἔχομεν πάλιν τὴν Σωκρατικὴν μαιευτικὴν. Ὅπως ἡ γέννησις τοῦ παιδίου εἶναι δυσχερὴς καὶ ἔχει ἀνάγκην μαίας, ἔτσι καὶ ἡ γέννησις τῆς ὁρθῆς γνώσεως, ἡ ὁποία ἐνυπάρχει εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸν Σωκράτη, ἔχει ἀνάγκην ἐμπείρου βοηθείας. Ἀστεϊζόμενος δὲ ἔλεγεν, ὅτι ἐκληρονόμησε τὴν μαιευτικὴν τέχνην ἀπὸ τὴν μαῖαν μητέρα του.

Καὶ εὗρισκε βέβαια, ὅτι τὰ αἰσθητὰ ὁμολογουμένως ρέουν, ὅπως ἐδίδασκε καὶ ὁ Ἡράκλειτος, καὶ ἐδέχετο ἐπομένως, ὅτι ἡ ἐπιστήμη τούτων δὲν εἶναι ἐφικτή· ἀλλὰ ἐδέχετο, ὅτι παρὰ τὴν ροὴν των ἔχουν γενικὰς ιδιότητας ἀναλλοιώτους, καταληπτὰς μόνον διὰ τοῦ νοῦ. Ἀπὸ τὰ πολλὰ λευκὰ π.χ. ὁ νοῦς συνάγει τὴν κοινὴν αὐτῶν ιδιότητα, τὴν ἐννοιαν τῆς λευκότητος, καὶ ἀπὸ τὰς πολλὰς δικαίας πράξεις τὴν κοινὴν αὐτῶν ιδιότητα, τὴν ἐννοιαν τῆς δικαιοσύνης κλ. Τῶν κοινῶν τούτων ιδιοτήτων ἐξήτει νὰ λάβῃ ἐπιστήμην πιστεύων, ὅτι δὲν δύναται κανεὶς νὰ κρῖνῃ ὁρθῶς τὰ καθ' ἕκαστον, ἀν δὲν λάβῃ γνώσιν προηγουμένως τῶν καθόλου. Ὁ Πλάτων ἔφερεν ἔπειτα εἰς φῶς τὰ εἰς τοὺς διαλόγους τοῦ διδασκάλου ἐνυπάρχοντα σπέρματα τῆς ἐπιστημονικῆς γνώσεως.

Δ'. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΟΣ

Ἡ πνευματικὴ ἐξέλιξις τοῦ Πλάτωνος ἐσημείωσε δύο μεταβολάς, τὴν πρώτην μετὰ τὴν γνωριμίαν του μὲ τὸν Σωκράτη καὶ τὴν δευτέραν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὴν Μ. Ἑλλάδα. Ἡ μύησις του ἐκεῖ εἰς τὰ Ὀρφικὰ μυστήρια, ἡ πίστις τῶν Πυθαγορείων εἰς τὴν ὑπαρξιν ὑπερκοσμίου ζωῆς, ἡ διδασκαλία περὶ μετεμψυχώσεως, καὶ ἡ ἔνεκα τούτων ὑποχρέωσις τοῦ ἀνθρώπου διὰ βίον ἀπολύτως ἀγνόν, ἔσχον σημαντικὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν. Ἡ διδασκαλία ἐξ ἄλλων τῶν Πυθαγορείων περὶ τῆς οὐσίας τῶν ἀριθμῶν, τὸ ἀπόλυτον τῶν μαθηματικῶν ἐννοιῶν, ἡ ἔξαρσις τῶν Ἑλεατῶν εἰς τὴν ἐννοιαν τοῦ ἀφηρημένου ὄντος, ἐστερέωσαν εἰς τὴν ψυχὴν του τὴν ιδέαν τῆς ἐρευνῆς δι' ἕνα ἀνώτερον κόσμον. Ἐτσι ὁ Πλάτων ἐγκαταλείπει τὴν ἀορησιν, τὴν ὁποίαν ἤσκει μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ διδασκάλου, καὶ προχωρεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν. Δὲν ἀπαρνεῖται βέβαια τὰς Σωκρατικὰς ἀρχὰς

περὶ λογικῆς ἐρεῦνης καὶ καθορισμοῦ τῶν ἐννοιῶν· ἀλλὰ ἡ πεῖρα καὶ ἡ μελέτη τὸν ὁδῆγησαν εἰς νέον δρόμον, πὺν φέρει ἀπὸ τῆς κριτικῆς σκέψεως εἰς τὸ ἀπόλυτον, ἀπὸ τῆς διαρκoῦς ἐρεῦνης εἰς τὴν σταθερὰν βεβαιότητα, ἡ ὁποία βασιζέται εἰς ἓνα ἀνώτερον πνευματικὸν κόσμον.

Ὁ νέος αὐτὸς κόσμος ἔχει ἤδη ὀριμᾶσαι εἰς τὴν διάνοιάν του καὶ ἔχει ἐξετασθῇ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν μὲ τοὺς ὁπαδοὺς ἀπὸ πάσης πλευρᾶς. Ὁ Φαίδων καὶ τὸ Συμπόσιον, τὰ ὠραιότερα καὶ ὑψηλότερα καλλιτεχνήματα τῆς δημιουργίας του, περιέχουν ἔκτενῶς καὶ σαφῶς τὸ νέον κήρυγμα, τὴν καθ' ἑαυτὸ φιλοσοφικὴν δημιουργίαν τοῦ ὀρίμου πλέον σωματικῶς καὶ πνευματικῶς Πλάτωνος μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπὸ τὸ ἀνὰ τὴν Μεσόγειον ταξίδι του (387 π.Χ.).

Εἰς τὸ μελαγχολικὸν δεσποτήριον δέχεται ὁ Σωκράτης εἰς τὸν Φαίδωνα τοὺς πιστοὺς κατὰ τὰς ἐπιθανατίους στιγμᾶς. Συγκεντρωμένοι οὗτοι γύρω ἀπὸ τὸν διδάσκαλον μόλις συγκρατοῦν τὸν πόνον του, διότι ἡ πηγὴ τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας ἐντὸς ὀλίγου τόσον ἀδίκως θὰ ἐκλείβῃ. Ἀλλ' ὁ Σωκράτης ἀντιπαρατάσσει εἰς τὴν λύπην καὶ τοὺς θρήνους αὐτῶν τὴν σοβαρότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν· εἰς τὴν δυσφορίαν διὰ τὴν ἀνθρωπίνην κακίαν δεικνύει, ὅτι ὁ φιλόσοφος γνωρίζει ν' ἀποθνήσκῃ χωρὶς πικρίαν ὑπεράνω τῶν ἀνθρωπίνων ρυπαροτήτων· καὶ εἰς τὸν φόβον διὰ τὴν μετὰ θάνατον ἀνεπαρξίαν ἐλέγχει, ὅτι ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀναγκαῖον κακόν, ἀλλ' ἀπολύτρωσις τῶν δεινῶν τοῦ κόσμου, διὰ ν' ἀνέλθῃ κανεὶς εἰς τὰς πηγὰς τῆς θείας σοφίας. Ὑπάρχει ὅμως ὁ ὑπεραισθητὸς κόσμος τῆς θείας σοφίας καὶ ὑπάρχει ψυχὴ μετὰ θάνατον, καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ λάβωμεν γνῶσιν αὐτῶν ἢ γνῶσιν καθόλου; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀνθρώπινος βίος; Ἰδοὺ τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιχειρεῖ νὰ λύσῃ ὁ Πλάτων διὰ τῆς φιλοσοφίας του, δημιουργήσας πρὸς λύσιν αὐτῶν τὸν μεγαλειώδη κόσμον τῶν ἰδεῶν του.

Ἡ Σωκρατικὴ διδασκαλία περὶ ἐννοιῶν ἐχρησίμευσεν εἰς αὐτὸν ὡς βάσις πρὸς διαμόρφωσιν τῆς θεωρίας του. Αἱ Σωκρατικαὶ ἐννοιαί ἔχουν μὲν ἰσχὺν μόνιμον καὶ διαρκῆ, ἀλλὰ στηρίζονται μόνον εἰς τὰς ἰδίας ἡμῶν ἀντιλήψεις καὶ σκέψεις καὶ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ ἐν τῷ αἰσθητῷ κόσμῳ πράγματα. Ὁ Πλάτων λοιπὸν ἐπροχώρησεν ἀκόμη περαιτέρω. Ἐδέχθη δηλαδή, ὅτι πέραν τοῦ ἀσταθοῦς καὶ μεταβλητοῦ κόσμου τῶν

αισθήσεων υπάρχει εἰς τὸν ὑπεραισθητὸν κόσμον κάποια πραγματικό-
της ἀμετάβλητος, τὴν ὁποῖαν ὁ νοῦς μόνον δύναται νὰ συλλάβῃ· υπάρ-
χει ἓνας κόσμος μεγάλων ἐννοιῶν, ὁ κόσμος τῶν ἰδεῶν, ἀντίστοιχος
τῶν ἐννοιῶν τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων.

Ἀλλὰ διὰ ποίας ὁδοῦ ἔφθασεν ὁ Πλάτων εἰς τὰς ἰδέας; Αἱ λέξεις
εἶδος, ἰδέα, ἐσήμαινον κοινῶς μορφή, δηλαδή τί λογῆς φαίνεται
ἓνα πρᾶγμα. Κάθε πρᾶγμα αἰσθητὸν ἔχει κάποιαν μορφήν, δηλαδή
σχῆμα, χρῶμα, μέγεθος κλ. Ἡ μορφή ὅμως—τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα—δὲν
εἶναι ὅλον τὸ πρᾶγμα, διότι τοῦτο ἔχει καὶ ὕλην. Ἐπομένως πᾶν
αἰσθητὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ ὕλην καὶ ἀπὸ μορφήν—εἶδος, ἰδέαν. Ἀλλ’
ἢ μὲν ὕλη εἶναι τὸ αἰεὶ ρέον, ἢ δὲ μορφή—τὸ εἶδος, ἡ ἰδέα—εἶναι μόνι-
μον. Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν διὰ τῶν αἰσθήσεων λαμβάνει γνῶσιν τῶν
αἰσθητῶν—τῆς ὕλης—διὰ δὲ τοῦ νοῦ τῶν κοινῶν ιδιοτήτων αὐτῶν,
δηλαδή τῆς μορφῆς—τοῦ εἶδους, τῆς ἰδέας—, καὶ ἔτσι ἔχει τὰς ἐννοίας
αὐτῶν. Τὰ αἰσθητὰ ὅμως—ἡ ὕλη—, ὅπως εἴπομεν, ρέουν αἰωνίως καὶ
κεῖνται μεταξὺ ὄντος καὶ μὴ ὄντος καὶ ἐπομένως μόνον ἀβέβαιον γνῶ-
σιν, δόξα, ἔχομεν αὐτῶν, ἐνῷ αἱ ἐννοιαὶ—τὰ εἶδη, αἱ ἰδέαι—δὲν
μεταβάλλονται καὶ ἐπομένως αὐτῶν μόνον δύναται νὰ ἔχῃ κενεὴς ἐπι-
στήμη. Ἀλλὰ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς δυνάμεθα νὰ ἀρηθώμεν
τὸ εἶναι εἰς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶναι ὄντως μόνιμα καὶ ἐπιστητά;
Ἄρα ὑπάρχουν πράγματι τὰ εἶδη—αἱ ἰδέαι—καὶ μόνον αὐτῶν ὥς
ἀληθῶς ὄντων εἶναι ῥητὴ ἢ ἐπιστήμη.

Ἡ ἐννοια λοιπὸν ἰδέα δὲν εἶναι πλέον ὑποκειμενικὴ ἐννοια κατὰ
Πλάτωνα, ἀλλ’ ὑφίσταται καθ’ ἑαυτήν καὶ ἔχει οὐσίαν. Αἱ ἰδέαι εἶναι
τὰ ἀρχέτυπα καὶ ὑποδείγματα ὧν τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων, τὰ
«παραδείγματα», τὰ δὲ πράγματα εἶναι τὰ εἰδῶλα ἢ αἱ ἀπομιμήσεις,
αἱ «μιμήσεις», τούτων. Τὰ αἰσθητὰ μετέχουν τῶν ἰδεῶν («μέθεξις»)
καὶ ἔνεκα τούτου λαμβάνουν τὴν προσωνομίαν αὐτῶν· εἶναι καὶ λέγον-
ται δηλαδή λευκά, μεγάλα, ἴσα κλ., διότι μετέχουν τῆς ἰδέας τῆς λευ-
κότητος, τοῦ μεγέθους, τῆς ἰσότητος κλ. Ἡ Πυθαγόρειος θεωρία «μι-
μήσει τὰ ὄντα εἶναι τῶν ἀριθμῶν» μεταβάλλεται ἐπὶ τοῦ Πλάτωνος
εἰς «μεθέξει» τῶν ἰδεῶν. Αἱ ἰδέαι εὐρίσκονται χωριστὰ ἀπὸ τὰ πρά-
γματα «ἐν ἐπουρανίῳ τόπῳ», καὶ εἶναι θεῖαι, ἄφθαρτοι, ἀναλλοίωτοι,
μονοειδεῖς, ἀγέννητοι καὶ ἀνώλεθροι, νοοῦσαι καὶ διὰ τοῦ νοῦ μόνον

καταληπταί. Αἱ Πλατωνικαὶ ἰδέαι εἶναι τρόπον τινὰ ἓνα μόριον τοῦ Ἑλεατικοῦ ὄντος μὲ τὰς γενικὰς αὐτοῦ ιδιότητας. Ὑπάρχουν δὲ τόσαι ἰδέαι, ὅσαι καὶ αἱ ἔννοιαι τῶν αἰσθητῶν.

Αἱ ἰδέαι εἶναι ἀγαθὰ καὶ συνδέονται μεταξὺ των, ὅπως καὶ αἱ ἔννοιαι τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων, εἴτε ὡς συνάλληλοι εἴτε ὡς ὑπάλληλοι. "Οἱ δὲ ὑποτάσσονται εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῶν, τὴν ἰδέαν τοῦ ἀγαθοῦ, αὐτὸ τὸ ἀγαθόν, αὐταρκες καὶ παντοδύναμον, ἢ ὅποια ὡς τελικὴ αἰτία εἶναι καὶ ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ εἶναι καὶ τοῦ γίγνεσθαι καὶ ὡς θεότης κατευθύνει τὰ πάντα. Κατ' ἀνάγκην ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἔχῃ ἀδάμαστον τὸν πόθον, τὸν ἔρωτα, νὰ πλησιάσῃ τὸ ὑπέρτατον ὄν, τὸ τέλειον, τὸ τελείως ὥραϊον, τὸ ἀγαθόν, αὐτὸν τὸν Θεόν, τὸ ὅποιον μόνον μετὰ θάνατον δύναται νὰ ἐπιτύχῃ. Ἐν δὲ τῇ ζωῇ δύναται νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦτον ὡς καὶ τῶν ἄλλων ἰδεῶν μόνον διὰ τῆς ἐπιστήμης, (τῆς ἀληθοῦς γνώσεως, δηλαδὴ διὰ τῆς φιλοσοφίας), καὶ πρὸς αὐτὸ πρέπει πάντοτε ν' ἀποβλέπῃ. Καὶ ὅσον πληρεστέρα εἶναι ἡ διανοητικὴ ἡμῶν καθαρότης, τόσον καλύτερον ἐπιτυγχάνομεν τὴν γνῶσιν τοῦναντίον, ὅσον περισσότερον λαμβάνονται ὑπ' ὅφει αἱ αἰσθήσεις καὶ τὸ σῶμα, τόσον βεβαιότερον ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὴν γνῶσιν.

Πῶς ὁ ἄνθρωπος ἔλαβε τὸ πρῶτον γνῶσιν τῶν ἰδεῶν; Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἀθάνατος, πρὶν νὰ συνδεθῇ μὲ τὸ σῶμα, εἶχε γνωρίσει τὰς ἰδέας. Ἀμα λοιπὸν ἐνσωματωθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον, διὰ τῶν αἰσθήσεων προσλαμβάνει τὰς ἐννοίας τῶν ἀντικειμένων, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἶδωλα τῶν ἰδεῶν ταῦτα λόγῳ τῆς ὁμοιότητος αὐτῶν ἀνακαλοῦν εἰς τὴν μνήμην τὰ ἀρχέτυπα, τὰς ἰδέας (τῷ ὁμοίῳ ἢ γνῶσις, Ἑλεᾶται—Δημόκριτος). Πᾶσα λοιπὸν ἐπιστημονικὴ γνῶσις εἶναι συνειδητὴ ἐπαγέγεσις τῆς περὶ οὗ ὁ λόγος ἀναμνήσεως τῶν ἰδεῶν.

Ἔτσι ὁ Πλάτων ἔλυσε διὰ τῶν ἰδεῶν του, ὡς ἐκτίθεται εἰς τὸν Φαῖδωνα, τὰ τεθέντα προβλήματα, τὸ θρησκευτικὸν τῶν Ὀρφικῶν κλ.: ποία εἶναι ἡ μοῖρα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὸ ἠθικὸν πρόβλημα τοῦ Σωκράτους: πῶς δύναμαι νὰ εὗρω ἀσφαλῆ ἐγγήρῃσιν διὰ τὴν ὁρθότητα τῶν πράξεών μου, καὶ τὸ γνωσιολογικόν: πῶς δύναμαι νὰ ἐπιτύχω ἀσφαλῆ γνῶσιν ἀπηλλαγμένην τῆς ἀπατηλότητος τῶν αἰσθήσεων, ἐνώσας στενῶς καὶ ἀδιαρρήκτως θρησκείαν, ἠθικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν γνῶσιν.

ΦΑΙΔΩΝ

[ἢ περὶ ψυχῆς ἠθικός]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ :

ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ, ΦΑΙΔΩΝ, [ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΕΒΗΣ,
ΣΙΜΜΙΑΣ, ΚΡΙΤΩΝ, Ο ΤΩΝ ΕΝΔΕΚΑ ΥΠΗΡΕΤΗΣ].

1. ΕΧΕΚΡΑΤΗΣ. Αὐτός, ὦ Φαίδων, παρεγένου
Σωκράτει ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ τὸ φάρμακον ἔπιεν ἐν τῷ δε-
σμωτηρίῳ, ἢ ἄλλου του ἤκουσας ;

ΦΑΙΔΩΝ. Αὐτός, ὦ Ἐχέκρατες.

ΕΧ. Τί οὖν δὴ ἐστὶν ἅττα εἶπεν ὁ ἀνὴρ πρὸ τοῦ θά-
νάτου ; Καὶ πῶς ἐτελεύτα ; Ἡδέως γὰρ ἂν ἐγὼ ἀκούσαιμι·
καὶ γὰρ οὔτε τῶν πολιτῶν Φλειασίων οὐδεὶς πάνυ τι ἐπιχω-
ριάζει τὰ νῦν Ἀθήναζε, οὔτε τις ξένος ἀφίχται χρόνου συ-
χνοῦ ἐκεῖθεν, ὅστις ἂν ἡμῖν σαφές τι ἀγγεῖλαι οἷός τ' ἦν
περὶ τούτων, πλὴν γε δὴ ὅτι φάρμακον πιὼν ἀποθάνοι· τῶν
δὲ ἄλλων οὐδὲν εἶχε φράζειν.

ΦΑΙΔ. Οὐδὲ τὰ περὶ τῆς δίκης ἄρα ἐπύθεσθε, ὃν τρό-
πον ἐγένετο ;

ΕΧ. Ναί, ταῦτα μὲν ἡμῖν ἠγγειλέ τις, καὶ ἐθαυμά-
ζομέν γε, ὅτι πάλαι γενομένης αὐτῆς πολλῷ ὕστερον φαίνε-
ται ἀποθανόν. Τί οὖν ἦν τοῦτο, ὦ Φαίδων ;

ΦΑΙΔ. Τύχη τις αὐτῷ, ὦ Ἐχέκρατες, συνέβη· ἔτυχε
γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῆς δίκης ἡ πρόμῃνα ἐστεμμένη τοῦ πλοίου,
ὃ εἰς Δῆλον Ἀθηναῖοι πέμπουσιν.

ΕΧ. Τοῦτο δὲ δὴ τί ἐστίν ;

ΦΑΙΔ. Τοῦτο ἔστι τὸ πλοῖον, ὥς φασιν Ἀθηναῖοι, ἐν ᾧ
Θησεύς ποτε εἰς Κρήτην τοὺς δις ἐπὶ ἐκείνους ὄχλητο ἄγων
καὶ ἔσωσέ τε καὶ αὐτὸς ἐσώθη. Τῷ οὖν Ἀπόλλωνι εὐξάντο, ὥς
λέγεται, τότε, εἰ σωθεῖεν, ἐκάστου ἔτους θεωρίαν ἀπάξειν εἰς
Δῆλον· ἦν δὲ αἰεὶ καὶ νῦν ἔτι ἐξ ἐκείνου κατ' ἐνιαυτὸν τῷ θεῷ
πέμπουσιν. Ἐπειδὴν οὖν ἄρξονται τῆς θεωρίας, νόμος ἐστὶν
αὐτοῖς ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ καθαρεύειν τὴν πόλιν καὶ δημοσίᾳ
μηδένα ἀποκτινύναι, πρὶν ἢ εἰς Δῆλόν τε ἀφίκηται τὸ πλοῖον
καὶ πάλιν δεῦρο. Τοῦτο δ' ἐνίοτε ἐν πολλῷ χρόνῳ γίνεται,
ὅταν τύχῃσιν ἄνεμοι ἀπολαβόντες αὐτούς. Ἀρχὴ δ' ἐστὶ τῆς
θεωρίας, ἐπειδὴν ὁ ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος στέψη τὴν πρύ-
μναν τοῦ πλοίου· τοῦτο δ' ἔτυχεν, ὥσπερ λέγω, τῇ προτεραίᾳ
τῆς δίκης γεγονός. Διὰ ταῦτα καὶ πολλὸς χρόνος ἐγένετο τῷ
Σωκράτει ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ὁ μεταξὺ τῆς δίκης τε καὶ τοῦ
θανάτου.

2. ΕΧ. Τί δὲ δὴ τὰ περὶ αὐτὸν τὸν θάνατον, ὦ Φαί-
δων ; Τί ἦν τὰ λεχθέντα καὶπραχθέντα, καὶ τίνες οἱ παρα-
γενόμενοι τῶν ἐπιτηδείων τῷ ἀνδρί ; "Ἡ οὐκ εἶον οἱ ἄρχον-
τες παρεῖναι, ἀλλ' ἔρημος ἐτελεύτα φίλων ;

ΦΑΙΔ. Οὐδαμῶς, ἀλλὰ παρῆσαν τινες καὶ πολλοὶ γε.

ΕΧ. Ταῦτα δὲ πάντα προθυμήθητι ὥς σαφέστατα ἡμῖν
ἀπαγγεῖλαι, εἰ μὴ τίς σοι ἀσχολία τυγχάνει οὔσα.

ΦΑΙΔ. Ἀλλὰ σχολάζω γε καὶ πειράσομαι ὑμῖν διη-
γήσασθαι· καὶ γὰρ τὸ μεμνησθαι Σωκράτους καὶ αὐτὸν λέ-
γοντα καὶ ἄλλου ἀκούοντα ἔμοιγε αἰεὶ πάντων ἥδιστον.

ΕΧ. Ἀλλὰ μὴν, ὦ Φαίδων, καὶ τοὺς ἀκουσομένους γε

τοιούτους ἐτέρους ἔχεις· ἀλλὰ πειρῶ ὥς ἂν δύνῃ ἀκριβέστατα διεξελεῖν πάντα.

ΦΑΙΔ. Καὶ μὴν ἔγωγε θαυμάσια ἔπαθον παραγενόμενος. Οὔτε γὰρ ὥς θανάτῳ παρόντα με ἄνδρὸς ἐπιτηδείου ἔλεος εἰσῆι· εὐδαίμων γὰρ μοι ἀνὴρ ἐφαίνετο, ὃ Ἐχέκρατες, καὶ τοῦ τρόπου καὶ τῶν λόγων, ὥς ἀδεῶς καὶ γενναίως ἐτελεύτα, ὥστε μοι ἐκείνον παρίστασθαι μὴδ' εἰς Ἄιδου ἰόντα ἄνευ θείας μοίρας ἰέναι, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖσε ἀφικόμενον εὖ πράξειν, εἴπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος. Διὰ δὴ ταῦτα οὐδὲν πάνυ μοι ἔλπειν εἰσῆι, ὥς εἰκὸς ἂν δόξειεν εἶναι παρόντι πένθει· οὔτε αὖ ἡδονὴ ὥς ἐν φιλοσοφίᾳ ἡμῶν ὄντων, ὥσπερ εἰώθειμεν· καὶ γὰρ οἱ λόγοι τοιοῦτοί τινες ἦσαν. Ἄλλ' ἀτεχνῶς ἄτοπόν τί μοι πάθος παρῆν καὶ τις ἀήτης κῶσις ἀπὸ τε τῆς ἡδονῆς συγκεκραμένη ὁμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς λύπης ἐνθυμουμένῳ, ὅτι αὐτίκα ἐκείνος ἔμελλε τελευτᾶν. Καὶ πάντες οἱ παρόντες σχεδὸν τι οὕτω διεκείμεθα, ὅτε μὲν γελῶντες, ἐνίοτε δὲ δακρύνοντες, εἷς δὲ ἡμῶν καὶ διαφερόντως, Ἀπολλόδωρος· οἶσθα γὰρ πού τὸν ἄνδρα καὶ τὸν τρόπον αὐτοῦ.

ΕΧ. Πῶς γὰρ οὐ ;

ΦΑΙΔ. Ἐκεῖνός τε τοίνυν παντάπασιν οὕτως εἶχεν, καὶ αὐτὸς ἔγωγε ἐτεταράγμην καὶ οἱ ἄλλοι.

ΕΧ. Ἐτυχον δέ, ὃ Φαίδων, τίνες παραγενόμενοι ;

ΦΑΙΔ. Οὕτως τε δὴ ὁ Ἀπολλόδωρος τῶν ἐπιχωρίων παρῆν καὶ ὁ Κριτόβουλος καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ [Κρίτων], καὶ ἔτι Ἐρμογένης καὶ Ἐπιγένης καὶ Αἰσχίνης καὶ Ἀντισθένης· ἦν δὲ καὶ Κτήσιππος ὁ Παιανιεὺς καὶ Μενέξενος καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ἐπιχωρίων. Πλάτων δέ, οἶμαι, ἦσθ' ἐναι.

ΕΧ. Ξένοι δέ τινες παρῆσαν ;

ΦΑΙΔ. Ναί, Συμμίᾳς τέ γε ὁ Θηβαῖος καὶ Κέβης καὶ Φαιδώνδης, καὶ Μεγαρόθεν Εὐκλείδης τε καὶ Τερψίων.

ΕΧ. Τί δέ; Ἀρίστιππος καὶ Κλεόμβροτος παρεγένοντο;

ΦΑΙΔ. Οὐ δῆτα· ἐν Αἰγίνῃ γὰρ ἐλέγοντο εἶναι.

ΕΧ. Ἄλλος δέ τις παρῆν;

ΦΑΙΔ. Σχεδὸν τι οἶμαι τούτους παραγενέσθαι.

ΕΧ. Τί οὖν δὴ; Τίνες, φῆς, ἦσαν οἱ λόγοι;

3. ΦΑΙΔ. Ἐγὼ σοὶ ἐξ ἀρχῆς πάντα πειράσομαι διηγήσασθαι. Ἀεὶ γὰρ διὰ καὶ τὰς πρόσθεν ἡμέρας εἰώθειμεν φοιτᾶν καὶ ἐγὼ καὶ οἱ ἄλλοι παρὰ τὸν Σωκράτη συλλεγόμενοι ἔσθην εἰς τὸ δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ἡ δίκη ἐγένετο· πλησίον γὰρ ἦν τοῦ δεσμωτηρίου. Περιεμένομεν οὖν ἐκάστοτε, ἕως ἀνοιχθεῖν τὸ δεσμωτήριον, διατρίβοντες μετ' ἀλλήλων· ἀνέωγετο γὰρ οὐ πρό· ἐπειδὴ δὲ ἀνοιχθεῖν, εἰσῆμεν παρὰ τὸν Σωκράτη καὶ τὰ πολλὰ διημερούμεν μετ' αὐτοῦ. Καὶ διὰ καὶ τότε πρόφαίτερον συνελέγημεν· τῇ γὰρ προτεραίᾳ [ἡμέρᾳ], ἐπειδὴ ἐξήλθομεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἐσπέρας, ἐπυθόμεθα, ὅτι τὸ πλοῖον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἴη. Παρηγγείλαμεν οὖν ἀλλήλοις ἥκειν ὡς προφαίτατα εἰς τὸ εἰωθός. Καὶ ἤκομεν, καὶ ἡμῖν ἐξελθὼν ὁ θυρωρός, ὅσπερ εἰώθει ὑπακούειν, εἶπε περιμένειν καὶ μὴ πρότερον παρίεναι, ἕως ἂν αὐτὸς κελεύσῃ· λύουσι γὰρ, ἔφη, οἱ ἔνδεκα Σωκράτη καὶ παραγγέλλουσιν, ὅπως ἂν τῇδε τῇ ἡμέρᾳ τελευτήσῃ. Οὐ πολὺν δ' οὖν χρόνον ἐπισχὼν ἦκε καὶ ἐκέλευεν ἡμᾶς εἰσιέναι.

Εἰσιόντες οὖν κατελαμβάνομεν τὸν μὲν Σωκράτη ἄρτι λελυμένον, τὴν δὲ Ξανθίππην — γινώσκεις γὰρ — ἔχουσάν

τε τὸ παιδίον αὐτοῦ καὶ παρακαθημένην. Ὡς οὖν εἶδεν ἡμᾶς ἢ Ξανθίππῃ, ἀνευφήμησέ τε καὶ τοιαῦτ' ἅπτα εἶπεν, οἷα δὴ εἰώθασιν αἱ γυναῖκες, ὅτι· «ὦ Σώκρατες, ὕστατον δὴ σε προσερούσι νῦν οἱ ἐπιτήδειοι καὶ σὺ τούτους». Καὶ ὁ Σωκράτης βλέψας εἰς τὸν Κρίτωνα· «ὦ Κρίτων, ἔφη, ἀπαγέτω τις αὐτὴν οἴκαδε».

Καὶ ἐκείνην μὲν ἀπῆγόν τινες τῶν τοῦ Κρίτωνος βοῶσάν τε καὶ κοπιομένην. Ὁ δὲ Σωκράτης ἀνακαθιζόμενος εἰς τὴν κλίνην συνέκαμψέ τε τὸ σκέλος καὶ ἐξέτριψε τῇ χειρὶ, καὶ τρίβων ἅμα· ὡς ἄτοπον, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἔοικέ τι εἶναι τοῦτο, ὃ καλοῦσιν οἱ ἄνθρωποι ἡδύ· ὡς θαυμασίως πέφυκε πρὸς τὸ δοκοῦν ἐναντίον εἶναι, τὸ λυπηρόν, τῷ ἅμα μὲν αὐτῷ μὴ ἐθέλειν παραγίγνεσθαι τῷ ἀνθρώπῳ, ἐὰν δέ τις διώκῃ τὸ ἕτερον καὶ λαμβάνῃ, σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι λαμβάνειν καὶ τὸ ἕτερον, ὥσπερ ἐκ μιᾶς κορυφῆς συνημιμένῳ δὴ ὄντε. Καί μοι δοκεῖ, ἔφη, εἰ ἐνενόησεν αὐτὰ Λῖσωπος, μῦθον ἂν συνθεῖναι, ὥς ὁ θεὸς βουλόμενος αὐτὰ διαλλάξαι πολεμοῦντα, ἐπειδὴ οὐκ ἐδύνατο, συνῆψεν εἰς ταῦτόν αὐτοῖς τὰς κορυφάς· καὶ διὰ ταῦτα, ὧ ἂν τὸ ἕτερον παραγένηται, ἐπακολουθεῖ ὕστερον καὶ τὸ ἕτερον. Ὡςπερ οὖν καὶ αὐτῷ μοι εἴοικεν· ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ δεσμοῦ ἦν ἐν τῷ σκέλει τὸ ἀλγεινόν, ἦκειν δὴ φαίνεται ἐπακολουθοῦν τὸ ἡδύ.

Β 4. Ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν νῆ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες, ἔφη, εὖ γ' ἐποίησας ἀναμνήσας με. Περὶ γάρ τοι τῶν ποιημάτων, ὧν πεποίηκας ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους καὶ τὸ εἰς τὸν Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με ἤδη ἤρουντο, ἀτὰρ καὶ Εὐρηνοῦ πρόην, ὃ τι ποτὲ διανοηθεῖς, ἐπειδὴ

δεῦρο ἦλθες, ἐποίησας αὐτὰ πρότερον οὐδὲν πάποτε ποιήσας. Εἰ οὖν τί σοι μέλει τοῦ ἔχειν ἐμὲ Εὐήνω ἀποκρίνασθαι, ὅταν με αὐθις ἐρωτᾷ — εὖ οἶδα γάρ, ὅτι ἐρήσεται — εἰπέ, τί χρὴ λέγειν.

— Λέγε τοίνυν, ἔφη, αὐτῷ, ὃ Κέβης, τάληθῃ, ὅτι οὐκ ἐκείνῳ βουλόμενος οὐδὲ τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ ἀντίτεχνος εἶναι ἐποίησα ταῦτα — ἥδειν γάρ. ὥς οὐ ῥάδιον εἶη — ἀλλ' ἐνυπνίων τινῶν ἀποπειρώμενος, τί λέγει, καὶ ἀφοσιούμενος, εἰ ἄρα πολλάκις ταύτην τὴν μουσικὴν μοι ἐπιτάττοι ποιεῖν. Ἦν γὰρ δὴ ἅττα τοιάδε· πολλάκις μοι φοιτῶν τὸ αὐτὸ ἐνύπνιον ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ, ἄλλοτ' ἐν ἄλλῃ ὄψει φαινόμενον, τὰ αὐτὰ δὲ λέγον· « ὦ Σώκρατες, ἔφη, μουσικὴν ποιεῖ καὶ ἐργάζου ». Καὶ ἐγὼ ἔν γε τῷ πρόσθεν χρόνῳ, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ὑπελάμβανον αὐτό μοι παρακελεύεσθαι τε καὶ ἐπικελεύειν, ὥσπερ οἱ τοῖς θεοῦσι διακελευόμενοι, καὶ ἐμοὶ οὕτω τὸ ἐνύπνιον, ὅπερ ἔπραττον, τοῦτο ἐπικελεύειν, μουσικὴν ποιεῖν, ὡς φιλοσοφίας μὲν οὔσης μεγίστης μουσικῆς, ἐμοῦ δὲ τοῦτο πράττοντος. Νῦν δ' ἐπειδὴ ἢ τε δίκη ἐγένετο καὶ ἢ τοῦ θεοῦ ἐορτὴ διεκώλύε με ἀποθνήσκειν, ἔδοξε χρῆναι, εἰ ἄρα πολλάκις μοι προστάττοι τὸ ἐνύπνιον ταύτην τὴν δημώδη μουσικὴν ποιεῖν, μὴ ἀπειθῆσαι αὐτῷ, ἀλλὰ ποιεῖν· ἀσφαλέστερον γὰρ εἶναι μὴ ἀπιέναι, πρὶν ἀφοσιώσασθαι ποιήσαντα ποιήματα [καὶ] πειδόμενον τῷ ἐνυπνίῳ. Οὕτω δὲ πρῶτον μὲν εἰς τὸν θεὸν ἐποίησα, οὗ ἦν ἡ παροῦσα θυσία· μετὰ δὲ τὸν θεὸν ἐννοήσας, ὅτι τὸν ποιητὴν δέοι, εἴπερ μέλλοι ποιητὴς εἶναι, ποιεῖν μύθους, ἀλλ' οὐ λόγους, καὶ αὐτὸς οὐκ ἦ μυθολογικός, διὰ ταῦτα δὴ, οὕς προχείρους εἶχον καὶ ἡπιστάμην μύθους τούτους Αἰσώπου, τούτους ἐποίησα, οἷς πρῶτοις ἐνέτυχον.

Β5. Ταῦτα οὖν, ὦ Κέβης, Εὐήνω φράζε, καὶ ἐρρωσθαι καί, ἂν σωφρονῇ, ἐμὲ διώκειν ὥς τάχιστα. Ἄπειμι δέ, ὥς ἔοικε, τήμερον· κελεύουσι γὰρ Ἀθηναῖοι.

Καὶ ὁ Σιμμίας· οἷον παρακελεύει, ἔφη, τοῦτο, ὦ Σώκρατες, Εὐήνω ; Πολλὰ γὰρ ἤδη ἐντετύχηκα τῷ ἀνδρὶ· σχεδὸν οὖν, ἐξ ὧν ἐγὼ ἥσθημαι, οὐδ' ὁπωστιοῦν σοι ἐκὼν εἶναι πείσεται.

— Τί δαί ; ἦ δ' ὅς, οὐ φιλόσοφος Εὐήνος ;

— Ἐμοιγε δοκεῖ, ἔφη ὁ Σιμμίας.

— Ἐθελήσει τοίνυν καὶ Εὐήνος καὶ πᾶς, ὅτῳ ἀξίως τούτου τοῦ πράγματος μέτεστιν. Οὐ μέντοι ἴσως βιάσεται αὐτόν· οὐ γάρ φασι θεμιτὸν εἶναι. Καὶ ἅμα λέγων ταῦτα καθῆκε τὰ σκέλη [ἀπὸ τῆς κλίνης] ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ καθεζόμενος οὕτως ἤδη τὰ λοιπὰ διελέγετο.

Ἦρето οὖν αὐτὸν ὁ Κέβης· πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες, τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι, ἐθέλειν δ' ἂν τῷ ἀποθνήσκοντι τὸν φιλόσοφον ἔπεσθαι ;

— Τί δέ, ὦ Κέβης ; Οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ τῶν τοιούτων Φιλολάῳ συγγεγονότες ;

— Οὐδέν γε σαφές, ὦ Σώκρατες.

— Ἀλλὰ μὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω· ἃ μὲν οὖν τυγχάνω ἀκηκόως, φθόνος οὐδεὶς λέγειν. Καὶ γὰρ ἴσως καὶ μάλιστα πρέπει μέλλοντα ἐκείσε ἀποδημεῖν διασκοπεῖν τε καὶ μυθολογεῖν περὶ τῆς ἀποδημίας τῆς ἐκεῖ, ποίαν τινὰ αὐτὴν οἰόμεθα εἶναι. Τί γὰρ ἂν τις καὶ ποιοῖ ἄλλο ἐν τῷ μέχρῳ ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ ;

Β6. — Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ φασὶ θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτινύναι, ὃ Σώκρατες; Ἦδη γὰρ ἔγωγε, ὅπερ νῦν δὴ σὺ ἤρου, καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν διήτατο, ἦδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν· σαφές δὲ περὶ αὐτῶν οὐδενὸς πρόποτε οὐδὲν ἀκήκοα.

— Ἀλλὰ προθυμείσθαι χρή, ἔφη. Τάχα γὰρ ἂν καὶ ἀκούσαις. Ἴσως μέντοι θαυμαστὸν σοὶ φανεῖται, εἰ τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπλοῦν ἐστὶν καὶ οὐδέποτε τυγχάνει τῷ ἀνθρώπῳ, ὥσπερ καὶ τᾶλλα, ἐστὶν ὅτε καὶ οἷς βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν· οἷς δὲ βέλτιον τεθνάναι, θαυμαστὸν ἴσως σοὶ φαίνεται, εἰ τοῦτοις τοῖς ἀνθρώποις μὴ ὅσιον αὐτοὺς ἑαυτοὺς εὖ ποιεῖν, ἀλλὰ ἄλλον δεῖ περιμένειν εὐεργέτην.

Καὶ ὁ Κέβης ἠρέμα ἐπιγελάσας· ἴτω Ζεὺς, ἔφη, τῇ αὐτοῦ φωνῇ εἰπὼν.

— Καὶ γὰρ ἂν δόξειεν, ἔφη, ὁ Σωκράτης, οὕτω γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως γ' ἔχει τινὰ λόγον. Ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ῥάδιος διδεῖν· οὐ μέντοι ἀλλὰ τόδε γέ μοι δοκεῖ, ὃ Κέβης, εὖ λέγεσθαι, τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι. Ἦ σοὶ οὐ δοκεῖ οὕτως;

— Ἐμοιγε, φησὶν ὁ Κέβης.

— Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, καὶ σὺ ἂν, τῶν σαυτοῦ κτημάτων εἴ τι αὐτὸ ἑαυτὸ ἀποκτινύοι μὴ σημῆναντός σου, ὅτι βούλει αὐτὸ τεθνάναι, χαλεπαίνεις ἂν αὐτῷ καί, εἴ τινα ἔχῃς τιμωρίαν, τιμωροῖο ἂν;

— Πάνυ γ', ἔφη.

— Ἴσως τοίνυν ταύτῃ οὐκ ἄλογον μὴ πρότερον αὐτὸν ἀποθνήσκειν δεῖν, πρὶν ἀνάγκην τινὰ θεὸς ἐπιπέμψῃ, ὥσπερ καὶ τὴν νῦν ἡμῖν παροῦσαν.

Β 7. — Ἄλλ' εἰκός, ἔφη ὁ Κέβης, τοῦτό γε φαίνεται. Ὁ μέντοι νῦν δὴ ἔλεγες, τὸ τοὺς φιλοσόφους ὁράδιως ἂν ἐθέλειν ἀποθνήσκειν, ἔοικε τοῦτο, ὃ Σώκρατες, ἀτόπῳ, εἶπερ, ὃ νῦν δὴ ἐλέγομεν, εὐλόγως ἔχει, τὸ θεὸν τε εἶναι τὸν ἐπιμελούμενον ἡμῶν καὶ ἡμᾶς ἐκείνου κτήματα εἶναι. Τὸ γὰρ μὴ ἀγανακτεῖν τοὺς φρονημοτάτους ἐκ ταύτης τῆς θεραπείας ἀπιόντας, ἐν ᾗ ἐπιστατοῦσιν αὐτῶν οἷπερ ἄριστοί εἰσι τῶν ὄντων ἐπιστάται, θεοί, οὐκ ἔχει λόγον. Οὐ γὰρ που αὐτός γε αὐτοῦ οἶεται ἁμείνον ἐπιμελήσεσθαι ἐλεύθερος γενόμενος· ἀλλ' ἀνόητος μὲν ἄνθρωπος τάχ' ἂν οἰηθεῖται ταῦτα, φευκτέον εἶναι ἀπὸ τοῦ δεσπότου, καὶ οὐκ ἂν λογίζοιτο, ὅτι οὐ δεῖ ἀπὸ γε τοῦ ἀγαθοῦ φεύγειν, ἀλλ' ὅτι μάλιστα παραμένειν, διὸ ἀλογίστως ἂν φεύγοι. Ὁ δὲ νοῦν ἔχων ἐπιθυμοὶ που ἂν ἀεὶ εἶναι παρὰ τῷ αὐτοῦ βελτίονι. Καίτοι οὕτως, ὃ Σώκρατες, τοῦναντίον εἶναι εἰκός ἢ ὃ νῦν δὴ ἐλέγετο· τοὺς μὲν γὰρ φρονίμους ἀγανακτεῖν ἀποθνήσκοντας πρόειπε, τοὺς δὲ ἄφρονας χαίρειν.

Ἀκούσας οὖν ὁ Σωκράτης ἡσθῆναί τε μοι ἔδοξε τῇ τοῦ Κέβητος πραγματείᾳ καὶ ἐπιβλέψας εἰς ἡμᾶς· αἶεί τοι, ἔφη, [ὁ] Κέβης λόγους τινὰς ἀνερευνᾷ καὶ οὐ πάνυ εὐθέως ἐθέλει πείθεσθαι, ὅ τι ἂν τις εἴπῃ.

Καὶ ὁ Σωκράτης· ἀλλὰ μὲν, ἔφη, ὃ Σώκρατες, νῦν γέ μοι δοκεῖ τι καὶ αὐτῷ λέγειν Κέβης· τί γὰρ ἂν βουλόμενοι

ἄνδρες σοφοὶ ὡς ἀληθῶς δεσπότης ἀμείνους αὐτῶν φεύγοιεν καὶ ῥαδίως ἀπαλλάττοντο αὐτῶν ; Καὶ μοι δοκεῖ Κέβης εἰς σὲ τείνειν τὸν λόγον, ὅτι οὕτω ῥαδίως φέρεις καὶ ἡμᾶς ἀπολείπων καὶ ἄρχοντας ἀγαθοὺς, ὡς αὐτὸς ὁμολογεῖς, θεοὺς.

— Δίκαια, ἔφη, λέγετε. Οἶμαι γὰρ ὑμᾶς λέγειν, ὅτι χρή με πρὸς ταῦτα ἀπολογήσασθαι, ὥσπερ ἐν δικαστηρίῳ.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας.

Β 8. — Φέρε δὴ, ἦ δ' ὅς, πειραθῶ πιθανώτερον πρὸς ὑμᾶς ἀπολογήσασθαι ἢ πρὸς τοὺς δικαστάς. Ἐγὼ γάρ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, εἰ μὲν μὴ ὥμην ἤξιεν πρῶτον μὲν παρὰ θεοὺς ἄλλους σοφοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς, ἔπειτα καὶ παρ' ἀνθρώπους τετελευτηκότας ἀμείνους τῶν ἐνθάδε, ἠδίκουν ἂν οὐκ ἀγανακτῶν τῷ θανάτῳ. Νῦν δὲ εὖ ἴστε, ὅτι παρ' ἀνδρας τε ἐλπίζω ἀφίξεσθαι ἀγαθοὺς· καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἂν πάνυ διισχυρισάμην· ὅτι μέντοι παρὰ θεοὺς δεσπότης πάνυ ἀγαθοὺς ἤξιεν, εὖ ἴστε, ὅτι, εἴπερ τι ἄλλο τῶν τοιούτων, διισχυρισάμην ἂν καὶ τοῦτο. Ὡστε διὰ ταῦτα οὐχ ὁμοίως ἀγανακτῶ, ἀλλ' εὐελπίς εἰμι εἶναι τι τοῖς τετελευτηκόσι καί, ὥσπερ γε καὶ πάλαι λέγεται, πολὺ ἄμεινον τοῖς ἀγαθοῖς ἢ τοῖς κακοῖς.

— Τί οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὦ Σώκρατες ; Αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην ἐν νῷ ἔχεις ἀπιέναι, ἢ καὶν ἡμῖν μεταδοίης ; Κοινὸν γὰρ δὴ ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἡμῖν εἶναι ἀγαθὸν τοῦτο, καὶ ἅμα σοι ἡ ἀπολογία ἔσται, ἐάν, ἅπερ λέγεις, ἡμᾶς πείσῃς.

— Ἀλλὰ πειράσομαι, ἔφη. Πρῶτον δὲ Κρίτωνα τόνδε σκεψόμεθα, τί ἐστὶν ὃ βούλεσθαί μοι δοκεῖ· πάλαι εἰπεῖν.

— Τί δέ, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Κρίτων, ἄλλο γε ἢ πά-

λαι μοι λέγει ὁ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, ὅτι χορή σοι φράζειν ὡς ἐλάχιστα διαλέγεσθαι ; Φησὶ γὰρ θερμαίνεσθαι μᾶλλον διαλεγομένους, δεῖν δὲ οὐδὲν τοιοῦτον προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ· εἰ δὲ μή, ἐνίστε ἀναγκάζεσθαι καὶ δις καὶ τρίς πίνειν τοὺς τί τοιοῦτον ποιοῦντας.

Καὶ ὁ Σωκράτης· ἔα, ἔφη, χαίρειν αὐτόν· ἀλλὰ μόνον τὸ ἑαυτοῦ παρασκευαζέτω ὡς καὶ δις δώσων, ἐὰν δὲ δέη, καὶ τρίς.

— Ἀλλὰ σχεδὸν μὲν τι ἥδειν, ἔφη ὁ Κρίτων, ἀλλὰ μοι πάσαι πράγματα παρέχει.

— Ἔα, αὐτόν, ἔφη. Ἀλλ' ὑμῖν δὴ τοῖς δικασταῖς βούλομαι ἥδη τὸν λόγον ἀποδοῦναι, ὡς μοι φαίνεται εἰκότως ἀνὴρ τῷ ὄντι ἐν φιλοσοφίᾳ διατρέψας τὸν βίον θαρρεῖν μέλλων ἀποθανεῖσθαι καὶ εὐελπὶς εἶναι ἐκεῖ μέγιστα οἶσεσθαι ἀγαθὰ, ἐπειδὴν τελευτήσῃ. Πῶς ἂν οὖν δὴ τοῦτ' οὕτως ἔχοι, ὃ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἐγὼ πειράσομαι φράσαι.

9. Κινδυνεύουσι γάρ, ὅσοι τυγχάνουσιν ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, λεληθῆναι τοὺς ἄλλους, ὅτι οὐδὲν ἄλλο αὐτοὶ ἐπιτηδεύουσιν ἢ ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι. Εἰ οὖν τοῦτο ἀληθές, ἄτοπον δήπου ἂν εἴη προθυμεῖσθαι μὲν ἐν παντὶ τῷ βίῳ μηδὲν ἄλλο ἢ τοῦτο, ἥκοντος δὲ δὴ αὐτοῦ ἀγανακτεῖν, ὃ πάσαι προθυμοῦντό τε καὶ ἐπετηδευον.

Καὶ ὁ Σιμμίας γελάσας· νῆ τὸν Δία, ἔφη, ὃ Σώκρατες, οὐ πάνυ γέ με νῦν γελασεῖοντα ἐποίησας γελάσαι. Οἶμαι γὰρ ἂν δὴ τοὺς πολλοὺς αὐτὸ τοῦτο ἀκούσαντας δοκεῖν εὖ πάνυ εἰρησθαι εἰς τοὺς φιλοσοφοῦντας — καὶ ξυμφάναι ἂν τοὺς μὲν παρ' ἡμῖν ἀνθρώπους καὶ πάνυ — ὅτι τῷ ὄντι οἱ φι-

λοσοφούντες θανατῶσι καὶ σφᾶς γε οὐ λελήθασιν, ὅτι ἄξιοί
εἰσι τοῦτο πάσχειν.

— Καὶ ἀληθῆ γ' ἂν λέγοιεν, ὦ Σιμμία, πλὴν γε τοῦ
σφᾶς μὴ λεληθέναι. Λέληθε γὰρ αὐτούς, ἥ τε θανατῶσι καὶ
ἥ ἄξιοί εἰσι θανάτου καὶ οἴου θανάτου οἱ ὥς ἀληθῶς φιλό-
σοφοι. Εἵπωμεν γάρ, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς χαίρειν εἰπόν-
τες ἐκεῖνοις. Ἐγούμεθά τι τὸν θάνατον εἶναι ;

— Πάνυ γε, ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Σιμμία.

— Ἐγὼ μὴ ἄλλο τι ἢ τὴν τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος
ἀπαλλαγὴν ; Καὶ εἶναι τοῦτο τὸ τεθνάναι, χωρὶς μὲν ἀπὸ τῆς
ψυχῆς ἀπαλλαγὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τὸ σῶμα γεγονέναι, χωρὶς
δὲ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος ἀπαλλαγεῖσθαι αὐτὴν καθ' αὐ-
τὴν εἶναι ; Ἐγὼ μὴ ἄλλο τι ἢ ὁ θάνατος ἢ τοῦτο ;

— Οὐκ, ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη.

— Σκέψαι δὴ, ὦ ἀγαθέ, ἐὰν ἄρα καὶ σοὶ ξυνδοκῇ ἄπερ
ἐμοί· ἐκ γὰρ τούτων μᾶλλον οἶμαι ἡμᾶς εἴσεσθαι, περὶ ὧν
σκοποῦμεν. Φαίνεται σοι φιλοσόφου ἀνδρὸς εἶναι ἐσπουδαζέ-
ναι περὶ τὰς ἡδονὰς καλουμένας τὰς τοιάσδε, οἷον σίτων καὶ
ποτῶν ;

— Ἡκιστα, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμία.

— Τί δέ ; Τὰς τῶν ἀφροδισίων ;

— Οὐδαμῶς.

— Τί δέ ; Τὰς ἄλλας τὰς περὶ τὸ σῶμα θεραπειὰς δο-
κεῖ σοι ἐντίμους ἡγεῖσθαι ὁ τοιοῦτος ; Οἷον ἱματίων διαφε-
ρόντων κτήσεις καὶ ὑποδημάτων καὶ τοὺς ἄλλους καλλωπι-
σμοὺς τοὺς περὶ τὸ σῶμα πότερον τιμᾶν δοκεῖ σοι ἢ ἀτιμά-
ζειν, καθ' ὅσον μὴ πολλὴ ἀνάγκη μετέχειν αὐτῶν ;

— Ἀτιμάζειν ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὁ γε ὥς ἀληθῶς φιλό-
σοφος.

— Οὐκοῦν ὅλως δοκεῖ σοί, ἔφη, ἡ τοῦ τοιούτου πραγματεία οὐ περὶ τὸ σῶμα εἶναι, ἀλλὰ καθ' ὅσον δύναται ἀφεστάναι αὐτοῦ, πρὸς δὲ τὴν ψυχὴν τετραφθῆναι ;

— Ἐμοιγε.

— Ἐὰρ οὖν πρῶτον μὲν ἐν τοῖς τοιούτοις δῆλός ἐστιν ὁ φιλόσοφος ἀπολύων ὅτι μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος κοινωνίας διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ;

— Φαίνεται.

— Καὶ δοκεῖ γέ που, ὦ Σιμμία, τοῖς πολλοῖς ἀνθρώποις, ὧς μηδὲν ἡδὺ τῶν τοιούτων, μηδὲ μετέχει αὐτῶν, οὐκ ἄξιον εἶναι ζῆν, ἀλλ' ἐγγύς τι τείνειν τοῦ τεθνάναι ὁ μηδὲν φροντίζων τῶν ἡδονῶν, αἱ διὰ τοῦ σώματός εἰσιν ;

— Πάνυ μὲν οὖν ἀληθῆ λέγεις. β

10. — Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτῆσιν ; Πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἢ οὐ, ἐάν τις αὐτὸ ἐν τῇ ζητήσει κοινωνὸν συμπαραλαμβάνῃ ; Οἷον τὸ τοιόνδε λέγω· ἄρα ἔχει ἀλήθειάν τινα ὅψις τε καὶ ἀκοή τοῖς ἀνθρώποις, ἢ τά γε τοιαῦτα καὶ οἱ ποιηταὶ ἡμῖν ἀεὶ θρυλοῦσιν, ὅτι οὐτ' ἀκούομεν ἀκριβὲς οὐδὲν οὔτε ὁρῶμεν ; Καίτοι εἰ αὗται τῶν περὶ τὸ σῶμα αἰσθήσεων μὴ ἀκριβεῖς εἰσι, μηδὲ σαφεῖς, σχολῇ αἷ γε ἄλλαι· πᾶσαι γάρ που τούτων φαυλοτέραί εἰσιν· ἢ σοὶ οὐ δοκοῦσιν ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Πότε οὖν, ἢ δ' ὅς, ἡ ψυχὴ τῆς ἀληθείας ἄπτεται ; Ὅταν μὲν γὰρ μετὰ τοῦ σώματος ἐπιχειρῇ τι σκοπεῖν, δῆλον, ὅτι τότε ἐξαπατᾶται ὑπ' αὐτοῦ.

— Ἀληθῆ λέγεις.

— Ἄρ' οὖν οὐκ ἐν τῇ λογίζεσθαι, εἴπερ που ἄλλοθι, κατὰδηλον αὐτῇ γίγνεται τι τῶν ὄντων ;

— Ναί.

— Λογίζεται δέ γέ που τότε κάλλιστα, ὅταν αὐτὴν τούτων μηδὲν παραλυτῇ, μήτε ἀκοὴ μήτε ὄψις μήτε ἀλγηδὼν μηδέ τις ἡδονή, ἀλλ' ὅτι μάλιστα αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνεται ἐῷσα χαίρειν τὸ σῶμα καί, καθ' ὅσον δύναται, μὴ κοινωνοῦσα αὐτῷ μηδ' ἀποτιμένη ὀρέγεται τοῦ ὄντος.

— Ἔστι ταῦτα.

— Οὐκοῦν καὶ ἐνταῦθα ἡ τοῦ φιλοσόφου ψυχὴ μάλιστα ἀτιμάζει τὸ σῶμα καὶ φεύγει ἀπ' αὐτοῦ, ζητεῖ δὲ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γίγνεσθαι ;

— Φαίνεται.

— Τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, ὦ Σιμμία ; Φαμέν τι εἶναι δίκαιον αὐτὸ ἢ οὐδέν ;

— Φαμέν μέντοι, νῆ Δία.

— Καὶ καλὸν γέ τι καὶ ἀγαθόν ;

— Πῶς δ' οὔ ;

— Ἦδη οὖν πώποτε τι τῶν τοιούτων τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδες ;

— Οὐδαμῶς, ἢ δ' ὅς.

— Ἄλλ' ἄλλη τινὶ αἰσθήσει τῶν διὰ τοῦ σώματος ἐφήψω αὐτῶν ; Λέγω δὲ περὶ πάντων, οἷον μεγέθους πέρι, ὑγείας, ἰσχύος καὶ τῶν ἄλλων ἐνὶ λόγῳ ἀπάντων τῆς οὐσίας, ὃ τυγχάνει ἕκαστον ὄν· ἄρα διὰ τοῦ σώματος αὐτῶν τὸ ἀληθέστατον θεωρεῖται, ἢ ὧδε ἔχει· ὅς ἂν μάλιστα ἡμῶν καὶ ἀκριβέστατα παρασκευάσῃται αὐτὸ ἕκαστον διανοηθῆναι, περὶ οὗ σκοπεῖ, οὗτος ἂν ἐγγύτατα ἴοι τοῦ γινῶναι ἕκαστον ;

— Πάνυ μὲν οὖν. *B*

— Ἐγὼ οὖν ἐκεῖνος ἂν τοῦτο ποιήσειε καθαρώτατα, ὅστις ὅτι μάλιστα αὐτῇ τῇ διανοίᾳ ἴοι ἐφ' ἑκάστον μίτε τὴν ὄψιν παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι μίτε τινὰ ἄλλην αἴσθησιν ἐφέλκων μηδεμίαν μετὰ τοῦ λογισμοῦ, ἀλλ' αὐτῇ καθ' αὐτὴν εἰλικρινεῖ τῇ διανοίᾳ χρώμενος αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἰλικρινὲς ἑκάστον ἐπιχειροῖ θηρεύειν τῶν ὄντων ἀπαλλαγείς ὅτι μάλιστα ὀφθαλμῶν τε καὶ ὠτῶν καί, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ξύμπαντος τοῦ σώματος ὡς ταράττοντος καὶ οὐκ ἐώντος τὴν ψυχὴν κτήσασθαι ἀλήθειάν τε καὶ φρόνησιν, ὅταν κοινωνῇ ; Ἐγὼ οὐχ οὕτως ἔστιν, ὦ Σιμμία, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ὁ τευξόμενος τοῦ ὄντος ;

— Ὑπερφῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

11. — Οὐκοῦν ἀνάγκη, ἔφη, ἐκ πάντων τούτων παρίστασθαι δόξαν τοιάνδε τινὰ τοῖς γνησίως φιλοσόφοις, ὥστε καὶ πρὸς ἀλλήλους τοιαῦτα ἅττα λέγειν, ὅτι κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπὸς τις ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, ὅτι, ἕως ἂν τὸ σῶμα ἔχωμεν καὶ συμπεφυρμένη ἢ ἡμῶν ἢ ψυχὴ μετὰ τοῦ τοιούτου κακοῦ, οὐ μὴ ποτε κτησώμεθα ἱκανῶς, οὐ ἐπιθυμοῦμεν· φαρμὲν δὲ τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθές. Μυρίας μὲν γὰρ ἡμῖν ἀσχολίας παρέχει τὸ σῶμα διὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν· ἔτι δέ, ἂν τινες νόσοι προσπέσωσιν, ἐμποδίζουσιν ἡμῶν τὴν τοῦ ὄντος θήραν. Ἐρώτων δὲ καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ φόβων καὶ εἰδώλων παντοδαπῶν καὶ φλυαρίας ἐμπύπλησιν ἡμᾶς πολλῆς, ὥστε τὸ λεγόμενον ὡς ἀληθῶς τῷ ὄντι ὑπ' αὐτοῦ οὐδὲ φρονῆσαι ἡμῖν ἐγγίγνεται οὐδέποτε οὐδέν. Καὶ γὰρ πολέμους καὶ στάσεις καὶ μάχας οὐδὲν ἄλλο παρέχει ἢ τὸ σῶμα καὶ αἱ τούτου ἐπιθυμίαι· διὰ γὰρ τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν πάντες οἱ πόλεμοι γίνον-

ται, τὰ δὲ χρήματα ἀναγκαζόμεθα κτᾶσθαι διὰ τὸ σῶμα δουλεύοντες τῇ τούτου θεραπείᾳ· καὶ ἐκ τούτου ἀσχολίαν ἄγομεν φιλοσοφίας περὶ διὰ πάντα ταῦτα. Τὸ δ' ἔσχατον πάντων, ὅτι, ἐάν τις ἡμῖν καὶ σχολὴ γένηται ἀπ' αὐτοῦ καὶ τραπώμεθα πρὸς τὸ σκοπεῖν τι, ἐν ταῖς ζητήσεσιν αὐτῷ πανταχοῦ παραπίπτον θόρυβον παρέχει καὶ ταραχὴν καὶ ἐκπλήττει, ὥστε μὴ δύνασθαι ὑπ' αὐτοῦ καθορᾶν τάληθές. Ἀλλὰ τῷ ὄντι ἡμῖν δέδεται, ὅτι, εἰ μέλλομέν ποτε καθαρώς τι εἶσεσθαι, ἀπαλλακτέον αὐτοῦ καὶ αὐτῇ τῇ ψυχῇ θεατέον αὐτὰ τὰ πράγματα· καὶ τότε, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἔσται, οὗ ἐπιθυμοῦμέν τε καὶ φάμεν ἐρασταὶ εἶναι, φρονήσεως, ἐπειδὴν τελευτήσωμεν, ὡς ὁ λόγος σημαίνει, ζῶσι δὲ οὐ. Εἰ γὰρ μὴ οἷόν τε μετὰ τοῦ σώματος μηδὲν καθαρώς γινῶναι, δυοῖν θάτερον, ἢ οὐδαμοῦ ἔστι κτήσασθαι τὸ εἰδέναι ἢ τελευτήσασιν· τότε γὰρ αὐτὴ καθ' αὐτὴν ἡ ψυχὴ ἔσται χωρὶς τοῦ σώματος, πρότερον δ' οὐ. Καὶ ἐν ᾧ ἂν ζῶμεν, οὕτως, ὡς ἔοικεν, ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰδέναι, ἐὰν ὅτι μάλιστα μηδὲν ὁμιλῶμεν τῷ σώματι μηδὲ κοινωνῶμεν, ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, μηδὲ ἀναπιμπλώμεθα τῆς τούτου φύσεως, ἀλλὰ καθαρεύομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἕως ἄν ὁ θεὸς αὐτὸς ἀπολύσῃ ἡμᾶς· καὶ οὕτω μὲν καθαροὶ ἀπαλλαττόμενοι τῆς τοῦ σώματος ἀφροσύνης, ὡς τὸ εἰδός, μετὰ τοιούτων τε ἐσόμεθα καὶ γνωσόμεθα δι' ἡμῶν αὐτῶν πᾶν τὸ εἰλικρινές. Τοῦτο δ' ἐστὶν ἴσως τὸ ἀληθές· μὴ καθαρῷ γὰρ καθαροῦ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ. Τοιαῦτα οἶμαι, ὦ Σιμμία, ἀναγκαῖον εἶναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν τε καὶ δοξάζειν πάντας τοὺς ὀρθῶς φιλομαθεῖς. Ἡ οὐ δοκεῖ σοι οὕτως ;

— Παντός γε μᾶλλον, ὦ Σώκρατες.

12. — Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἰ ταῦτα ἀληθῆ, ὧ ἑταῖρε, πολλὴ ἐλπίς ἀφικομένων, οἳ ἐγὼ πορεύομαι, ἐκεῖ ἱκανῶς, εἴπερ που ἄλλοθι, κτήσασθαι τοῦτο, οὗ ἕνεκα ἡ πολλὴ πραγματεία ἡμῖν ἐν τῷ παρελθόντι βίῳ γέγονεν, ὥστε ἢ γε ἀποδημία ἢ νῦν μοι προστεταγμένη μετὰ ἀγαθῆς ἐλπίδος γίννεται καὶ ἄλλω ἀνδρί, ὅς ἡγεῖται οἱ παρεσκευάσθαι τὴν διάνοιαν ὥσπερ κεκαθαομένην.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμμίας.

— Κάθαρσις δὲ εἶναι ἄρα οὐ τοῦτο ξυμβαίνει, ὅπερ πά-
λαι ἐν τῷ λόγῳ λέγεται, τὸ χωρίζειν, ὅτι μάλιστα ἀπὸ τοῦ σώ-
ματος τὴν ψυχὴν καὶ ἐθίσαι αὐτὴν καθ' αὐτὴν πανταχόθεν ἐκ
τοῦ σώματος συναγείρεσθαι τε καὶ ἀθροίζεσθαι καὶ οἰκεῖν κατὰ
τὸ δυνατόν καὶ ἐν τῷ νῦν παρόντι καὶ ἐν τῷ ἔπειτα μόνῃ
καθ' αὐτὴν ἐκλυομένην, ὥσπερ ἐκ δεσμῶν ἐκ τοῦ σώματος ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Οὐκοῦν τοῦτό γε θάνατος ὀνομάζεται, λύσις καὶ χω-
ρισμὸς ψυχῆς ἀπὸ σώματος ;

— Παντάσῃ γε, ἦ δ' ὅς.

— Λύειν δέ γε αὐτήν, ὥς φαμεν, προθυμοῦνται ἀεὶ μά-
λιστα καὶ μόνοι οἱ φιλοσοφοῦντες ὀρεθῶς, καὶ τὸ μελέτημα
αὐτὸ τοῦτό ἐστι τῶν φιλοσόφων, λύσις καὶ χωρισμὸς ψυ-
χῆς ἀπὸ σώματος· ἦ οὐ ;

— Φαίνεται.

— Οὐκοῦν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγον, γελοῖον ἂν εἴη ἄνδρα
παρασκευάζονθ' ἑαυτὸν ἐν τῷ βίῳ ὅτι ἐγγυτάτω ὄντα τοῦ
τεθνάναι οὕτω ζῆν, καὶ περὶ ἡκοντος αὐτῷ τούτου ἀγανακτεῖν ;

— Γελοῖον· πῶς δ' οὐ ;

— Τῷ ὄντι ἄρα, ἔφη, ὧ Σιμμία, οἱ ὀρεθῶς φιλοσοφοῦν-
τες ἀποθνήσκουν μελετῶσι, καὶ τὸ τεθνάναι ἥκιστα αὐτοῖς ἄν-

θρώπων φοβερόν. Ἐκ τῶνδε δὲ σκόπει. Εἰ γὰρ διαβέβληνται μὲν πανταχῇ τῷ σώματι, αὐτὴν δὲ καθ' αὐτὴν ἐπιθυμοῦσι τὴν ψυχὴν ἔχειν, τούτου δὲ γιγνομένου εἰ φοβοῖντο καὶ ἀγανακτοῖεν, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ μὴ ἄσμενοι ἐκεῖσε ἴοιεν, οἱ ἀφικομένοις ἐλπίς ἐστίν, οὗ διὰ βίου ἥρων, τυχεῖν — ἥρων δὲ φρονήσεως — ᾧ τε διεβέβληντο, τούτου ἀπηλλάχθαι συνόντος αὐτοῖς ; Ἡ ἀνθρωπίνων μὲν παιδικῶν καὶ γυναικῶν καὶ υἱέων ἀποθανόντων πολλοὶ δὴ ἐκόντες ἠθέλησαν εἰς Ἄιδου μετελθεῖν ὑπὸ ταύτης ἀγόμενοι τῆς ἐλπίδος, τῆς τοῦ ὄψεσθαι τε ἐκεῖ, ὧν ἐπεθύμουν, καὶ συνέσεσθαι· φρονήσεως δὲ ἄρα τις τῷ ὄντι ἔρων καὶ λαβὼν σφόδρα τὴν αὐτὴν ταύτην ἐλπίδα, μηδαμοῦ ἄλλοθι ἐντευξέσθαι αὐτῇ ἀξίως λόγου ἢ ἐν Ἄιδου, ἀγανακτήσει τε ἀποθνήσκων καὶ οὐκ ἄσμενος εἰσιν αὐτόσε : Οἴεσθαι γε χρή, ἐὰν τῷ ὄντι γε ἦ, ὃ ἑταῖρε, φιλόσοφος· σφόδρα γὰρ αὐτῷ ταῦτα δόξει, μηδαμοῦ ἄλλοθι καθαρῶς ἐντευξέσθαι φρονήσει ἀλλ' ἢ ἐκεῖ. Εἰ δὲ τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅπερ ἄρτι ἔλεγον, οὐ πολλὴ ἂν ἀλογία εἴη, εἰ φοβοῖτο τὸν θάνατον ὁ τοιοῦτος ;

— Πολλὴ μέντοι, νῆ Δία, ἢ δ' ὅς. *Β*

13. — Οὐκοῦν ἱκανόν σοι τεκμήριον, ἔφη, τοῦτο ἀνδρός, ὃν ἂν ἴδῃς ἀγανακτοῦντα μέλλοντα ἀποθανεῖσθαι, ὅτι οὐκ ἄρ' ἦν φιλόσοφος, ἀλλὰ τις φιλοσώματος ; Ὁ αὐτὸς δέ που οὗτος τυγχάνει ὢν καὶ φιλοχρήματος καὶ φιλότιμος, ἦτοι τὰ ἕτερα τούτων ἢ ἀμφοτέρω.

— Πάνυ, ἔφη, ἔχει οὕτως, ὥς λέγεις.

— Ἄρ' οὖν, ἔφη, ὃ Σιμμία, οὐ καὶ ἡ ὀνομαζομένη ἀνδρεία τοῖς οὕτω διακειμένοις μάλιστα προσήκει ;

— Πάντως δήπου, ἔφη.

— Οὐκοῦν καὶ ἡ σωφροσύνη, ἣν καὶ οἱ πολλοὶ ὀνομάζουσι σωφροσύνην, τὸ περὶ τὰς ἐπιθυμίας μὴ ἐπτοῆσθαι, ἀλλ' ὀλιγώρως ἔχειν καὶ κοσμίως, ἄρ' οὐ τούτοις μόνοις προσήκει. τοῖς μάλιστα τοῦ σώματος ὀλιγορουσί τε καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ ζῶσιν ;

— Ἀνάγκη, ἔφη.

— Εἰ γὰρ ἐθέλεις, ἦ δ' ὅς, ἐννοῆσαι τήν γε τῶν ἄλλων ἀνδρείαν τε καὶ σωφροσύνην, δόξει σοι εἶναι ἄτοπος.

— Πῶς δῆ, ὦ Σώκρατες ;

— Οἶσθα, ἦ δ' ὅς, ὅτι τὸν θάνατον ἡγοῦνται πάντες οἱ ἄλλοι τῶν μεγάλων κακῶν εἶναι ;

— Καὶ μάλα, ἔφη.

— Οὐκοῦν φόβῳ μειζόνων κακῶν ὑπομένουσιν αὐτῶν οἱ ἀνδρεῖοι τὸν θάνατον, ὅταν ὑπομένωσιν ;

— Ἔστι ταῦτα.

— Τῷ δεδιέναι ἄρα καὶ δέει ἀνδρεῖοί εἰσι πάντες πλὴν οἱ φιλόσοφοι· καίτοι ἄλογόν γε δέει τινὰ καὶ δειλίᾳ ἀνδρεῖον εἶναι.

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Τί δέ ; Οἱ κόσμιοι αὐτῶν οὐ ταῦτ' οὗτο πεπόνθασιν, ἀκολασία τινὶ σώφρονές εἰσιν ; Καίτοι φασὲν γε ἀδύνατον εἶναι, ἀλλ' ὅμως αὐτοῖς συμβαίνει τούτῳ ὅμοιον τὸ πάθος τὸ περὶ ταύτην τὴν εὐήθη σωφροσύνην· φοβούμενοι γὰρ ἐτέρων ἡδονῶν στερηθῆναι καὶ ἐπιθυμοῦντες ἐκείνων, ἄλλων ἀπέχονται ὑπ' ἄλλων κρατούμενοι. Καίτοι καλοῦσί γε ἀκολασίαν τὸ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἄρχεσθαι, ἀλλ' ὅμως συμβαίνει αὐτοῖς κρατούμενοις ὑφ' ἡδονῶν κρατεῖν ἄλλων ἡδονῶν. Τοῦτο δ' ὅ-

μοίον ἐστὶν ὧ νῦν δὴ ἐλέγετο, τῷ τρόπῳ τινὰ δι' ἀκολασίαν αὐτοὺς σεσωφρονίσθαι.

— Ἔοικε γάρ.

— ὦ μακάριε Σιμμία, μὴ γὰρ οὐχ αὕτη ἢ ἡ ὀρθὴ πρὸς ἀρετὴν ἀλλαγὴ, ἡδονὰς πρὸς ἡδονὰς καὶ λύπας πρὸς λύπας καὶ φόβον πρὸς φόβον καταλλάττεσθαι καὶ μεῖζω πρὸς ἐλάττω, ὥσπερ νομίσματα, ἀλλ' ἢ ἐκείνο μόνον τὸ νόμισμα ὀρθόν, ἀντὶ οὗ δεῖ ἅπαντα ταῦτα καταλλάττεσθαι, φρόνησις· καὶ τούτου μὲν πάντα καὶ μετὰ τούτου ὄνουσιν τε καὶ πιπρασόμενα τῷ ὄντι ἢ, καὶ ἀνδρεία καὶ σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ ξυλλήβδην ἀληθῆς ἀρετῆς, μετὰ φρονήσεως, καὶ προσγιγνομένων καὶ ἀπογιγνομένων καὶ ἡδονῶν καὶ φόβων καὶ τῶν ἄλλων πάντων τῶν τοιούτων· χωριζόμενα δὲ φρονήσεως καὶ ἀλλαττόμενα ἀντὶ ἀλλήλων μὴ σκιαγραφία τις ἢ ἡ τοιαύτη ἀρετὴ καὶ τῷ ὄντι ἀνδραποδώδης τε καὶ οὐδὲν ὑγιὲς οὐδ' ἀληθὲς ἔχῃ, τὸ δ' ἀληθὲς τῷ ὄντι ἢ κάθαρσις τις τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ αὕτη ἡ φρόνησις μὴ καθαρμός τις ἢ. Καὶ κινδυνεύουσι καὶ οἱ τὰς τελετὰς ἡμῖν οὗτοι καταστήσαντες οὐ φαῦλοι εἶναι, ἀλλὰ τῷ ὄντι πάσαι αἰνίττεσθαι, ὅτι, ὅς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλεστος εἰς Ἄιδου ἀφίκηται, ἐν βορβόρῳ κείσεται, ὁ δὲ κεκαθαρμένος τε καὶ τετελεσμένος ἐκεῖσε ἀφικόμενος μετὰ θεῶν οἰκήσει. Εἰσὶ γὰρ δὴ, ὥς φασιν οἱ περὶ τὰς τελετὰς, «ναρθηκοφόροι μὲν πολλοί, βάρχοι δὲ τε παῦροι»· οὗτοι δ' εἰσὶ ἅπασι τὴν ἐμὴν δόξαν οὐκ ἄλλοι ἢ οἱ πεφιλοσοφηκότερες ὀρθῶς. ὦν δὴ καὶ ἐγὼ κατὰ γε τὸ δυνατόν οὐδὲν ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προθυμύην γενέσθαι. Εἰ δ' ὀρθῶς προθυμύην καὶ τι ἠνύσαμεν, ἐκεῖσε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, ὀλίγον ὕστερον, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ.

Ταῦτ' οὖν ἐγώ, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ἀπολογουῖμαι, ὥς εἰκότως ὑμᾶς τε ἀπολείπων καὶ τοὺς ἐνθάδε δεσπότας οὐ χαλεπῶς φέρω οὐδ' ἀγανακτῶ ἡγούμενος κακῆς οὐδὲν ἦττον ἢ ἐνθάδε δεσπόταις τε ἀγαθοῖς ἐντεύξεσθαι καὶ ἑταίροις· τοῖς δὲ πολλοῖς ἀπιστίαν παρέχει. Εἴ τι οὖν ὑμῖν πιθανώτερός εἰμι ἐν τῇ ἀπολογίᾳ ἢ τοῖς Ἀθηναίων δικασταῖς, εὖ ἂν ἔχῃ.

14. Εἰπόντος δὲ τοῦ Σωκράτους ταῦτα ὑπολαβὼν ὁ Κέβης ἔφη· ὦ Σώκρατες, τὰ μὲν ἄλλα ἔμοιγε δοκεῖ καλῶς λέγεσθαι, τὰ δὲ περὶ τῆς ψυχῆς πολλὴν ἀπιστίαν παρέχει τοῖς ἀνθρώποις, μὴ, ἐπειδὰν ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος, οὐδαμοῦ ἔτι ἦ, ἀλλ' ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαφθείρηται τε καὶ ἀπολλύηται, ἢ ἂν ὁ ἀνθρώπος ἀποθνήσκῃ· εὐθὺς ἀπαλλαττομένη τοῦ σώματος καὶ ἐκβαίνουσα ὥσπερ πνεῦμα ἢ καπνὸς διασκεδασθεῖσα οἴχηται διαπτομένη καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ἦ. Ἐπεὶ, εἴπερ εἴη που αὐτὴ καθ' αὐτὴν συνηθροισμένη καὶ ἀπηλλαγμένη τούτων τῶν κακῶν, ὧν σὺ νῦν δὴ διηλθες, πολλὴ ἂν ἐλπίς εἴη καὶ καλή, ὦ Σώκρατες, ὥς ἀληθῆ ἔστιν ἃ σὺ λέγεις. Ἀλλὰ τοῦτο δὴ ἴσως οὐκ ὀλίγης παραμυθίας δεῖται καὶ πίστεως, ὥς ἔστι τε ἡ ψυχὴ ἀποθανόντος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τινα δύναμιν ἔχει καὶ φρόνησιν.

— Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὁ Σωκράτης, ὦ Κέβης. Ἀλλὰ τί δὴ ποιῶμεν; Ἡ περὶ αὐτῶν τούτων βούλει διαμυθολογῶμεν εἴτε εἰκὸς οὕτως ἔχειν εἴτε μὴ;

— Ἐγὼ γοῦν, ἔφη ὁ Κέβης, ἡδέως ἂν ἀκούσαιμι, ἦντινα δόξαν ἔχεις περὶ αὐτῶν.

— Οὐκ οἶμαι, ἦ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, εἰπεῖν τινα

νῦν ἀκούσαντα, οὐδ' εἰ κωμωδιοποιὸς εἴη, ὥς ἀδολεσχῶ καὶ οὐ περὶ προσηκόντων τοῦς λόγους ποιουμαι. Εἰ οὖν δοκεῖ, χρὴ διασκοπεῖσθαι.

15. Σκεψόμεθα δὲ αὐτὸ τῇδέ πη, εἴτ' ἄρα ἐν Ἄιδου εἰσὶν αἱ ψυχαὶ τελευτησάντων τῶν ἀνθρώπων εἴτε καὶ οὐ. Παλαιὸς μὲν οὖν ἔστι τις λόγος, οὗ μεμνήμεθα, ὥς εἰσὶν ἐνθὲνδε ἀφικόμεναι ἐκεῖ καὶ πάλιν γε δεῦρο ἀφικνοῦνται καὶ γίνονται ἐκ τῶν τεθνεώτων. Καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, πάλιν γίνεσθαι ἐκ τῶν ἀποθανόντων τοὺς ζῶντας, ἄλλο τι ἢ εἶεν ἂν αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐκεῖ; Οὐ γὰρ ἂν που πάλιν ἐγίγνοντο μὴ οὔσαι, καὶ τοῦτο ἱκανὸν τεκμήριον τοῦ ταῦτ' εἶναι, εἰ τῷ ὄντι φανερόν γίγνοιτο, ὅτι οὐδαμόθεν ἄλλοθεν γίνονται οἱ ζῶντες ἢ ἐκ τῶν τεθνεώτων. Εἰ δὲ μὴ ἔστι τοῦτο, ἄλλου ἂν του δέοι λόγου.

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Κέβης.

— Μὴ τοίνυν κατ' ἀνθρώπων, ἧ δ' ὅς, σκόπει μόνον τοῦτο, εἰ βούλει ῥᾶον μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ κατὰ ζώων πάντων καὶ φυτῶν, καὶ ξυλλήβδην ὅσαπερ ἔχει γένεσιν, περὶ πάντων ἰδωμεν, ἃρ' οὕτως γίγνεται πάντα, οὐκ ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῶν ἐναντίων τὰ ἐναντία, ὅσοις τυγχάνει ὄν τοιοῦτόν τι, οἷον τὸ καλὸν τῷ αἰσχροῦ ἐναντίον που καὶ δίκαιον ἀδίκῳ, καὶ ἄλλα δὴ μυρία οὕτως ἔχει. Τοῦτο οὖν σκεψόμεθα, ἄρα ἀναγκαῖον, ὅσοις ἔστι τι ἐναντίον, μηδαμόθεν ἄλλοθεν αὐτὸ γίνεσθαι ἢ ἐκ τοῦ αὐτῷ ἐναντίου· οἷον ὅταν μεῖζόν τι γίγνηται, ἀνάγκη που ἐξ ἐλάττονος ὄντος πρότερον ἔπειτα μεῖζον γίνεσθαι;

— Ναί.

— Οὐκοῦν καὶ ἐλάττον γίγνηται, ἐκ μεῖζονος ὄντος πρότερον ὕστερον ἐλάττον γενήσεται;

— Ἔστιν οὕτω, ἔφη.

— Καὶ μὴν ἐξ ἰσχυροτέρου γε τὸ ἀσθενέστερον καὶ ἐκ βραδυτέρου τὸ θάπτον ;

— Πάνυ γε.

— Τί δέ ; Ἄν τι χειρόν γίγνηται, οὐκ ἐξ ἀμείνονος, καὶ ἂν δικαιότερον, ἐξ ἀδικωτέρου ;

— Πῶς γὰρ οὐ ;

— Ἰκανῶς οὖν, ἔφη, ἔχομεν τοῦτο, ὅτι πάντα οὕτω γίγνεται, ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία πράγματα ;

— Πάνυ γε.

— Τί δ' αὖ ; Ἔστι τι καὶ τοιόνδε ἐν αὐτοῖς, οἷον μεταξὺ ἀμφοτέρων πάντων τῶν ἐναντίων δυοῖν ὄντων, δύο γενέσεις, ἀπὸ μὲν τοῦ ἑτέρου ἐπὶ τὸ ἕτερον, ἀπὸ δ' αὖ τοῦ ἑτέρου πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον. Μείζονος γὰρ πράγματος καὶ ἐλάττονος μεταξὺ αὐξήσεις καὶ φθίσεις, καὶ καλοῦμεν οὕτω τὸ μὲν αὐξάνεσθαι, τὸ δὲ φθίνειν ;

— Ναί, ἔφη.

— Οὐκοῦν καὶ διακρίνεσθαι καὶ συγκρίνεσθαι, καὶ ψύχεσθαι καὶ θερμαίνεσθαι, καὶ πάντα οὕτω, καὶ εἰ μὴ χρώμεθα τοῖς ὀνόμασιν ἐνιαχοῦ, ἀλλ' ἔργῳ γοῦν πανταχοῦ οὕτως ἔχειν ἀναγκαῖον, γίγνεσθαι τε αὐτὰ ἐξ ἀλλήλων γένεσίν τε εἶναι ἐξ ἑκατέρου εἰς ἄλληλα ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἦ δ' ὅς.

16. — Τί οὖν ; ἔφη. Τῷ ζῆν ἐστί τι ἐναντίον, ὥσπερ τῷ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Τί ;

— Τὸ τεθνάναι, ἔφη.

— Οὐκοῦν ἐξ ἀλλήλων τε γίγνεται ταῦτα, εἴπερ ἐναντία ἐστίν, καὶ αἱ γενέσεις εἰσὶν αὐτοῖν μεταξὺ δύο δυοῖν ὄντων ;

— Πῶς γὰρ οὐ ;

— Τὴν μὲν τοίνυν ἑτέραν συζυγίαν, ὣν νῦν δὴ ἔλεγον, ἐγὼ σοι, ἔφη, ἐρῶ, ὁ Σωκράτης, καὶ αὐτὴν καὶ τὰς γενέσεις· σὺ δέ μοι τὴν ἑτέραν. Λέγω δὲ τὸ μὲν καθεύδειν, τὸ δὲ ἐγρηγορέναι, καὶ ἐκ τοῦ καθεύδειν τὸ ἐγρηγορέναι γίνεσθαι καὶ ἐκ τοῦ ἐγρηγορέναι τὸ καθεύδειν, καὶ τὰς γενέσεις αὐτοῖν τὴν μὲν καταδαρθάνειν εἶναι, τὴν δ' ἀνεγείρεσθαι. Ἰκανῶς σοι, ἔφη, ἢ οὐ ;

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Λέγε δή μοι καὶ σύ, ἔφη, οὕτω περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Οὐκ ἐναντίον μὲν φῆς τῷ ζῆν τὸ τεθνάναι εἶναι ;

— Ἐγώ γε.

— Γίγνεσθαι δὲ ἐξ ἀλλήλων ;

— Ναί.

— Ἐξ οὖν τοῦ ζῶντος τί τὸ γιγνόμενον ;

— Τὸ πεθνηκός, ἔφη.

— Τί δέ, ἢ δ' ὅς, ἐκ τοῦ τεθνεῶτος ;

— Ἀναγκαῖον, ἔφη, ὁμολογεῖν, ὅτι τὸ ζῶν.

— Ἐκ τῶν τεθνεώτων ἄρα, ὃ Κέβης, τὰ ζῶντά τε καὶ οἱ ζῶντες γίγονται ;

— Φαίνεται, ἔφη.

— Εἰσὶν ἄρα, ἔφη, αἱ ψυχαὶ ἡμῶν ἐν Ἄιδου.

— Ἔοικεν.

— Οὐκοῦν καὶ τοῖν γενεσέοιν τοῖν περὶ ταῦτα ἢ γ' ἑτέρα σαφὲς οὔσα τυγχάνει ; Τὸ γὰρ ἀποθνήσκειν σαφὲς δῆπου, ἢ οὐ ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Πῶς οὖν, ἢ δ' ὅς, ποιήσομεν ; Οὐκ ἀνταποδώσομεν τὴν ἐναντίαν γένεσιν, ἀλλὰ ταύτη χωλὴ ἔσται ἢ φύσις ; Ἡ ἀνάγκη ἀποδοῦναι τῇ ἀποθνήσκειν ἐναντίαν τινὰ γένεσιν ;

— Πάντως που, ἔφη.

— Τίνα ταύτην ;

— Τὸ ἀναβιώσκεισθαι.

— Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, εἴπερ ἔστι τὸ ἀναβιώσκεισθαι, ἐκ τῶν τεθνεόντων ἂν εἴη γένεσις εἰς τοὺς ζῶντας αὕτη, τὸ ἀναβιώσκεισθαι ;

— Πάνυ γε.

— Ὁμολογεῖται ἄρα ἡμῖν καὶ ταύτη τοὺς ζῶντας ἐκ τῶν τεθνεώτων γεγονέναι οὐδὲν ἥττον ἢ τοὺς τεθνεώτας ἐκ τῶν ζώντων. Τούτου δὲ ὄντος ἱκανόν που ἐδόκει τεκμήριον εἶναι, ὅτι ἀναγκαῖον τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς εἶναί που, ὅθεν δὴ πάλιν γίνεσθαι.

— Δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐκ τῶν ὁμολογημένων ἀναγκαῖον οὕτως ἔχειν.

17. — Ἰδὲ τοίνυν οὕτως, ἔφη, ὦ Κέβης, ὅτι οὐδ' ἀδίκως ὁμολογήκαμεν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ. Εἰ γὰρ μὴ αἰὲ ἀνταποδοίη τὰ ἕτερα τοῖς ἐτέροις γινόμενα, ὥσπερ εἰ κύκλῳ περιόντα, ἀλλ' εὐθεῖά τις εἴη ἡ γένεσις ἐκ τοῦ ἐτέρου μόνον εἰς τὸ καταντικρὺ καὶ μὴ ἀνακάμπτοι πάλιν ἐπὶ τὸ ἕτερον μηδὲ καμπὴν ποιοῖτο, οἶσθ' ὅτι πάντα τελευτῶντα τὸ αὐτὸ σχῆμα ἂν σχοίη καὶ τὸ αὐτὸ πάθος ἂν πάθοι καὶ παύσαιτο γινόμενα.

— Πῶς λέγεις ; ἔφη.

— Οὐδὲν χαλεπόν, ἢ δ' ὅς, ἐννοῆσαι ὃ λέγω· ἀλλ' οἶον

εἰ τὸ καταδαρθάνειν μὲν εἴη, τὸ δ' ἀνεγείρεσθαι μὴ ἀνταπο-
 διδοίη γιγνόμενον ἐκ τοῦ καθεύδοντος, οἷσθ' ὅτι τελευτῶντα
 πάντ' ἂν λήρον τὸν Ἐνδυμίωνα ἀποδείξειε καὶ οὐδαμοῦ ἂν
 φαίνοιτο διὰ τὸ καὶ τᾶλλα πάντα ταῦτ' ἐκείνῳ πεπονθέναι,
 καθεύδειν. Κἂν εἰ συγκρίνοιτο μὲν πάντα, διακρίνοιτο δὲ μή.
 ταχὺ ἂν τὸ τοῦ Ἀναξαγόρου γεγενὸς εἴη, « ὁμοῦ πάντα χρή-
 ματα ». Ὡσαύτως δέ, ὦ φίλε Κέβης, εἰ ἀποθνήσκοι μὲν πάν-
 τα, ὅσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἐπειδὴ δὲ ἀποθάνοι, μένοι ἐν τούτῳ
 τῷ σχήματι τὰ τεθνεῶτα καὶ μὴ πάλιν ἀναβιώσκειτο, ἄρ' οὐ
 πολλὴ ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι καὶ μηδὲν ζῆν;
 Εἰ γὰρ ἐκ μὲν τῶν ἄλλων τὰ ζῶντα γίγνοιτο, τὰ δὲ ζῶντα
 θνήσκοι, τίς μηχανὴ μὴ οὐχὶ πάντα καταναλωθῆναι εἰς τὸ τε-
 θνάναι;

— Οὐδὲ μία μοι δοκεῖ, ἔφη ὁ Κέβης, ὦ Σώκρατες,
 ἀλλὰ μοι δοκεῖς παντάπασιν ἀληθῆ λέγειν.

— Ἔστι γάρ, ἔφη, ὦ Κέβης, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, παντὸς
 μᾶλλον οὕτω, καὶ ἡμεῖς αὐτὰ ταῦτα οὐκ ἐξαπατῶμενοι ὁμολο-
 γοῦμεν. Ἄλλ' ἔστι τῷ ὄντι καὶ τὸ ἀναβιώσκεσθαι καὶ ἐκ τῶν
 τεθνεώτων τοὺς ζῶντας γίγνεσθαι καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων
 ψυχὰς εἶναι [καὶ ταῖς μὲν ἀγαθαῖς ἄμεινον εἶναι, ταῖς δὲ
 κακαῖς κάκιον].

18. — Καὶ μὲν, ἔφη ὁ Κέβης ὑπολαβὼν, καὶ κατ' ἐκεί-
 νόν γε τὸν λόγον, ὦ Σώκρατες, εἰ ἀληθὴς ἐστίν, ὃν σὺ εἴω-
 θας θαμὰ λέγειν, ὅτι ἡμῖν ἢ μάθησις οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀνάμνη-
 σις τυγχάνει οὕσα, καὶ κατὰ τοῦτον ἀνάγκη πού ἡμᾶς ἐν προ-
 τέρῳ τινὶ χρόνῳ μεμαθηκέναι, ἃ νῦν ἀναμνησκόμεθα. Τοῦτο
 δὲ ἀδύνατον, εἰ μὴ ἦν πού ἡμῖν ἢ ψυχὴ, πρὶν ἐν τῷδε τῷ

ἀνθρωπίνῳ εἶδει γενέσθαι· ὥστε καὶ ταύτῃ ἀθάνατον ἢ ψυχὴ τι ἔοικεν εἶναι.

— Ἀλλὰ, ὦ Κέβης, ἔφη ὁ Σιμμίας ὑπολαβὼν, ποῖαι τούτων αἱ ἀποδείξεις ; Ὑπόμνησόν με· οὐ γὰρ σφόδρα ἐν τῷ παρόντι μέμνημαι.

— Ἐνὶ μὲν λόγῳ, ἔφη ὁ Κέβης, καλλίστῳ, ὅτι ἐρωτώμενοι οἱ ἄνθρωποι, ἐάν τις καλῶς ἐρωτᾷ, αὐτοὶ λέγουσι πάντα, ἣ ἔχει καίτοι, εἰ μὴ ἐτύγχανεν αὐταῖς ἐπιστήμη ἐνοῦσα καὶ ὀρθὸς λόγος, οὐκ ἂν οἰοί τ' ἦσαν τοῦτο ποιήσειν. Ἐπειτα, ἐάν τις ἐπὶ τὰ διαγράμματα ἄγῃ ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐνταῦθα σαφέστατα κατηγορεῖ, ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει.

— Εἰ δὲ μὴ ταύτῃ γε, ἔφη, πεύθῃ, ὦ Σιμμία, ὁ Σωκράτης, σκέψαι, ἂν τῇδὲ πῇ σοι σκοπούμεν συνδόξῃ. Ἀπιστεῖς γὰρ δὴ πῶς ἡ καλουμένη μάθησις ἀνάμνησις ἐστίν ;

— Ἀπιστῶ μὲν ἔγωγε, ἦ δ' ὅς ὁ Σιμμίας, οὐ, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἔφη, δέομαι μαθεῖν, περὶ οὗ ὁ λόγος, ἀναμνησθῆναι. Καὶ σχεδὸν γε, ἔξ ὧν Κέβης ἐπεχείρησε λέγειν, ἤδη μέμνημαι καὶ πείθομαι· οὐδὲν μεντὰν ἤπτον ἀκούοιμι νῦν, πῇ σὺ ἐπεχείρησας λέγειν.

— Τῇδ' ἔγωγε, ἦ δ' ὅς. Ὁμολογοῦμεν γὰρ δήπου εἴ τις τι ἀναμνησθῆσεται, δεῖν αὐτὸν τοῦτο πρότερόν ποτε ἐπίστασθαι ;

— Πάνυ γ', ἔφη.

— Ἄρ' οὖν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, ὅταν ἐπιστήμη παραγίγνηται τρόπῳ τοιούτῳ, ἀνάμνησιν εἶναι ; Λέγω δὲ τινα τρόπον τόνδε· ἐάν τις τι ἕτερον ἢ ἰδὼν ἢ ἀκούσας ἢ τινα ἄλλην αἴσθησιν λαβὼν μὴ μόνον ἐκείνο γνῶ, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἐννοήσῃ, οὗ μὴ ἢ αὐτὴ ἐπιστήμη, ἀλλ' ἄλλη, ἄρα οὐχὶ τοῦτο δικαίως λέγομεν, ὅτι ἀνεμνήσθη, οὗ τὴν ἔννοιαν ἔλαβεν ;

— Πῶς λέγεις ;

— Οἷον τὰ τοιάδε· ἄλλη που ἐπιστήμη ἀνθρώπου καὶ λύρας.

— Πῶς γὰρ οὐ ;

— Οὐκοῦν οἶσθα, ὅτι οἱ ἐρασταί, ὅταν ἴδωσι λύραν ἢ ἰμάτιον ἢ ἄλλο τι, οἷς τὰ παιδικὰ αὐτῶν εἶωθε χρῆσθαι, πάσχουσι τοῦτο· ἐγνωσάν τε τὴν λύραν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ ἔλαβον τὸ εἶδος τοῦ παιδός, οὗ ἦν ἡ λύρα ; Τοῦτο δέ ἐστιν ἀνάμνησις· ὥσπερ γε καὶ Σιμμίαν τις ἰδὼν πολλάκις Κέβητος ἀνεμνήσθη καὶ ἄλλα που μυρία τοιαῦτ' ἂν εἴη.

— Μυρία μέντοι, νῆ Δία, ἔφη ὁ Σιμμίας.

— Οὐκοῦν, ἢ δ' ὅς, τὸ τοιοῦτον ἀνάμνησίς τίς ἐστι ; Μάλιστα μέντοι, ὅταν τις τοῦτο πάθῃ περὶ ἐκεῖνα, ἃ ὑπὸ χρόνου καὶ τοῦ μὴ ἐπισκοπεῖν ἤδη ἐπελέληστο ;

— Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη.

— Τί δέ ; ἢ δ' ὅς· ἔστιν ἵππον γεγραμμένον ἰδόντα καὶ λύραν γεγραμμένην ἀνθρώπου ἀναμνησθῆναι, καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον Κέβητος ἀναμνησθῆναι ;

— Πάνυ γε.

— Οὐκοῦν καὶ Σιμμίαν ἰδόντα γεγραμμένον αὐτοῦ Σιμμίου ἀναμνησθῆναι ;

— Ἔστι μέντοι, ἔφη.

19. — Ἄρ' οὖν οὐ κατὰ πάντα ταῦτα συμβαίνει τὴν ἀνάμνησιν εἶναι μὲν ἀφ' ὁμοίων, εἶναι δὲ καὶ ἀπὸ ἀνομοίων ;

— Συμβαίνει.

— Ἄλλ' ὅταν γε ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἀναμνησκηταί τις τι, ἄρ' οὐκ ἀναγκαῖον τόδε προσπάσχειν, ἐννοεῖν, εἴτε τι ἐλλείπει τοῦτο κατὰ τὴν ὁμοιότητα εἴτε μὴ ἐκείνου, οὗ ἀνεμνήσθη ;

— 'Ανάγκη, ἔφη.

— Σκόπει δὴ, ἦ δ' ὅς, εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει. Φαμέν πού τι εἶναι ἴσον, σὺ ξύλον λέγω ξύλῳ οὐδὲ λίθον λίθῳ οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδέν, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα πάντα ἕτερόν τι, αὐτὸ τὸ ἴσον· φῶμέν τι εἶναι ἢ μηδέν ;

— Φῶμεν μέντοι, νῆ Δί', ἔφη ὁ Σιμμίας, θαυμαστώσ γε.

— Ἦ καὶ ἐπιστάμεθα αὐτὸ ὃ ἔστιν ;

— Πάνυ γε, ἦ δ' ὅς.

— Πόθεν λαβόντες αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ; Ἦρ' οὐκ ἐξ ὧν νῦν δὴ ἐλέγομεν, ἢ ξύλα ἢ λίθους ἢ ἄλλα ἅττα ἰδόντες ἴσα, ἐκ τούτων ἐκεῖνο ἐνενοήσαμεν ἕτερον ὃν τούτων ; Ἦ οὐχ ἕτερόν σοι φαίνεται ; Σκόπει δὲ καὶ τῆδε· ἄρ' οὐ λίθοι μὲν ἴσοι καὶ ξύλα ἐνίοτε ταῦτά ὄντα τῷ μὲν ἴσα φαίνεται, τῷ δ' οὐ ;

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Τί δέ ; Αὐτὰ τὰ ἴσα ἔστιν ὅτε ἄνισά μοι ἐφάνη, ἢ ἡ ἰσότης ἀνισότης ;

— Οὐδεπώποτε γε, ὦ Σώκρατες.

— Οὐ ταῦτόν ἄρα ἐστίν, ἦ δ' ὅς, ταῦτά τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον.

— Οὐδαμῶς μοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες.

— Ἀλλὰ μὴν ἐκ τούτων γ', ἔφη, τῶν ἴσων ἐτέρων ὄντων ἐκείνου τοῦ ἴσου ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐπιστήμην ἐννεονήκας τε καὶ εἵληφας ;

— Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις.

— Οὐκοῦν ἢ ὁμοίου ὄντος τούτοις ἢ ἀνομοίου ;

— Πάνυ γε.

— Διαφέρει δέ γε, ἦ δ' ὅς, οὐδέν· ἔως ἂν ἄλλο ἰδὼν

ἀπὸ ταύτης τῆς ὀψεως ἄλλο ἐννοήσης, εἴτε ὅμοιον εἴτε ἀνόμοιον, ἀναγκαῖον, ἔφη, αὐτὸ ἀνάμνησιν γεγονέναι.

— Πάνυ μὲν οὖν.

— Τί δέ ; ἦ δ' ὅς· ἦ πάσχομέν τι τοιοῦτον περὶ τὰ ἐν τοῖς ξύλοις τε καὶ οἷς νῦν δὴ ἐλέγομεν τοῖς ἴσοις ; Ἄρα φαίνεται ἡμῖν οὕτως ἴσα εἶναι ὥσπερ αὐτὸ ὃ ἔστιν ἴσον, ἢ ἐνδεῖ τι ἐκείνου τῷ τοιοῦτον εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἢ οὐδέν ;

— Καὶ πολὺ γε, ἔφη, ἐνδεῖ.

— Οὐκοῦν ὁμολογοῦμεν, ὅταν τίς τι ἰδὼν ἐννοήσῃ, ὅτι βούλεται μὲν τοῦτο, ὃ νῦν ἐγὼ ὀρῶ, εἶναι οἷον ἄλλο τι τῶν ὄντων, ἐνδεῖ δὲ καὶ οὐ δύναται τοιοῦτον εἶναι οἷον ἐκεῖνο, ἀλλ' ἐστὶ φαυλότερον, ἀναγκαῖον που τὸν τοῦτο ἐννοοῦντα τυχεῖν προειδότα ἐκεῖνο, ᾧ φησιν αὐτὸ προσεικέναι μὲν, ἐνδεεστερώς δὲ ἔχειν ;

— Ἀνάγκη.

— Τί οὖν ; Τοιοῦτον πεπόνθαμεν καὶ ἡμεῖς, ἢ οὐ, περὶ τε τὰ ἴσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴσον ;

— Παντάπασί γε.

— Ἀναγκαῖον ἄρα ἡμᾶς προειδέναί τὸ ἴσον πρὸ ἐκείνου τοῦ χρόνου, ὅτε τὸ πρῶτον ἰδόντες τὰ ἴσα ἐνενόησαμεν, ὅτι ὀρέγεται μὲν πάντα ταῦτα εἶναι οἷον τὸ ἴσον, ἔχει δὲ ἐνδεεστερώς.

— Ἔστι ταῦτα.

— Ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε ὁμολογοῦμεν, μὴ ἄλλοθεν αὐτὸ ἐννενοηκέναι μηδὲ δυνατόν εἶναι ἐννοῆσαι, ἀλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἰδεῖν ἢ ἄψασθαι ἢ ἐκ τινος ἄλλης τῶν αἰσθήσεων ταῦτόν δὲ πάντα ταῦτα λέγω.

— Ταῦτόν γάρ ἐστιν, ὃ Σώκρατες, πρὸς γε ὃ βούλεται δηλῶσαι ὁ λόγος.

— Ἀλλὰ μὲν δὴ ἔκ γε τῶν αἰσθήσεων δεῖ ἐννοῆσαι, ὅτι πάντα τὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ἐκείνου τε ὀρέγεται τοῦ ὃ ἔστιν ἴσον, καὶ αὐτοῦ ἐνδεέστερά ἐστιν ἢ πῶς λέγομεν ;

— Οὕτως.

— Πρὸ τοῦ ἄρα ἄρξασθαι ἡμᾶς ὁρᾶν καὶ ἀκούειν καὶ τᾶλλα αἰσθάνεσθαι τυχεῖν ἔδει που εἰληφότας ἐπιστήμην αὐτοῦ τοῦ ἴσου, ὃ τι ἔστιν, εἰ ἐμέλλομεν τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων ἴσα ἐκεῖσε ἀνοίσειν, ὅτι προθυμεῖται μὲν πάντα τοιαῦτ' εἶναι οἷον ἐκεῖνο, ἔστι δὲ αὐτοῦ φανλότερα.

— Ἀνάγκη ἐκ τῶν προειρημένων, ὦ Σώκρατες.

— Οὐκοῦν γενόμενοι εὐθὺς ἐωρῶμέν τε καὶ ἠκούομεν καὶ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις εἶχομεν ;

— Πάνυ γε.

— Ἔδει δέ γε, φαμέν, πρὸ τούτων τὴν τοῦ ἴσου ἐπιστήμην εἰληφέναι ;

— Ναί.

— Πρὶν γενέσθαι ἄρα, ὥς ἔοικεν, ἀνάγκη ἡμῖν αὐτὴν εἰληφέναι ;

— Ἔοικεν.

20. — Οὐκοῦν εἰ μὲν λαβόντες αὐτὴν πρὸ τοῦ γενέσθαι ἔχοντες ἐγενόμεθα, ἠπιστάμεθα καὶ πρὶν γενέσθαι καὶ εὐθὺς γενόμενοι οὐ μόνον τὸ ἴσον καὶ τὸ μείζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαντα τὰ τοιαῦτα ; Οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἴσου νῦν ὁ λόγος ἡμῖν μᾶλλον τι ἢ καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦ καλοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου καὶ ὀσίου καί, ὅπερ λέγω, περὶ ἀπάντων, οἷς ἐπισφραγιζόμεθα τοῦτο ὃ ἔστι, καὶ ἐν ταῖς ἐρωτήσεσιν ἐρωτῶντες καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν ἀποκρινόμενοι. Ὡστε

ἀναγκαῖον ἡμῖν τούτων πάντων τὰς ἐπιστήμας πρὸ τοῦ γενέσθαι εἰληφέναι.

— Ἔστι ταῦτα.

— Καὶ εἰ μὲν γε λαβόντες ἐκάστοτε μὴ ἐπιλελήσμεθα, εἰδότας ἀεὶ γίγνεσθαι καὶ διὰ βίου εἰδέναι. Τὸ γὰρ εἰδέναι τοῦτ' ἔστιν, λαβόντα του ἐπιστήμην ἔχειν καὶ μὴ ἀπολωλέκεναι· ἢ οὐ τοῦτο λήθην λέγομεν, ὃ Σιμμία, ἐπιστήμης ἀποβολήν :

— Πάντως δήπου, ἔφη, ὃ Σώκρατες.

— Εἰ δέ γε, οἶμαι, λαβόντες πρὶν γενέσθαι, γιγνόμενοι ἀπωλέσαμεν, ὕστερον δὲ ταῖς αἰσθήσεσι χρώμενοι περὶ αὐτὰ ἐκείνας ἀναλαμβάνομεν τὰς ἐπιστήμας, ἅς ποτε καὶ πρὶν εἶχομεν, ὃρ' οὐχ ὃ καλοῦμεν μανθάνειν οἰκείαν ἂν ἐπιστήμην ἀναλαμβάνειν εἴη ; Τοῦτο δέ που ἀναμνησέσθαι λέγοντες ὀρθῶς ἂν λέγοιμεν ;

— Πάνυ γε.

— Δυνατὸν γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐφάνη, αἰσθόμενόν τι ἢ ἰδόντα ἢ ἀκούσαντα ἢ τινα ἄλλην αἰσθησιν λαβόντα ἕτερόν τι ἀπὸ τούτου ἐννοῆσαι, ὃ ἐπελέληστο, ὃ τοῦτο ἐπλησίαζεν ἀνόμοιον ὃν ἢ ὃ ὅμοιον. Ὡστε, ὅπερ λέγω, δυοῖν θάτερον, ἥτοι ἐπιστάμενοί γε αὐτὰ γεγόναμεν καὶ ἐπιστάμεθα διὰ βίου πάντες, ἢ ὕστερον, οὓς φάμεν μανθάνειν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀναμνησκονται οὗτοι, καὶ ἡ μάθησις ἀνάμνησις ἂν εἴη.

— Καὶ μάλα δὴ οὕτως ἔχει, ὃ Σώκρατες.

21. — Πότερον οὖν αἰρεῖ, ὃ Σιμμία ; Ἐπισταμένους ἡμᾶς γεγονέναι ἢ ἀναμνησέσθαι ὕστερον, ὃν πρότερον ἐπιστήμην εἰληφότες ἦμεν ;

— Οὐκ ἔχω, ὃ Σώκρατες, ἐν τῷ παρόντι ἐλέσθαι.

— Τί δέ ; τόδε ἔχεις ἐλέσθαι, καὶ πῇ σοι δοκεῖ περὶ αὐτοῦ ; ἀνὴρ ἐπιστάμενος περὶ ὧν ἐπίσταται ἔχει ἂν δοῦναι λόγον ἢ οὐ ;

— Πολλὴ ἀνάγκη, ἔφη, ὦ Σώκρατες.

— Ἡ καὶ δοκοῦσί σοι πάντες ἔχειν διδόναι λόγον περὶ τούτων, ὧν νῦν διὲ ἐλέγομεν ;

— Βουλοίμην μεντᾶν, ἔφη ὁ Σιμμίας· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον φοβοῦμαι, μὴ αὐριον τηλικάδε οὐκέτι ἢ ἀνθρώπων οὐδεὶς ἀξίως οἷός τε τοῦτο ποιῆσαι.

— Οὐκ ἄρα δοκοῦσί σοι ἐπίστασθαι γε, ἔφη, ὦ Σιμμία, πάντες αὐτά ;

— Οὐδαμῶς.

— Ἀναμνησκονται ἄρα, ἃ ποτε ἔμαθον ;

— Ἀνάγκη.

— Πότε λαβοῦσαι αἱ ψυχαὶ ἡμῶν τὴν ἐπιστήμην αὐτῶν ; Οὐ γὰρ διὲ ἀφ' οὗ γε ἀνθρωποὶ γεγόναμεν.

— Οὐ διήτα.

— Πρότερον ἄρα ;

— Ναί.

— Ἦσαν ἄρα, ὦ Σιμμία, αἱ ψυχαὶ καὶ πρότερον, πρὶν εἶναι ἐν ἀνθρώπου εἶδει, χωρὶς σωμάτων καὶ φρόνησιν εἶχον.

— Εἰ μὴ ἄρα γιγνόμενοι λαμβάνομεν, ὦ Σώκρατες, ταύτας τὰς ἐπιστήμας· οὗτος γὰρ λείπεται ἔτι ὁ χρόνος.

— Εἶεν, ὦ ἐταῖρε· ἀπόλλυμεν δὲ αὐτάς ἐν ποίῳ ἄλλῳ χρόνῳ ; — οὐ γὰρ διὲ ἔχοντές γε αὐτάς γιγνόμεθα, ὥς ἄρτι ὁμολογήσαμεν —. Ἡ ἐν τούτῳ ἀπόλλυμεν, ἐν ᾧ περ καὶ λαμβάνομεν ; Ἡ ἔχεις ἄλλον τινὰ εἰπεῖν χρόνον ;

— Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ ἔλαθον ἐμαυτὸν οὐδὲν εἰπών.

22. — ἘΑρ' οὖν οὕτως ἔχει, ἔφη, ἡμῖν, ὦ Σιμμία ; εἰ μὲν ἔστιν, ἃ θρυλοῦμεν αἰεὶ, καλὸν τέ τι καὶ ἀγαθὸν καὶ πᾶσα ἡ τοιαύτη οὐσία, καὶ ἐπὶ ταύτην τὰ ἐκ τῶν αἰσθήσεων πάντα ἀναφέρομεν, ὑπάρχουσιν πρότερον ἀνευρίσκοντες ἡμετέραν οὖσαν, καὶ ταῦτα ἐκείνῃ ἀπεικάζομεν, ἀναγκαῖον, οὕτως ὥσπερ καὶ ταῦτα ἔστιν, οὕτως καὶ τὴν ἡμετέραν ψυχὴν εἶναι καὶ πρὶν γεγονέναι ἡμᾶς· εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα, ἄλλως ἂν ὁ λόγος οὕτως εἰρημένος εἴη ; ἘΑρ' οὕτως ἔχει, καὶ ἴση ἀνάγκη ταῦτά τε εἶναι καὶ τὰς ἡμετέρας ψυχὰς πρὶν καὶ ἡμᾶς γεγονέναι, καὶ εἰ μὴ ταῦτα, οὐδὲ τάδε ;

— Ὑπερφυῶς, ὦ Σώκρατες, ἔφη ὁ Σιμμίας, δοκεῖ μοι ἡ αὐτὴ ἀνάγκη εἶναι, καὶ εἰς καλὸν γε καταφεύγει ὁ λόγος, εἰς τὸ ὁμοίως εἶναι τὴν τε ψυχὴν ἡμῶν, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, καὶ τὴν οὐσίαν, ἣν σὺ νῦν λέγεις. Οὐ γὰρ ἔχω ἔγωγε οὐδὲν οὕτω μοι ἐναργὲς ὅν ὡς τοῦτο, τὸ πάντα τὰ τοιαῦτ' εἶναι ὡς οἷόν τε μάλιστα, καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν καὶ τᾶλλα πάντα, ἃ σὺ νῦν δὴ ἔλεγες· καὶ ἔμοιγε δοκεῖ ἱκανῶς ἀποδεδείχθαι.

— Τί δὲ δὴ Κέβητι ; ἔφη ὁ Σωκράτης· δεῖ γὰρ καὶ Κέβητα πείθειν.

— Ἰκανῶς, ἔφη ὁ Σιμμίας, ὡς ἔγωγε οἶμαι· καίτοι κατερώτατος ἀνθρώπων ἐστὶ πρὸς τὸ ἀπιστεῖν τοῖς λόγοις. Ἄλλ' οἶμαι οὐκ ἐνδεῶς τοῦτο πεπεισθαι αὐτόν, ὅτι, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ.

23. Εἰ μέντοι, καὶ ἐπειδὴν ἀποθάνωμεν, ἔτι ἔσται, οὐδὲ αὐτῷ μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀποδεδείχθαι, ἀλλ' ἔτι ἐνέστηκεν, ὃ νῦν δὴ Κέβης ἔλεγε, τὸ τῶν πολλῶν, ὅπως μὴ ἅμα ἀποθνήσκοντος τοῦ ἀνθρώπου διασκεδάννυται ἡ ψυχὴ καὶ αὐτῇ

τοῦ εἶναι τοῦτο τέλος ἦ. Τί γὰρ κωλύει γίγνεσθαι μὲν αὐτὴν καὶ ξυνίστασθαι ἄλλοθεν ποθεν καὶ εἶναι, πρὶν καὶ εἰς ἀνθρώπων σῶμα ἀφικέσθαι, ἐπειδὰν δὲ ἀφίκηται καὶ ἀπαλλάττηται τούτου, τότε καὶ αὐτὴν τελευτᾶν καὶ διαφθείρεσθαι ;

— Εὖ λέγεις, ἔφη, ὦ Σιμμία, ὁ Κέβης. Φαίνεται γὰρ ὥσπερ ἡμῖς ἀποδεδείχθαι, οὐδεὶς δὲ, ὅτι, πρὶν γενέσθαι ἡμᾶς, ἦν ἡμῶν ἡ ψυχὴ· δεῖ δὲ προσapoδεῖξαι, ὅτι, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, οὐδὲν ἦττον ἔσται ἢ πρὶν γενέσθαι, εἰ μέλλει τέλος ἢ ἀπόδειξις ἔχειν.

— Ἀποδέδεικται μὲν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὁ Σωκράτης, καὶ νῦν, εἰ θέλετε συνθεῖναι τοῦτόν τε τὸν λόγον εἰς ταῦτόν καὶ ὃν πρὸ τούτου ὡμολογήσαμεν, τὸ γίγνεσθαι πᾶν τὸ ζῶν ἐκ τοῦ τεθνεώτος. Εἰ γὰρ ἔστι μὲν ἡ ψυχὴ καὶ πρότερον, ἀνάγκη δὲ αὐτῇ εἰς τὸ ζῆν ἰούσῃ τε καὶ γιγνομένη μηδαμόθεν ἄλλοθεν ἢ ἐκ θανάτου καὶ τοῦ τεθνάναι γίγνεσθαι, πῶς οὐκ ἀνάγκη αὐτὴν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνῃ, εἶναι, ἐπειδὴ γε δεῖ αὖθις αὐτὴν γίγνεσθαι ; Ἀποδέδεικται μὲν οὖν, ὅπερ λέγεται, καὶ νῦν.

24. Ὅμως δέ μοι δοκεῖς σύ τε καὶ Σιμμία ἡδέως ἂν καὶ τοῦτον διαπραγματεύσασθαι τὸν λόγον ἔτι μᾶλλον καὶ δεδιέναι τὸ τῶν παίδων, μὴ ὡς ἀληθῶς ὁ ἄνεμος αὐτὴν ἐκβαίνουσαν ἐκ τοῦ σώματος διαφυσᾷ καὶ διασκεδάννυσιν, ἄλλως τε καὶ ὅταν τύχῃ τις μὴ ἐν νηνεμία, ἀλλ' ἐν μεγάλῳ τινὶ πνεύματι ἀποθνήσκων.

Καὶ ὁ Κέβης ἐπιγέλασας ὡς δεδιότων, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πειρῶ ἀναπεῖθιν· μᾶλλον δὲ μὴ ὡς ἡμῶν δεδιότων, ἀλλ' ἴσως ἔνι τις καὶ ἐν ἡμῖν παῖς, ὅστις τὰ τοιαῦτα φοβεῖται.

τοῦτον οὖν πειρῶ μεταπεῖθιν μὴ δεδιέναι τὸν θάνατον ὥσπερ τὰ μορμολύκεια.

— Ἀλλὰ χρη, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐπάδειν αὐτῷ ἐκάστης ἡμέρας, ἕως ἂν ἐξεπάσχη.

— Πόθεν οὖν, ἔφη ὁ Σώκρατες, τῶν τοιούτων ἀγαθὸν ἐπωδὸν ληψόμεθα, ἐπειδὴ σύ, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολείπεις ;

Πολλὴ μὲν ἡ Ἑλλάς, ἔφη, ὁ Κέβης, ἐν ἣ ἔνεισί μου ἀγαθοὶ ἄνδρες, πολλὰ δὲ καὶ τὰ τῶν βαρβάρων γένη, οὓς πάντας χρη διερευνᾶσθαι ζητοῦντας τοιοῦτον ἐπωδὸν μήτε χρημάτων φειδομένους μήτε πόνων, ὥς οὐκ ἔστιν εἰς ὃ τι ἂν εὐκαιρότερον ἀναλίσκοιτε χρήματα. Ζητεῖν δὲ χρη καὶ αὐτοὺς μετ' ἀλλήλων· ἴσως γὰρ ἂν οὐδὲ ῥαδίως εὔροιτε μᾶλλον ὑμῶν δυναμένους τοῦτο ποιεῖν.

— Ἀλλὰ ταῦτα μὲν δή, ἔφη, ὑπάρξει, ὁ Κέβης· ὅθεν δὲ ἀπελίπομεν, ἐπανέλθωμεν, εἴ σοι ἡδομένῳ ἔστιν.

— Ἀλλὰ μὴν ἡδομένῳ γε· πῶς γὰρ οὐ μέλλει ;

— Καλῶς, ἔφη, λέγεις.

25. — Οὐκοῦν τοιόνδε τι, ἡ δ' ὅς ὁ Σωκράτης, δεῖ ἡμᾶς ἐρέσθαι ἑαυτούς, τῷ ποίῳ τινὶ ἄρα προσήκει τοῦτο τὸ πάθος πάσχειν, τὸ διασκεδάννυσθαι, καὶ ὑπὲρ τοῦ ποίου τινὸς δεδιέναι, μὴ πάθῃ αὐτὸ καὶ τῷ ποίῳ τινὶ οὐ· καὶ μετὰ τοῦτο αὖ ἐπισκέψασθαι, πότερον ἡ ψυχὴ ἔστιν, καὶ ἐκ τούτων θαρρεῖν ἢ δεδιέναι ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς ;

— Ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις.

— Ἄρ' οὖν τῷ μὲν συντεθέντι τε καὶ συνθέντῳ ὄντι φύσει προσήκει τοῦτο πάσχειν, διαιρεθῆναι ταύτῃ, ἢ περ συνετέθη·

εἰ δέ τι τυγχάνει ὃν ἀξύνθετον, τούτῳ μόνῳ προσήκει μὴ πάσχειν ταῦτα, εἴπερ τῷ ἄλλῳ ;

— Δοκεῖ μοι, ἔφη, οὕτως ἔχειν, ὁ Κέβης.

— Οὐκοῦν, ἄπερ αἰ κατὰ ταῦτά καὶ ὡσαύτως ἔχει. ταῦτα μάλιστα εἰκὸς εἶναι τὰ ἀξύνθετα, τὰ δὲ ἄλλοτ' ἄλλως καὶ μηδέποτε κατὰ ταῦτά, ταῦτα δὲ εἶναι τὰ σύνθετα ;

— Ἐμοιγε δοκεῖ οὕτως.

— Ἴωμεν δὴ, ἔφη, ἐπὶ ταῦτα, ἐφ' ἅπερ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ. Αὐτὴ ἡ οὐσία, ἣς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι καὶ ἐρωτῶντες καὶ ἀποκρινόμενοι, πότερον ὡσαύτως αἰεὶ ἔχει κατὰ ταῦτά ἢ ἄλλοτ' ἄλλως ; Αὐτὸ τὸ ἴσον, αὐτὸ τὸ καλόν, αὐτὸ ἕκαστον, ὃ ἔστιν, τὸ ὄν, μὴ ποτε μεταβολὴν καὶ ἡντιοῦν ἐνδέχεται ; Ἡ αἰεὶ αὐτῶν ἕκαστον, ὃ ἔστιν, μονοειδὲς ὃν αὐτὸ καθ' αὐτό, ὡσαύτως κατὰ ταῦτά ἔχει καὶ οὐδέποτε οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἀλλοίωσιν οὐδεμίαν ἐνδέχεται ;

— Ὡσαύτως, ἔφη, ἀνάγκη, ὁ Κέβης, κατὰ ταῦτά ἔχειν, ὦ Σώκρατες.

— Τί δὲ τῶν πολλῶν, οἷον ἀνθρώπων ἢ ἵππων ἢ ἱματίων ἢ ἄλλων ὄντινωνοῦν τοιούτων ἢ ἴσων ἢ καλῶν ἢ πάντων τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων ; Ἄρα κατὰ ταῦτά ἔχει, ἢ πᾶν τούναντίον ἐκείνοις οὔτε αὐτὰ αὐτοῖς οὔτε ἀλλήλοις οὐδέποτε, ὥς ἔπος εἰπεῖν, οὐδαμῶς κατὰ ταῦτά ;

— Οὕτως αὖ, ἔφη ὁ Κέβης· οὐδέποτε ὡσαύτως ἔχει.

— Οὐκοῦν τούτων μὲν καὶ ἄψαιο, καὶ ἴδοις, καὶ ταῖς ἄλλαις αἰσθήσεσιν αἰσθοιο, τῶν δὲ κατὰ ταῦτά ἐχόντων οὐκ ἔστιν, ὅτῳ ποτ' ἂν ἄλλῳ ἐπιλάβοιο ἢ τῷ τῆς διανοίας λογισμῷ, ἀλλ' ἔστιν αἰεὶδῇ τὰ τοιαῦτα καὶ οὐχ ὁρατά ;

— Παντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις.

26. — Θῶμεν οὖν βούλει, ἔφη, δύο εἶδη τῶν ὄντων, τὸ μὲν ὁρατὸν, τὸ δὲ ἀειδές ;

— Θῶμεν, ἔφη.

— Καὶ τὸ μὲν ἀειδὲς ἀεὶ κατὰ ταῦτά ἔχον, τὸ δὲ ὁρατὸν μηδέποτε κατὰ ταῦτά ;

— Καὶ τοῦτο, ἔφη, θῶμεν.

— Φέρε δὴ, ἦ δ' ὅς, ἄλλο τι ἡμῶν αὐτῶν τὸ μὲν σῶμά ἐστι, τὸ δὲ ψυχὴ ;

— Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη.

— Ποτέρῳ οὖν ὁμοιότερον τῷ εἶδει φαῖμεν ἂν εἶναι καὶ ξυγγενέστερον τὸ σῶμα ;

— Παντί, ἔφη, τοῦτό γε δῆλον, ὅτι τῷ ὁρατῷ.

— Τί δὲ ἡ ψυχὴ ; Ὅρατὸν ἢ ἀειδές ;

— Οὐχ ὑπ' ἀνθρώπων γε, ὦ Σώκρατες, ἔφη.

— Ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς γε τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ μὴ τῇ τῶν ἀνθρώπων φύσει λέγομεν ἢ ἄλλῃ τινὶ οἶει ;

— Τῇ τῶν ἀνθρώπων.

— Τί οὖν περὶ ψυχῆς λέγομεν ; Ὅρατὸν ἢ ἀόρατον εἶναι ;

— Οὐχ ὁρατὸν.

— Ἀειδὲς ἄρα ;

— Ναί.

— Ὅμοιότερον ἄρα ψυχὴ σώματός ἐστι τῷ ἀειδεῖ, τὸ δὲ τῷ ὁρατῷ.

— Πᾶσα ἀνάγκη, ὦ Σώκρατες.

27. — Οὐκοῦν καὶ τόδε πάλαι ἐλέγομεν, ὅτι ἡ ψυχὴ, ὅταν μὲν τῷ σώματι προσχρῆται εἰς τὸ σκοπεῖν τι ἢ διὰ τοῦ

ὄραν ἢ διὰ τοῦ ἀκούειν ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως — τοῦτο γὰρ ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ σώματος, τὸ δι' αἰσθήσεως σκοπεῖν τι —, τότε μὲν ἔλκεται ὑπὸ τοῦ σώματος εἰς τὰ οὐδέποτε κατὰ ταῦτα ἔχοντα, καὶ αὐτὴ πλανᾶται καὶ ταράττεται καὶ ἰλιγγιᾷ ὥσπερ μεθύουσα ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη ;

— Πάνυ γε.

— Ὅταν δέ γε αὐτὴ καθ' αὐτὴν σκοπῇ, ἐκείσε οἴχεται εἰς τὸ καθαρὸν τε καὶ αἰεὶ ὄν καὶ ἀθάνατον καὶ ὡσαύτως ἔχον καὶ ὡς συγγενὴς οὔσα αὐτοῦ αἰεὶ μετ' ἐκείνου γίγνεται, ὅταν περ αὐτὴ καθ' αὐτὴν γένηται καὶ ἐξῇ αὐτῇ, καὶ πέπανταί τε τοῦ πλάνου καὶ περὶ ἐκεῖνα αἰεὶ κατὰ ταῦτα ὡσαύτως ἔχει ἅτε τοιούτων ἐφαπτομένη· καὶ τοῦτο αὐτῆς τὸ πάθημα φρόνησις κέκληται ;

— Παντάπασιν, ἔφη, καλῶς καὶ ἀληθῆ λέγεις, ὦ Σώκρατες.

— Ποτέρω οὖν αὖ σοι δοκεῖ τῷ εἶδει καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐκ τῶν νῦν λεγομένων ψυχῇ ὁμοιότερον εἶναι καὶ συγγενέστερον ;

— Πᾶς ἂν μοι δοκεῖ, ἢ δ' ὅς, συγχωρήσαι, ὦ Σώκρατες, ἐκ ταύτης τῆς μεθόδου, καὶ ὁ δυσμαθέστερος, ὅτι ὅλῳ καὶ παντὶ ὁμοιότερόν ἐστι ψυχῇ τῷ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχοντι μᾶλλον ἢ τῷ μή.

— Τί δὲ τὸ σῶμα ;

— Τῷ ἐτέρω.

28. — Ὅρα δὴ καὶ τῇδε, ὅτι, ἐπειδὴν ἐν τῷ αὐτῷ ὧσι ψυχῇ καὶ σῶμα, τῷ μὲν δουλεύειν καὶ ἄρχεσθαι ἢ φύσις προστάττει, τῇ δὲ ἄρχειν καὶ δεσπόζειν καὶ κατὰ ταῦτα αὖ

πότερόν σοι δοκεῖ ὅμοιον τῷ θεῖῳ εἶναι καὶ πότερον τῷ θνητῷ ;
 Ἡ οὐ δοκεῖ σοι τὸ μὲν θεῖον οἷον ἄρχειν τε καὶ ἡγεμονεύειν
 πεφυκέναι, τὸ δὲ θνητὸν ἄρχεσθαι τε καὶ δουλεύειν ;

— Ἐμοιγε.

— Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ ἔοικεν ;

— Δῆλα δὴ, ὦ Σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ τῷ θεῷ, τὸ δὲ
 σῶμα τῷ θνητῷ.

— Σκόπει δὴ, ἔφη, ὦ Κέβης, εἰ ἐκ πάντων τῶν εἰρημέ-
 νων τάδε ἡμῖν ξυμβαίνει, τῷ μὲν θεῷ καὶ ἀθανάτῳ καὶ νοη-
 τῷ καὶ μονοειδεῖ καὶ ἀδιαλύτῳ καὶ αἰεὶ ὡσαύτως κατὰ ταῦτά
 ἔχοντι ἑαυτῷ ὁμοιότατον εἶναι ψυχὴν, τῷ δὲ ἀνθρωπίνῳ καὶ
 θνητῷ καὶ πολυειδεῖ καὶ ἀνοήτῳ καὶ διαλυτῷ καὶ μηδέποτε
 κατὰ ταῦτά ἔχοντι ἑαυτῷ ὁμοιότατον αὖ εἶναι σῶμα. Ἐχομέν
 τι παρὰ ταῦτα ἄλλο λέγειν, ὦ φίλε Κέβης, ἢ οὐχ οὕτως ἔχει.

— Οὐκ ἔχομεν.

29. — Τί οὖν ; Τούτων οὕτως ἐχόντων ἄρ' οὐχὶ σῶ-
 ματι μὲν ταχὺ διαλύεσθαι προσήκει, ψυχῇ δὲ αὖ τὸ παρὰπαν
 ἀδιαλύτῳ εἶναι ἢ ἐγγύς τι τούτου ;

— Πῶς γὰρ οὐ ;

— Ἐννοεῖς οὖν, ἔφη, ὅτι, ἐπειδὴν ἀποθάνῃ ὁ ἀνθρω-
 πος, τὸ μὲν ὁρατὸν αὐτοῦ, τὸ σῶμα, καὶ ἐν ὁρατῷ κείμενον, ὃ
 δὴ νεκρὸν καλοῦμεν, ὃ προσήκει διαλύεσθαι καὶ διαπίπτειν
 καὶ διαπνεῖσθαι οὐκ εὐθύς τούτων οὐδὲν πέπονθεν, ἀλλ' ἐπει-
 κῶς συχνὸν ἐπιμένει χρόνον, ἐὰν μὲν τις καὶ χαριέντως ἔχων
 τὸ σῶμα τελευτήσῃ καὶ ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ καὶ πάνυ μάλα συμ-
 πεσὸν γὰρ τὸ σῶμα καὶ ταριχευθέν, ὥσπερ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ
 ταριχευθέντες, ὀλίγου ὅλον μένει ἀμήχανον ὅσον χρόνον ἔνια

δὲ μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἂν σαπῇ, ὅστ'α τε καὶ νεῦρα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα ὅμως, ὥς ἔπος εἰπεῖν, ἀθάνατά ἐστιν ἢ οὐ :

— Ναί.

— Ἡ δὲ ψυχὴ ἄρα, τὸ ἀειδές, τὸ εἰς τοιοῦτον τόπον ἕτερον οἰχόμενον γενναῖον καὶ καθαρὸν καὶ ἀειδῆ, εἰς Ἄιδου ὥς ἀληθῶς, παρὰ τὸν ἀγαθὸν καὶ φρόνιμον θεόν, οἷ, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, αὐτίκα καὶ τῇ ἐμῇ ψυχῇ ἰτέον, αὕτη δὲ δὴ ἡμῖν ἢ τοι αὕτη καὶ οὕτω πεφυκυῖα ἀπαλλακτομένη τοῦ σώματος εὐθύς διαπεφύσεται καὶ ἀπόλῳεν, ὥς φασιν οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ; Πολλοῦ γε δεῖ, ὃ φίλε Κέβης τε καὶ Σιμμία, ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον ὧδε ἔχει· ἐὰν μὲν καθαρὰ ἀπαλλάττηται μηδὲν τοῦ σώματος ξυνεφέλκουσα ἅτε οὐδὲν κοινωνοῦσα αὐτῷ ἐν τῷ βίῳ ἐκοῦσα εἶναι, ἀλλὰ φεύγουσα αὐτὸ καὶ συνηθροισμένη αὐτῇ εἰς αὐτὴν ἅτε μελετῶσα αἰεὶ τοῦτο — τὸ δὲ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦσα καὶ τῷ ὄντι τεθνάναι μελετῶσα ῥαδίως· ἢ οὐ τοῦτ' ἂν εἴη μελέτη θανάτου ;

— Παντάσασί γε.

— Οὐκοῦν οὕτω μὲν ἔχουσα εἰς τὸ ὅμοιον αὐτῇ τὸ ἀειδὲς ἀπέρχεται, τὸ θεῖόν τε καὶ ἀθάνατον καὶ φρόνιμον, οἷ ἀφικομένη ὑπάρχει αὐτῇ εὐδαίμονι εἶναι πλάνης καὶ ἀνοίας καὶ φόβων καὶ ἀγρίων ἐρώτων καὶ τῶν ἄλλων κακῶν τῶν ἀνθρωπείων ἀπηλλαγμένη, ὥσπερ δὲ λέγεται κατὰ τῶν μεμνημένων, ὥς ἀληθῶς τὸν λοιπὸν χρόνον μετὰ τῶν θεῶν διάγουσα· οὕτω φῶμεν, ὃ Κέβης, ἢ ἄλλως ;

— Οὕτω, νῆ Δία, ἔφη ὁ Κέβης.

30. — Ἐὰν δέ γε, οἶμαι, μεμιασμένη καὶ ἀκάθαρτος τοῦ σώματος ἀπαλλάττηται ἅτε τῷ σώματι αἰεὶ ξυνοῦσα καὶ

τοῦτο θεραπεύουσα καὶ ἐρῶσα καὶ γεγοητευμένη ὑπ' αὐτοῦ
 ὑπὸ τε τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ἡδονῶν, ὥστε μηδὲν ἄλλο δοκεῖν
 εἶναι ἀληθές, ἀλλ' ἢ τὸ σωματοειδές, οὗ τις ἂν ἄψαιτο καὶ
 ἴδοι καὶ πίοι καὶ φάγοι καὶ πρὸς τὰ ἀφροδίσια χρήσαιτο, τὸ
 δὲ τοῖς ὅμμασι σκοτῶδες καὶ ἀειδές, νοητὸν δὲ καὶ φιλοσοφία
 αἰρετόν, τοῦτο δὲ εἰθισμένη μισεῖν τε καὶ τρέμειν καὶ φεύγειν.
 οὔτω δὴ ἔχουσαν οἷι ψυχὴν αὐτὴν καθ' αὐτὴν εἰλικρινῇ
 ἀπαλλάξεσθαι ;

— Οὐδ' ὁπωστιοῦν, ἔφη.

— Ἀλλὰ διειλημμένην γε, οἶμαι, ὑπὸ τοῦ σωματοι-
 δοῦς, ὃ αὐτῇ ἢ ὁμιλία τε καὶ συνουσία τοῦ σώματος διὰ τὸ ἀεὶ
 ξυνεῖναι καὶ διὰ τὴν πολλὴν μελέτην ἐνεποίησε ξύμφικτον ;

— Πάνυ γε.

— Ἐμβριδὲς δέ γε, ὦ φίλε, τοῦτο οἶεσθαι χρή εἶναι καὶ
 βαρὺ καὶ γεῶδες καὶ ὁρατόν· ὃ δὴ καὶ ἔχουσα ἢ τοιαύτη ψυχὴ
 βαρύνεται τε καὶ ἔλκεται πάλιν εἰς τὸν ὁρατὸν τόπον φόβῳ
 τοῦ ἀειδοῦς τε καὶ Ἄιδου, ὥσπερ λέγεται, περὶ τὰ μνήματά
 τε καὶ τοὺς τάφους κυλινδουμένη, περὶ ἃ δὴ καὶ ὥφθη ἅπτα
 ψυχῶν σκιοειδῆ φαντάσματα, οἷα παρέχονται αἱ τοιαῦται ψυ-
 χαὶ εἰδῶλα, αἱ μὴ καθαρῶς ἀπολυθεῖσαι, ἀλλὰ τοῦ ὁρατοῦ μετέ-
 χουσai, διὸ καὶ ὁρῶνται.

— Εἰκός γε, ὦ Σώκρατες.

— Εἰκὸς μέντοι, ὦ Κέβης. Καὶ οὐ τί γε τὰς τῶν ἀγαθῶν
 ταύτας εἶναι, ἀλλὰ τὰς τῶν φαύλων, αἱ περὶ τὰ τοιαῦτά ἀναγ-
 κάζονται πλανᾶσθαι δίκην τίνουσαι τῆς προτέρας τροφῆς κα-
 κῆς οὔσης. Καὶ μέχρι γε τούτου πλανῶνται, ἕως ἂν τῇ τοῦ
 ξυνεπακολουθοῦντος, τοῦ σωματοειδοῦς, ἐπιθυμία πάλιν ἐνδε-
 θῶσιν εἰς σῶμα.

31. Ἐνδοῦνται δέ, ὥσπερ εἰκός, εἰς τοιαῦτα ἦθη, ὅποια ἄττ' ἂν καὶ μεμελετηκῶσι τύχῳσιν ἐν τῷ βίῳ.

— Τὰ ποῖα δὴ ταῦτα λέγεις, ὦ Σώκρατες ;

— Οἷον τοὺς μὲν γαστρομαργίας τε καὶ ὕβρεις καὶ φιλοποσίας μεμελετηκότας καὶ μὴ διευλαβημένους εἰς τὰ τῶν ὄνων γένη καὶ τῶν τοιούτων θηρίων εἰκός ἐνδύεσθαι. Ἦ οὐκ οἶει ;

— Πάνυ μὲν οὖν εἰκός λέγεις.

— Τοὺς δέ γε ἀδικίας τε καὶ τυραννίδας καὶ ἀρπαγὰς προτετιμηκότας εἰς τὰ τῶν λύκων τε καὶ ἱεράκων καὶ ἰκτίνων γένη· ἢ ποῖ ἂν ἄλλοσέ φαμεν τὰς τοιαύτας ἰέναι ;

— Ἀμέλει, ἔφη ὁ Κέβης, εἰς τὰ τοιαῦτα.

— Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, δηλαδὴ καὶ τᾶλλα, ἢ ἂν ἕκαστα ἴοι κατὰ τὰς αὐτῶν ὁμοιότητας τῆς μελέτης ;

— Δῆλον δὴ, ἔφη· πῶς δ' οὐ ;

— Οὐκοῦν εὐδαιμονέστατοι, ἔφη, καὶ τούτων εἰσὶ καὶ εἰς βέλτιστον τόπον ἰόντες οἱ τὴν δημοτικὴν καὶ πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτετηδευκότες, ἢν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην τε καὶ δικαιοσύνην ἐξ ἔθους τε καὶ μελέτης γεγонуῖαν ἄνευ φιλοσοφίας τε καὶ νοῦ ;

— Πῇ δὴ οὗτοι εὐδαιμονέστατοι ;

— Ὅτι τούτους εἰκός ἐστίν εἰς τοιοῦτον πάλιν ἀφικνεῖσθαι πολιτικόν τε καὶ ἡμερον γένος ἢ που μελιττῶν ἢ σφηκῶν ἢ μυρμηκῶν ἢ καὶ εἰς ταυτόν γε πάλιν τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ γίγνεσθαι ἐξ αὐτῶν ἀνδρας μετρίους.

— Εἰκός.

32. — Εἰς δέ γε θεῶν γένος μὴ φιλοσοφήσαντι καὶ παντελῶς καθαρῶ ἀπιδόντι οὐ θέμις ἀφικνεῖσθαι ἀλλ' ἢ τῷ φιλομαθεῖ.

Ἄλλὰ τούτων ἔνεκα, ὃ ἑταῖρε Σιμμία τε καὶ Κέβης, οἱ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντες ἀπέχονται τῶν κατὰ τὸ σῶμα ἐπιθυμιῶν ἀπασῶν καὶ καρτεροῦσι καὶ οὐ παραδιδόασιν αὐταῖς ἑαυτοὺς οὐ τι οἰκοφθορίαν τε καὶ πενίαν φοβούμενοι, ὥσπερ οἱ πολλοὶ καὶ φιλοχρήματοι, οὐδὲ αὖ ἀτιμίαν τε καὶ ἀδοξίαν μοχθηρίας δεδιότες, ὥσπερ οἱ φίλαρχοί τε καὶ φιλότιμοι, ἔπειτα ἀπέχονται αὐτῶν.

— Οὐ γὰρ ἂν πρόποι, ἔφη, ὃ Σώκρατες, ὁ Κέβης.

— Οὐ μέντοι, μὰ Δία, ἥ δ' ὅς. Τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἅπασιν, ὃ Κέβης, ἐκεῖνοι, οἷς τι μέλει τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες οὐ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς ὥς οὐκ εἰδόσιν, ὅπῃ ἔρχονται· αὐτοὶ δὲ ἡγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρῶ ταύτῃ δὴ τρέπονται ἐκείνῃ ἐπόμενοι, ἥ ἐκείνῃ ὑφηγεῖται.

33. — Πῶς, ὃ Σώκρατες ;

— Ἐγὼ ἐρῶ, ἔφη. Γινώσκουσι γάρ, ἥ δ' ὅς, οἱ φιλομαθεῖς, ὅτι παραλαβοῦσα αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡ φιλοσοφία ἀτεχνῶς δεδεμένην ἐν τῷ σώματι καὶ προσκεκολλημένην, ἀναγκαζομένην δὲ ὥσπερ διὰ εἰργμοῦ διὰ τούτου σκοπεῖσθαι τὰ ὄντα, ἀλλὰ μὴ αὐτὴν δι' αὐτῆς, καὶ ἐν πάσῃ ἀμαθίᾳ κυλινδουμένην, καὶ τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα, ὅτι δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, ὥς ἂν μάλιστα αὐτὸς ὁ δεδεμένος ξυλλήπτωρ εἴη τοῦ δεδέσθαι — ὅπερ οὖν λέγω — γινώσκουσιν οἱ φιλομαθεῖς,

ὅτι οὕτω παραλαβοῦσα ἡ φιλοσοφία ἔχουσαν αὐτῶν τὴν ψυχὴν ἡρέμα παραμυθεῖται καὶ λύειν ἐπιχειρεῖ ἐνδεικνυμένη, ὅτι ἀπάτης μὲν μεστὴ ἡ διὰ τῶν ὁμμάτων σκέψις, ἀπάτης δὲ ἡ διὰ τῶν ὥτων καὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων, πείθουσα δὲ ἐκ τούτων μὲν ἀναχωρεῖν, ὅσον μὴ ἀνάγκη αὐτοῖς χρῆσθαι, αὐτὴν δὲ εἰς αὐτὴν ξυλλέγεσθαι καὶ ἀθροίζεισθαι παρακελευομένη, πιστεύειν δὲ μηδενὶ ἄλλῳ ἢ αὐτῇ αὐτῇ, ὅτι ἂν νοήσῃ αὐτὴ καθ' αὐτὴν αὐτὸ καθ' αὐτὸ τῶν ὄντων· ὅτι δ' ἂν δι' ἄλλων σκοπῇ ἐν ἄλλοις ὄν ἄλλο, μηδὲν ἡγεῖσθαι ἀληθές· εἶναι δὲ τὸ μὲν τοιοῦτον αἰσθητόν τε καὶ ὁρατόν, ὃ δὲ αὐτὴ ὁρᾷ νοητόν τε καὶ ἀειδές. Ταύτῃ οὖν τῇ λύσει οὐκ οἰομένη δεῖν ἐναντιοῦσθαι ἢ τοῦ ὡς ἀληθῶς φιλοσόφου ψυχὴ οὕτως ἀπέχεται τῶν ἡδονῶν τε καὶ ἐπιθυμιῶν καὶ λυπῶν καὶ φόβων, καθ' ὅσον δύναται, λογιζομένη, ὅτι, ἐπειδὴν τις σφόδρα ἡσθῇ ἢ λυπηθῇ ἢ φοβηθῇ ἢ ἐπιθυμήσῃ, οὐδὲν τοσοῦτον κακὸν ἔπαιθεν ἀπ' αὐτῶν, ὢν ἂν τις οἰηθεῖν, οἷον ἢ νοσήσας ἢ τι ἀναλώσας διὰ τὰς ἐπιθυμίας, ἄλλ' ὁ πάντων μέγιστον τε κακὸν καὶ ἔσχατον ἐστὶ, τοῦτο πάσχει καὶ οὐ λογίζεται αὐτό.

— Τί τοῦτο, ὦ Σώκρατες ; ἔφη ὁ Κέβης.

— Ὅτι ψυχὴ παντὸς ἀνθρώπου ἀναγκάζεται ἅμα τε ἡσθῆναι ἢ λυπηθῆναι σφόδρα ἐπὶ τῷ καὶ ἡγεῖσθαι, περὶ δ' ἂν μάλιστα τοῦτο πάσχει, τοῦτο ἐναργέστατον τε εἶναι καὶ ἀληθέστατον οὐκ οὕτως ἔχον. Ταῦτα δὲ μάλιστα [τὰ] ὁρατά· ἢ οὐ ;

— Πάνυ γε.

— Οὐκοῦν ἐν τούτῳ τῷ πάθει μάλιστα καταδεῖται ψυχὴ ὑπὸ σώματος ;

— Πῶς δὴ ;

— Ὅτι ἐκάστη ἡδονὴ καὶ λύπη ὥσπερ ἦλον ἔχουσα

προσηλοῖ αὐτὴν πρὸς τὸ σῶμα καὶ προσπερονᾷ καὶ ποιεῖ σωμα-
τοειδῇ δοξάζουσιν ταῦτα ἀληθῆ εἶναι, ἅπερ ἂν καὶ τὸ σῶμα
φῇ. Ἐκ γὰρ τοῦ ὁμοδοξεῖν τῷ σώματι καὶ τοῖς αὐτοῖς χαίρειν
ἀναγκάζεται, οἶμαι, ὁμότροπός τε καὶ ὁμότροφος γίνεσθαι
καὶ οἷα μηδέποτε εἰς Ἄιδου καθαρῶς ἀφικέσθαι, ἀλλ' αἰετὸ τοῦ
σώματος ἀναπλέα ἐξιέναι, ὥστε ταχὺ πάλιν πίπτειν εἰς ἄλλο
σῶμα καὶ ὥσπερ σπειρομένη ἐμφύεσθαι, καὶ ἐκ τούτων ἄμοι-
ρος εἶναι τῆς τοῦ θείου τε καὶ καθαροῦ καὶ μονοειδοῦς συνου-
σίας.

— Ἀληθέστατα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κέβης, ὃ Σώκρατες.

34. — Τούτων τοίνυν ἔνεκα, ὃ Κέβης, οἱ δικαίως φι-
λομαθεῖς κόσμιοί εἰσι καὶ ἀνδρεῖοι, οὐχ ὅν οἱ πολλοὶ ἔνεκά
φασιν· ἢ σὺ οἶε;

— Οὐ δῆτα ἔγωγε.

— Οὐ γάρ· ἀλλ' οὕτω λογίσαιτ' ἂν ψυχὴ ἀνδρὸς φιλο-
σόφου καὶ οὐκ ἂν οἰηθείη τὴν μὲν φιλοσοφίαν χρῆναι ἑαυτὴν
λύειν, λυούσης δὲ ἐκείνης αὐτὴν παραδιδόναι ταῖς ἡδοναῖς καὶ
λύπαις ἑαυτὴν πάλιν αὖ ἐγκαταδεῖν καὶ ἀνήνυτον ἔργον πράτ-
τειν Πηνελόπης τινὰ ἐναντίως ἰσθὺν μεταχειριζομένην. Ἀλλὰ
γαλήνην τούτων παρασκευάζουσα ἐπομένη τῷ λογισμῷ καὶ
αἰεὶ ἐν τούτῳ οὔσα, τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ θεῖον καὶ τὸ ἀδόξαστον
θεωμένη καὶ ὑπ' ἐκείνου τρεφομένη, ζῇν τε οἶεται οὕτω δεῖν,
ἕως ἂν ζῇ, καί, ἐπειδὴν τελευτήσῃ, εἰς τὸ ξυγγενὲς καὶ εἰς τὸ
τοιούτον ἀφικομένη ἀπηλλάχθαι τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν. Ἐκ
δὲ τῆς τοιαύτης τροφῆς οὐδὲν δεινόν, μὴ φοβηθῇ, ταῦτά γ'
ἐπιτηδεύσασα, ὃ Σιμμία τε καὶ Κέβης, ὅπως μὴ διασπασθεῖσα
ἐν τῇ ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν ἀνέμων διαφυσηθεῖσα
καὶ διαπτομένη οἴχηται καὶ οὐδὲν ἔτι οὐδαμοῦ ᾗ.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΚΕΦ. 35-63

Ἡ συζήτησις περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς ἐφάνη ἐδῶ περαιωμένη μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα· ὁ Σιμίας ὁμῶς καὶ ὁ Κέβης ἔχουν μερικὸν δισταγμὸν. Καὶ πρῶτος ὁ Σιμίας λέγει, ὅτι δύναται νὰ ὑποστηριχθῇ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι μία ἁρμονία τῶν στοιχείων τοῦ σώματος, ὅπως εἶναι ἡ ἁρμονία τῆς λύρας. Ἡ λύρα βέβαια εἶναι κάτι σωματοειδὲς καὶ σύνθετον, γεῶδες καὶ φθαρτὸν· ἡ ἁρμονία ὁμῶς αὐτῆς εἶναι ἀσώματον, ἀόρατον, πάγκαλον καὶ θεῖον. Ἐν τούτοις ἅμα διαλυθῇ ἡ φθαρτὴ λύρα, ἀφανίζεται καὶ ἡ θεία ἁρμονία. Τὸ αὐτὸ λοιπὸν δύναται νὰ λεχθῇ καὶ διὰ τὴν ψυχὴν· ὅταν δηλαδὴ τὸ φθαρτὸν σῶμα ἀχρηστευθῇ, τότε καὶ ἡ ψυχὴ, τὸ ἀσώματον καὶ ἀόρατον καὶ πάγκαλον καὶ θεῖον, ἀφανίζεται.

Ὁ Κέβης ἐξ ἄλλου δέχεται μὲν συμφώνως μὲ τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμνήσεως τὴν προὑπαρξιν τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἀρνεῖται καὶ τὴν παντοτινὴν ἐπιβίωσιν αὐτῆς. Δέχεται δηλαδὴ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι κάτι ἰσχυρότερον καὶ πολυχρονιώτερον τοῦ σώματος, ἀλλὰ φοβεῖται, μήπως ἡ ψυχὴ, ἀφοῦ κατὰ τὰς ἐκάστοτε γεννήσεις κατατρίψῃ πολλὰ σώματα, εἰς τὸ τέλος ἐξαντληθῇ καὶ ἡ ἰδία καὶ χαθῇ. Ἐπομένως ὑπάρχει κίνδυνος νὰ εἶναι τὸ τελευταῖον σῶμα, αὐτὸ ποὺ φέρομεν σήμερον, καὶ ὁ βίνατός του νὰ σημάνῃ καὶ τὸν θάνατον τῆς ψυχῆς. Κατ' ἀνάγκην πρέπει ν' ἀποδειχθῇ, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι ἀπολύτως ἀθάνατος καὶ ἀνώλεθρος. Αἱ δύο ἀντιρροήσεις τῶν Θηβαίων ἀρχίζουν νὰ κλονίζουσιν τὴν πίστιν καὶ τῶν ἄλλων ἀκροατῶν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς.

Ὁ Σω. διὰ τὰ ἐλέγξῃ τὴν γνώμην τοῦ Σιμίας χρειάζεται πρῶτον μίαν ὁμολογίαν αὐτοῦ, ποὺ θὰ τοῦ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις διὰ τὸν ἔλεγχόν του. Τὸν ἐρωτᾷ λοιπὸν, ἐὰν ἐξακολουθῇ νὰ πιστεύῃ εἰς τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμνήσεως, ποὺ πρωτότερα ἐδέχθη. Ἀφοῦ ὁ Σιμίας καὶ πάλιν ὁμολογεῖ, ὅτι πιστεύει εἰς τὴν θεωρίαν αὐτήν, ὁ Σω. ἀποδεικνύει, ὅτι αἱ δύο θεωρίαι, τῆς ἀναμνήσεως καὶ τῆς ἁρμονίας, εἶναι ἀσυμβίβαστοι διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

Α'. Ἡ ψυχὴ κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἀναμνήσεως, πὺν ἐδέχθη καὶ πάλιν ὁ Σιμίας, προϋπάρχει τοῦ σώματος, ἐνῶ ἡ ἁρμονία τοῦναντίον εἶναι ὑστερόχρονος τῆς λύρας, διότι πρῶτον γίνεται ἡ λύρα καὶ αἱ χορδαὶ καὶ κατόπιν ἐξ αὐτῶν προκύπτει ἡ ἁρμονία.

Β'. Ἡ ἁρμονία εἶναι δεκτικὴ διαφόρων διαβαθμίσεων, δηλαδὴ ὑπάρχει ἁρμονία εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν καὶ περισσοτέραν ἔκτασιν καὶ ἁρμονία εἰς μικρότερον βαθμὸν καὶ ὀλιγωτέραν ἔκτασιν, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ μὲ τὸν ὁποῖον εἶναι ἁρμολογούμενα τὰ στοιχεῖα, πὺν τὴν ἀπαρτίζουν. Ἀντιθέτως ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι δεκτικὴ διαβαθμίσεων, διότι ποτὲ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι μία ψυχὴ διαφέρει μίαν ἄλλης ἔστω καὶ κατὰ τὸ ἐλάχιστον. Καὶ ἀκόμη, ἐὰν μία ψυχὴ εἶναι ἁρμονία, πῶς συμβιβάζεται ἡ ὑπαρξίς ἀγαθῆς καὶ κακῆς ψυχῆς; Ἡ ἀρετὴ τῆς ψυχῆς εἶναι ἓνα εἶδος ἁρμονίας καὶ ἡ κακία μία δυσἁρμονία. Ἐπομένως μία ἐνάρετος ψυχὴ θὰ εἶναι μία ἁρμονία ἐν τῇ ἁρμονίᾳ καὶ μία κακὴ καὶ ἄφρων ψυχὴ θὰ εἶναι καὶ αὐτὴ μία δυσἁρμονία ἐν τῇ ἁρμονίᾳ. Τοῦτο ὅμως μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὰ ἐξῆς ἄτοπα:

- 1) Μία ψυχὴ—ὡς ἁρμονία—δύναται νὰ εἶναι περισσότερον ἢ ὀλιγότερον ἁρμονία ἀπὸ μίαν ἄλλην, ἥτοι περισσότερον ἢ ὀλιγότερον ψυχῇ, πρᾶγμα πὺν ἀποκλείεται, ἐφ' ὅσον ἔγινε δεκτὸν ἀνωτέρω, ὅτι μία ψυχὴ οὐδόλως διαφέρει ἀπὸ μίαν ἄλλην.
- 2) Ἄν ὅλαι αἱ ψυχαὶ εἶναι ἁρμονίαι, ἔπρεπε ὅλαι νὰ εἶναι καὶ ἐνάρετοι ὡς ἁρμονίαι, πὺν εἶναι ἄτοπον, διότι ὑπάρχουν καὶ κακαὶ ψυχαί.

Γ'. Ἡ ἁρμονία οὔτε ἐξουσιάζει οὔτε διαφωνεῖ πρὸς τὰ στοιχεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει, ἀλλ' ἀντιθέτως εἶναι ἐξάρτημα τούτων· τοῦναντίον ἡ ψυχὴ ἡγεμονεύει τοῦ σώματος καὶ τὸ κατευθύνει καὶ ἀντιτίθεται εἰς τὰς ἐπιθυμίας του εἴτε διὰ τῆς πειθοῦς εἴτε διὰ τῆς βίας.

Ὁ Σιμίας μετὰ τὰ ἀνωτέρω ἐπιχειρήματα ὁμολογεῖ, ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἁρμονία.

Ὁ Σω. ἔπειτα ἐπιχειρεῖ ν' ἀνασκευάσῃ τὴν γνώμην τοῦ Κέρβητος. Πρὸς τοῦτο θεωρεῖ ἀναγκαῖον νὰ ἐξιστορήσῃ τὴν φιλοσοφικὴν αὐτοῦ ἐξέλιξιν ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ εὕρῃ τὴν αἰτίαν τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς τῶν ὄντων. Ἐπειδὴ ὅμως κάθε φορὰν μὲ τὴν Α ἢ Β θεωρίαν τῶν πρὸ αὐτοῦ φιλοσόφων δὲν ἔμεινεν εὐχαριστημένος εἰς τὴν

εὐρεσιν τῆς αἰτίας, ἀφοῦ, ἐκεῖνο ποῦ ἐθεώρει σήμερον ὀρθόν, αὖ-
 ριον τὸ ἀπέρριπτε, διότι τοῦ ἐφαίνετο πλέον ὥς αἰτοπον, ἐζήτησε καὶ
 εὗρε ἰδικήν του λύσιν τοῦ προβλήματος, ποῦ τὸν ἀπασχόλει. Καὶ τοῦ-
 το εἶναι ἡ θεωρία τῶν ἰδεῶν. Αἰτία, λέγει ὁ Σω. (δηλαδὴ ὁ
 Πλάτων) καὶ τῆς γενέσεως καὶ τῆς φθορᾶς καὶ
 τῆς ὑπάρξεως εἶναι μόνον ἡ ἰδέα, ἡ ἰδανι-
 κὴ καὶ ἀπόλυτος ὑπαρξίς, μὲ τὴν παρουσίαν ἢ
 τὴν κοινωνίαν τῆς ὁποίας τὰ πράγματα εἶναι
 ὅτι εἶναι καὶ γίνονται ὅτι γίνονται.

Ὁ Σω. (δηλ. ὁ Πλάτων) ἔπειτα, πρὶν μεταβῆ εἰς τὴν νέαν ἀπόδει-
 ξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς (4^η ἀπόδειξις), τὴν ὁποίαν στηρίζει
 εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ἰδεῶν, διευκρινεῖ τὰ ἀκόλουθα :

Α'. Αἱ ἐναντίαι ἰδέαι ἀποκλείουν ἀλλήλας καὶ καθ' ἑαυτὰς καὶ ὡς
 κατηγορήματα τοῦ αὐτοῦ ὑποκειμένου. Καλοῦμεν βέβαια ἐνίοτε τὸν
 ἴδιον ἄνθρωπον ἄλλοτε μὲν μέγαν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Α, ἄλλοτε δὲ
 μικρὸν ἐν συγκρίσει μὲ τὸν Β ἄνθρωπον· ἀλλὰ εἰς τὴν περίστασιν αὐ-
 τὴν δὲν πρόκειται περὶ ἀπολύτου μεγέθους, ἀλλὰ σχετικοῦ. Εἶναι δη-
 λαδὴ μέγας ἐν σχέσει μὲ τὴν μικρότητα τοῦ Α, καὶ μικρὸς ἐν σχέσει
 μὲ τὸ μέγεθος τοῦ Β, ἀλλὰ δὲν παύει ποτὲ νὰ εἶναι ὅτι πράγματι
 εἶναι (ἐν σχέσει μὲ τὴν ἰδέαν). Ἡ ἰδέα ὁμῶς τοῦ μεγέθους δὲν δύνα-
 ται νὰ εἶναι συγχρόνως μέγα καὶ μικρόν· ἐπομένως ἐὰν ἡ ἰδέα τῆς
 μικρότητος πλησιάζῃ τὸ μέγα, ἢ φεύγει τὸ μέγεθος καὶ παραχωρεῖ
 τὴν θέσιν του εἰς τὸ μικρόν, ἢ ὑποκύπτει καὶ χάνεται. Τὸ αὐτὸ συμ-
 βαίνει καὶ μὲ τὸ μέγεθος, ποῦ ὑπάρχει μέσα μας, ὡς κατηγορήμα τοῦ
 αὐτοῦ ὑποκειμένου, ἢ φεύγει δηλαδὴ καὶ παραχωρεῖ τὴν θέσιν του
 εἰς τὸ μικρόν, ὅταν τοῦτο πλησιάζῃ, ἢ ὑποκύπτει καὶ χάνεται. Ἡ συνό-
 παρξις τῶν ἐναντίων κατηγορημάτων ὑφίσταται εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκει-
 μενον, μόνον ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦτο συγκρίνεται πρὸς ἄλλα·
 (συνάφεια ἐκ περιστάσεως· ὅρα ἀνωτέρω παραδείγματα
 τοῦ αὐτοῦ ἀνθρώπου, ποῦ εἶναι μέγας καὶ μικρὸς ἐν συγκρίσει πρὸς
 τοὺς Α καὶ Β ἀνθρώπους).

Β'. Τὰ ὑποκείμενα (πράγματα), ὅταν νοοῦνται πάντοτε μὲ τὴν
 παρουσίαν ὥρισμένης ἰδέας, δὲν δύνανται νὰ δεχθοῦν ὡς κατηγορήματα
 τὸ ἀντίθετον τῶν κατηγορημάτων αὐτῶν, (δηλαδὴ τὴν παρουσίαν τῆς

ἐναντίας ιδέας). Ἡ χιών π.χ. δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ ἀντίθετον κατηγορήματα τοῦ ψυχροῦ, δηλαδή τὸ θερμόν· καὶ τὸ πῦρ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ τὸ ἀντίθετον κατηγορήματα τοῦ θερμοῦ, δηλ. τὸ ψυχρόν. Ἐπομένως, ὅταν τὸ πῦρ πλησιάσῃ τὴν χιόνα, ἢ ἡ χιών πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν της εἰς τὸ πῦρ ἢ νὰ ὑποκύψῃ εἰς αὐτὸ καὶ νὰ λιώσῃ. Καὶ τὰνάπαλιν, ἐὰν ἡ χιών πλησιάσῃ τὸ πῦρ, ἢ πρέπει τὸ πῦρ νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ νὰ παραχωρήσῃ τὴν θέσιν του ἢ νὰ ὑποκύψῃ καὶ νὰ σβέσθῃ.

Καὶ τώρα ὁ Πλάτων μετὰ τὴν διευκρίνησιν, ὅτι τὰ ἐναντία ἀποκλείουν ἀλλήλα, προβαίνει εἰς τὴν 4ην ἀπόδειξιν περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. Ἡ ψυχὴ μετέχει τῆς ζωῆς· εἶναι ὑποκείμενον, πὺν νοεῖται πάντοτε μὲ τὴν παρουσίαν τῆς ιδέας τῆς ζωῆς· ὅπουδῆποτε δηλαδή καὶ ἂν ἔλθῃ ἡ ψυχὴ, φέρει πάντοτε ζωὴν, (τὴν ιδέαν τῆς ζωῆς). Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἡ ψυχὴ φέρει πάντοτε ζωὴν, εἶναι ὑποχρεωμένη συμφώνως μὲ τὴν ἀρχὴν τῶν ἐναντίων, πὺν ἀποκλείουν ἀλλήλα, νὰ μὴ δέχεται τὸ ἀντίθετόν της, δηλαδή τὸν θάνατον· ἄρα εἶναι ἀθάνατος. Ἐπειδὴ δέ, ὅτι ἀθάνατον, ὁ θεὸς καὶ ἡ ζωὴ εἶναι ἀνώλεθρον, κατ' ἀνάγκην καὶ ἡ ψυχὴ ὡς ἀθάνατος εἶναι καὶ ἀνώλεθρος. Ἔτσι ἀποδεικνύεται ἡ παντοτεινὴ ἐπιβίωσις τῆς ψυχῆς καὶ αἴρεται κατ' ἀνάγκην ἡ ἀντίρρησης τοῦ Κέβητος.

Μετὰ τοῦτο ὁ Πλάτων εἰσέρχεται εἰς τέλειον μῦθον, εἰς μίαν μυθικὴν κοσμολογίαν. Περιγράφει, ὅπως φαντάζεται, τὴν γῆν καὶ ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς, καθὼς καὶ τὴν ἐν τῷ Ἄδῃ κρίσιν τῶν ψυχῶν. Ἐκεῖ αἱ μὲν ψυχαὶ τῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἀναλόγως τῶν ἐγκλημάτων πὺν ἔκαμαν εἰς τὴν ζωὴν, θὰ τιμωρηθοῦν ἢ θὰ καθαυθοῦν, αἱ δὲ ψυχαὶ τῶν ἀγαθῶν θὰ ἀμειψοῦν, καὶ μάλιστα ὅσαι ἐκαθάρθσαν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῆς φιλοσοφίας.

.... 63. — Τὸ μὲν οὖν τοιαῦτα δυσχυρίσασθαι οὕτως ἔχειν, ὡς ἐγὼ διελήλυθα, οὐ πρέπει νοῦν ἔχοντι ἀνδρί· ὅτι μέντοι ἢ ταῦτ' ἐστὶν ἢ τοιαῦτ' ἅττα περὶ τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ τὰς οἰκήσεις, ἐπεὶ περ ἀθάνατόν γε ἡ ψυχὴ φαίνεται οὔσα, τοῦτο καὶ πρέπει μοι δοκεῖ καὶ ἄξιον κινδυνεῦσαι οἰομένῳ οὕτως ἔχειν· καλὸς γὰρ ὁ κίνδυνος, καὶ χρηὴ τὰ τοιαῦτα ὥσπερ ἐπάδειν ἑαυτῷ· διὸ δὴ ἔγωγε καὶ πάλαι μηκύνω τὸν μῦθον. Ἀλλὰ τούτων δὴ ἔνεκα θαρρεῖν χρηὴ περὶ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ ἄνδρα, ὅστις ἐν τῷ βίῳ τὰς μὲν ἄλλας ἡδονὰς τὰς περὶ τὸ σῶμα καὶ τοὺς κόσμους εἶασε χαίρειν ὡς ἄλλοτρίους τε ὄντας καὶ πλεονθάτερον ἡγησάμενος ἀπεργάζεσθαι, τὰς δὲ περὶ τὸ μανθάνειν ἐσπουδασέ τε καὶ κοσμήσας τὴν ψυχὴν οὐκ ἄλλοτρίῳ, ἀλλὰ τῷ αὐτῆς κόσμῳ, σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη καὶ ἀνδρεία καὶ ἐλευθερία καὶ ἀληθεία, οὕτω περιμένει τὴν εἰς Ἄιδου πορείαν ὡς πορευσόμενος, ὅταν ἡ εἰμαρμένη καλῇ. Ὑμεῖς μὲν οὖν, ἔφη, ὦ Σιμμία τε καὶ Κέβης καὶ οἱ ἄλλοι, εἰς αὐθις ἐν τινὶ χρόνῳ ἕκαστοι πορεύσεσθε· ἐμὲ δὲ νῦν ἤδη καλεῖ, φαίη ἂν ἀνὴρ τραγικός, ἡ εἰμαρμένη, καὶ σχεδὸν τί μοι ὥρα τραπέσθαι πρὸς τὸ λουτρόν· δοκεῖ γὰρ δὴ βέλτιον εἶναι λουσάμενον πιεῖν τὸ φάρμακον καὶ μὴ πράγματα ταῖς γυναιξὶ παρέχειν, νεκρὸν λούειν.

64. Ταῦτα δὴ εἰπόντος αὐτοῦ, ὁ Κρίτων εἶεν, ἔφη, ὦ Σώκρατες· τί δὲ τούτοις ἢ ἐμοὶ ἐπιστέλλεις ἢ περὶ τῶν παίδων ἢ περὶ ἄλλου του, ὅ τι ἂν σοι ποιοῦντες ἡμεῖς ἐν χάριτι μάλιστα ποιοῖμεν;

— Ἀπερ ἀεὶ λέγω, ἔφη, ὦ Κρίτων, οὐδὲν καινότερον· ὅτι ὑμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμενοι ὑμεῖς καὶ ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς

καὶ ὑμῖν αὐτοῖς ἐν χάριτι ποιήσετε, ἅπτ' ἂν ποιῇτε, καὶ μὴ νῦν ὁμολογήσητε· ἐὰν δὲ ὑμῶν [μὲν] αὐτῶν ἀμελήτε καὶ μὴ θέλητε ὥσπερ κατ' ἴχνη κατὰ τὰ νῦν τε εἰρημένα καὶ τὰ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ζῆν, οὐδὲ ἐὰν πολλὰ ὁμολογήσητε ἐν τῷ παρόντι καὶ σφόδρα, οὐδὲν πλέον ποιήσετε.

— Ταῦτα μὲν τοίνυν προθυμηθισόμεθα, ἔφη, οὕτω ποιεῖν· θάπτωμεν δέ σε τίνα τρόπον ;

— Ὅπως ἂν, ἔφη, βούλησθε, εἴανπερ γε λάβητέ με καὶ μὴ ἐκφύγω ὑμᾶς. Γελάσας δὲ ἅμα ἡσυχῇ καὶ πρὸς ἡμᾶς ἀποβλέψας εἶπεν· οὐ πείθω, ὦ ἄνδρες, Κρίτωνα, ὥς ἐγώ εἰμι οὗτος Σωκράτης, ὁ νυνὶ διαλεγόμενος καὶ διατάττων ἕκαστον τῶν λεγομένων, ἀλλ' οἶεται με ἐκείνον εἶναι, ὃν ὄψεται ὀλίγον ὕστερον νεκρόν, καὶ ἐρωτᾷ δὴ πῶς με θάπτῃ. Ὅτι δὲ ἐγὼ πάλαι πολὺν λόγον πεποίημαι, ὥς, ἐπειδὴν πῖω τὸ φάρμακον, οὐκέτι ὑμῖν παραμενῶ, ἀλλ' οἰχήσομαι ἀπὼν εἰς μακάρων δὴ τινας εὐδαιμονίας, ταῦτά μοι δοκῶ αὐτῷ ἄλλως λέγειν, παραμυθούμενος ἅμα μὲν ὑμᾶς, ἅμα δ' ἐμαυτόν. Ἐγγυήσασθε οὖν με πρὸς Κρίτωνα, ἔφη, τὴν ἐναντίαν ἐγγύην ἢ ἣν οὗτος πρὸς τοὺς δικαστὰς ἡγγυᾶτο. Οὗτος μὲν γὰρ ἢ μὴν παραμενεῖν· ὑμεῖς δὲ ἢ μὴν μὴ παραμενεῖν ἐγγυήσασθε, ἐπειδὴν ἀποθάνω, ἀλλὰ οἰχήσεσθαι ἀπὼν, ἵνα Κρίτων ῥᾶον φέρῃ καὶ μὴ ὀρῶν μου τὸ σῶμα ἢ καιόμενον ἢ κατορυπτόμενον ἀγανακτῇ ὑπὲρ ἐμοῦ ὥς δεινὰ πάσχοντος, μηδὲ λέγῃ ἐν τῇ ταφῇ, ὥς ἢ προτίθεται Σωκράτῃ ἢ ἐκφέρει ἢ κατορύττει. Εὖ γὰρ ἴσθι, ἢ δ' ὅς, ὦ ἄριστε Κρίτων, τὸ μὴ καλῶς λέγειν οὐ μόνον εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελές, ἀλλὰ καὶ κακόν τι ἐμποιεῖ ταῖς ψυχαῖς. Ἀλλὰ θαρρεῖν τε χρὴ καὶ φάναι τοῦμὸν σῶμα θάπτειν, καὶ θάπτειν οὕτως, ὅπως ἂν σοι φίλον ἢ καὶ μάλιστα ἡγῇ νόμιμον εἶναι.

65. Ταῦτ' εἰπὼν ἐκεῖνος μὲν ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσόμενος, καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο αὐτῷ, ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν. Περιεμένομεν οὖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι περὶ τῶν εἰρημένων καὶ ἀνασκοποῦντες, τότε δ' αὖ περὶ τῆς ξυμφορᾶς διεξιόντες, ὅση ἡμῖν γεγонуῖα εἴη, ἀτεχνῶς ἡγοῦμενοι ὥσπερ πατὴρ στερηθέντες διάξιν ὁρφανοὶ τὸν ἔπειτα βίον. Ἐπειδὴ δὲ ἐλούσατο καὶ ἠνέχθη παρ' αὐτὸν τὰ παιδία — δύο γὰρ αὐτῷ υἱεῖς σμικροὶ ἦσαν, εἷς δὲ μέγας — καὶ αἱ οἰκεῖαι γυναῖκες ἀφίκοντο, ἐκείναις ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος διαλεχθεῖς τε καὶ ἐπιστείλας, ἅττα ἐβούλετο, τὰς μὲν γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά ἀπιέναι ἐκέλευσεν, αὐτὸς δὲ ἦκε παρ' ἡμᾶς. Καὶ ἦν ἤδη ἐγγὺς ἡλίου δυσμῶν· χρόνον γὰρ πολὺν διέτριψεν ἔνδον. Ἐλθὼν δ' ἐκαθέζετο λελουμένος καὶ οὐ πολλὰ μετὰ ταῦτα διελέχθη. Καὶ ἦκεν ὁ τῶν ἔνδεκα ὑπηρέτης καὶ στάς παρ' αὐτόν· ὦ Σώκρατες, ἔφη, οὐ καταγνώσομαι σοῦ, ὅπερ ἄλλων καταγιγνώσκω, ὅτι μοι χαλεπαίνουσι καὶ καταρῶνται, ἐπειδὰν αὐτοῖς παραγγέλλω πίνειν τὸ φάρμακον ἀναγκάζοντων τῶν ἀρχόντων. Σὲ δὲ ἐγὼ καὶ ἄλλως ἔγνωκα ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ γενναιοτάτον καὶ προτότατον καὶ ἄριστον ἄνδρα ὄντα τῶν πώποτε δεῦρο ἀφικομένων· καὶ δὴ καὶ νῦν εὖ οἶδ' ὅτι οὐκ ἐμοὶ χαλεπαίνεις — γινώσκεις γὰρ τοὺς αἰτίους — ἀλλὰ ἐκεῖνοις. Νῦν οὖν, οἶσθα γὰρ ἃ ἦλθον ἀγγέλλειν, χαῖρέ τε καὶ πειρῶ ὡς ῥᾶστα φέρειν τὰ ἀναγκαῖα. Καὶ ἅμα δακρύσας μεταστρεφόμενος ἀπῆει.

Καὶ ὁ Σωκράτης ἀναβλέψας πρὸς αὐτόν· καὶ σύ, ἔφη, χαῖρε· καὶ ἡμεῖς ταῦτα ποιήσομεν. Καὶ ἅμα πρὸς ἡμᾶς· ὡς ἀστεῖος, ἔφη, ὁ ἄνθρωπος· καὶ παρὰ πάντα μοι τὸν χρόνον προσήει καὶ διελέγετο ἐνίοτε καὶ ἦν ἀνδρῶν λῶστος καὶ νῦν

ὥς γενναίως με ἀποδακρύει. 'Αλλ' ἄγε δῆ, ὦ Κρίτων, πειθόμεθα αὐτῷ, καὶ ἐνεγκάτω τις τὸ φάρμακον, εἰ τέτριπται· εἰ δὲ μὴ, τριψάτω ὁ ἀνθρωπος.

Καὶ ὁ Κρίτων ἄλλ' οἶμαι, ἔφη, ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ἔτι ἥλιον εἶναι ἐπὶ τοῖς ὄρεσι καὶ οὐπω δεδυκέναι. Καὶ ἅμα ἐγὼ οἶδα καὶ ἄλλους πάνυ ὁπὲ πίνοντας, ἐπειδὰν παραγγελθῇ αὐτοῖς, δειπνήσαντάς τε καὶ πίνοντας εὖ μάλα... 'Αλλὰ μηδὲν ἐπείγου' ἔτι γὰρ ἐγχωρεῖ.

Καὶ ὁ Σωκράτης· εἰκότως γε, ἔφη, ὦ Κρίτων, ἐκείνοι τε ταῦτα ποιοῦσιν, οὓς σὺ λέγεις· οἷοντα γὰρ κερδαίνειν ταῦτα ποιήσαντες, καὶ ἔγωγε ταῦτα εἰκότως οὐ ποιήσω· οὐδὲν γὰρ οἶμαι κερδαίνειν ὀλίγον ὕστερον πῶν ἄλλο γε ἢ γέλωτα ὀφλήσιν παρ' ἐμαυτῷ γλιχόμενος τοῦ ζῆν καὶ φειδόμενος οὐδενὸς ἔτι ἐνόντος. 'Αλλ' ἴθι. ἔφη, πιθοῦ καὶ μὴ ἄλλως ποίει.

66. Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἐστῶτι. Καὶ ὁ παῖς ἐξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας, ἤκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. Ἰδὼν δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον· εἶεν, ἔφη, ὦ βέλτιστε, σὺ γὰρ τούτων ἐπιστήμων, τί χρὴ ποιεῖν;

— Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πίνοντα περιμένα, ἕως ἄν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα κατακεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸ ποιήσει. Καὶ ἅμα ὥρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει.

Καὶ ὃς λαβὼν καὶ μάλα ἴλεως, ὦ Ἐχέκρατες, οὐδὲν τρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ', ὥσπερ εἰώθει, ταυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον· τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πώματος πρὸς τὸ ἀποσπείσαι τι; Ἐξεστὶν ἢ οὐ;

— Τοσούτον, ἔφη, ὦ Σώκρατες, τρίβομεν, ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν.

— Μανθάνω, ἦ δ' ὅς· ἀλλ' εὐχεσθαί γέ που τοῖς θεοῖς ἔξεστί τε καὶ χρή, τὴν μετοίκησιν τὴν ἐνθένδε ἐκεῖσε εὐτυχῇ γενέσθαι· ἃ δὴ καὶ ἐγὼ εὐχομαί τε καὶ γένοιτο ταύτῃ. Καὶ ἅμ' εἰπὼν ταῦτα ἐπισχόμενος καὶ μάλα εὐχερῶς καὶ εὐκόλως ἔξεπιπεν. Καὶ ἡμῶν οἱ πολλοὶ τέως μὲν ἐπεικῶς οἰοί τε ἦσαν κατέχειν τὸ μὴ δακρύνειν, ὥς δὲ εἶδομεν πίνοντά τε καὶ πεποχεῖν, οὐκέτι, ἀλλ' ἐμοῦ γε βία καὶ αὐτοῦ ἀστακτὶ ἐχώρει τὰ δάκρυα, ὥστε ἐγκαλυψάμενος ἀπέκλαιον ἑμαυτόν· οὐ γὰρ δὴ ἐκεῖνόν γε, ἀλλὰ τὴν ἑμαυτοῦ τύχην, οἷου ἀνδρὸς ἐταίρου ἐστερημένος εἶην. Ὁ δὲ Κρίτων ἔτι πρότερος ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐχ οἷός τ' ἦν κατέχειν τὰ δάκρυα, ἔξανέστη. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύνων, καὶ δὴ καὶ τότε ἀναβρυχησάμενος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν σὺδένα ὄντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων πλήν γε αὐτοῦ Σωκράτους.

Ἐκεῖνος δέ· οἶα, ἔφη, ποιεῖτε, ὦ θαυμάσιοι. Ἐγὼ μέντοι οὐχ ἥκιστα τούτου ἕνεκα τὰς γυναῖκας ἀπέπεμψα, ἵνα μὴ τοιαῦτα πλημμελοῖεν· καὶ γὰρ ἀκήκοα, ὅτι ἐν εὐφημίᾳ χρή τελευτᾶν. Ἀλλ' ἡσυχίαν τε ἄγετε καὶ καρτερεῖτε.

Καὶ ἡμεῖς ἀκούσαντες ἡσυχύνθημεν τε καὶ ἐπέσχομεν τοῦ δακρύνειν. Ὁ δὲ περιελθὼν, ἐπειδὴ οἱ βαρύνεσθαι, ἔφη, τὰ σκέλη, κατεκλίθη ὑπτίος — οὕτω γὰρ ἐκέλευεν ὁ ἄνθρωπος — καὶ ἅμα ἐφαπτόμενος αὐτοῦ οὗτος ὁ δοὺς τὸ φάρμακον διαλιπὼν χρόνον ἐπεσκόπει τοὺς πόδας καὶ τὰ σκέλη· κάπειτα σφόδρα πιέσας αὐτοῦ τὸν πόδα ἤρετο, εἰ αἰσθάνοιτο· ὁ δ' οὐκ ἔφη. Καὶ μετὰ τοῦτο αὐθις τὰς κνήμας· καὶ ἐπανιών οὕτως ἡμῖν ἐπιδείκνυτο, ὅτι ψύχοιτό τε καὶ πηγνύτο. Καὶ αὐτὸς ἤπτετο καὶ

εἶπεν, ὅτι, ἐπειδὴν πρὸς τῇ καρδίᾳ γένηται αὐτῷ, τότε οἰχίσεται.

Ἦδη οὖν σχεδόν τι αὐτοῦ ἦν τὰ περὶ τὸ ἥττον ψυχόμενα· καὶ ἐκκαλυψάμενος — ἐνεκεκάλυπτο γὰρ — εἶπεν, ὃ δὴ τελευταῖον ἐφθέγγετο· ὃ Κρίτων, ἔφη, τῷ Ἀσκληπιῷ ὀφείλομεν ἀλεκτρουόνα· ἀλλὰ ἀπόδοτε καὶ μὴ ἀμελήσητε.

— Ἀλλὰ ταῦτα, ἔφη, ἔσται, ὁ Κρίτων· ἀλλ' ὅρα, εἴ τι ἄλλο λέγεις.

Ταῦτα ἐρομένου αὐτοῦ οὐδὲν ἔτι ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὀλίγον χρόνον διαλιπὼν ἐκινήθη τε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐξεκάλυψεν αὐτόν. Καὶ ὃς τὰ ὄμματα ἔστησεν· ἰδὼν δὲ ὁ Κρίτων συνέλαβε τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

67. Ἦδε ἡ τελευταία, ὃ Ἐχέκρατες, τοῦ ἐταίρου ἡμῶν ἐγένετο, ἀνδρὸς, ὡς ἡμεῖς φαῖμεν ἄν, τῶν τότε, ὧν ἐπειράθημεν, ἀρίστου καὶ ἄλλως φρονημωτάτου καὶ δικαιοτάτου.

(Κατὰ τὰ κεφάλαια τῆς ἐκλογῆς)

Ἐχεκράτης, πολίτης ἐκ Φλειοῦντος, ὅπου ὁ Ταραντίνοσ Εὐρυτος εἶχεν ἰδρύσει μικρὰν ὁμάδα ὁπαδῶν τοῦ Πυθαγόρου. Ἀπὸ τὴν ὁμάδα αὐτὴν, εἰς τὴν ὁποίαν, φαίνεται, εἶχεν ἐξέχουσαν θέσιν ὁ Ἐχεκράτης, γίνεται δεκτὸς ὁ Φαίδων, πὺν τοὺς ἐξιστορεῖ τὰ κατὰ τὸν Σωκράτη. Ἡ διήγησις τοῦ Φαίδωνος εἶναι μία ζωντανὴ ἀναπαράστασις τῶν ὅσων ὁ Πλάτων ἐξῆσε μέσα του καὶ μαρτυρεῖ τόσον περὶ τοῦ προσωπικοῦ μεγαλείου τοῦ Σωκράτους, ὅσον καὶ περὶ τοῦ ποιητικοῦ μεγαλείου τοῦ Πλάτωνος.

Αὐτός, Αὐτός, ὁ ἴδιος· τίθεται ἐν ἀρχῇ, διότι ἡ αὐτοψία καὶ τὸ αὐ-
τήκοον ἐνέχουν μεγάλην σπουδαιότητα καὶ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ
ἀκόλουθον ἢ ἄ λ λ ο υ τ ο υ.

Φαίδων, Ἡλείος τὴν καταγωγὴν, ἐγγενῆς, ἔγινε γνωστότατος ἐκ τοῦ ὁμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος. Κατὰ τινα παράδοσιν, ποὺ δὲν φαίνεται πολὺ πιθανή, οὗτος συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν εἰς πόλεμον ἐναντίον τῆς πατρίδος του Ἡλίδος καὶ ἐπωλήθη ὡς δοῦλος εἰς τὰς Ἀθήνας μόλις 18ετῆς περίπου, τὸ 400 π.Χ. Ἐκεῖ προσεέλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Σωκράτους, ὁ ὁποῖος παρεκάλεσε ἓνα πλούσιον φίλον του νὰ τὸν ἐξαγοράσῃ. Ἐκτοτε ἐξ ἐγγνωμοσύνης ἔμεινε πιστὸς θαυμαστής τοῦ φιλοσόφου μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Πλάτωνος, ποὺ μᾶς ἐμφανίζει τὸν Φαίδωνα διηγούμενον τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ διδασκάλου, ἀποδεικνύει, ὅτι ὁ δεσμός του μετὰ τὸν Σωκράτη ἦτο στενός καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του μεγάλη. Μετὰ τὸν θά-

νατον τοῦ Σωκράτους ὁ Φαίδων ἵδρυσεν εἰς τὴν πατρίδα του ἰδίαν σχολήν, περὶ τῆς ὁποίας οὐδὲν ἀκριβὲς γνωρίζομεν. Ἐγραψεν ἐπίσης διαλόγους, οἱ ὅποιοι δὲν διεσώθησαν.

φάρμακον, κοινῶς φαρμάκι, συνεκδοχή, τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἶδους, δηλητήριο, τὸ κώνειον. Τὸ κώνειον εἶναι φυτὸν, πιθανῶς τὸ κοινὸν μαγκούτα, κιρκούτα, βρωμόχορτο, καὶ περιέχει τὴν κωνεινίνην, δραστικώτατον φυτικὸν δηλητήριο. Τὰ σπέρματα αὐτοῦ ξηραίνόμενα καὶ τριβόμενα διελύοντο ἐντὸς ὕδατος καὶ ἐδίδοντο ἔπειτα εἰς τοὺς μελλοθανάτους.

πολίτης, συμπολίτης.

Φλειάσιος, ὁ πολίτης τοῦ Φλειοῦντος, πόλεως εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀργολίδος καὶ τῆς περιοχῆς τῆς Σικυῶνος (τοῦ Κιάτου).

οὐδείς πάνυ τι, οὐδείς ἀπολύτως.

ἐπιχωριάζω, συγχάζω κάπου καὶ παραμένω ἐκεῖ.

χρόνου συχνοῦ, ἀπὸ πολλὴν καιρόν.

μέν, χωρὶς ν' ἀκολουθῇ ὁ δέ, βεβαίως.

τύχη, τυχαῖον περιστατικόν, τυχαία σύμπτωσις.

ἐστεμμένη, στεφανωμένη διὰ κλάδου δάφνης, ἱεροῦ δένδρου τοῦ Ἀπόλλωνος.

Θησεύς, ὁ σπουδαιότερος μετὰ τὸν Ἡρακλέα ἥρωας τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ὁ πρῶτος τῶν Ἀθηναίων, υἱὸς τοῦ βασιλέως Αἰγέως. Κατὰ τὸν μῦθον ὁ Μίνως, βασιλεὺς τῆς ἐν Κρήτῃ Κνωσσοῦ, ἐκδικῶν τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του Ἀνδρόγεω φονευθέντος ἐν Ἀττικῇ, ἀφοῦ ἐνέκησε τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ στέλλουν κάθε χρόνον ἢ κατ' ἄλλους κάθε ἐννέα χρόνια ἐπὶ τὰ νέους καὶ ἐπὶ τὰ παρθέτους, τοὺς ὁποίους ἔρριπτον ὡς βορὰν τοῦ Μινωταύρου εἰς τὸν Λαβύρινθον. Κατὰ τὴν τρίτην ἀποστολὴν μετεῖχε καὶ ὁ Θησεύς, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Ἀριάδνης, θυγατρὸς τοῦ Μίνως, ἐφόνευσεν τὸν Μινώταυρον. Οὗτος σωθεὶς ἵδρυσεν πρὸς τιμὴν τοῦ Δηλίου Ἀπόλλωνος τὰ Δήλια, κατὰ τὰ ὁποῖα οἱ Ἀθηναῖοι ἔστελλον τὴν Δηλιάδα (ναῦν), τὸ ἴδιον πλοῖον τοῦ Θησεῦς συνεχῶς ἐπισκευαζόμενον καὶ ἀνανεούμενον, ὡς θεωρίδα εἰς τὴν ἱερὰν Δῆλον.

Τοὺς δις ἐπτά, τὰ ἐπτά ζεύγη τῶν νέων καὶ νεανίδων.

εὔξαντο, ἔταξαν, ἔκαναν τάμα.

θεωρία, ἐπίσημος ἀντιπροσωπεία τῆς πόλεως καὶ μάλιστα θρησκευτική, πρεσβεία.

ἀπάγω, ἀποστέλλω ὡς ὀφειλήν.

καθαρεύω, εἶμαι καθαρός, ἄγνός.

ἀπολαμβάνω, ἀποκλείω, ἐμποδίζω.

χρόνος, τριάκοντα ἡμέραι (Ξενοφ. Ἀπομνημ. 116 γ.).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 2

ἐπιτήδειοι, φίλοι, σύντροφοι πιστοί.

ἄρχοντες, οἱ ἔνδεκα, προϊστάμενοι τῆς φυλακῆς, οἱ ὅποιοι ἐξετέλουν τὰς ποινὰς διὰ τῶν ὑπηρετῶν. Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δέκα ἐξέλεγον ἀνὰ ἓνα αἱ δέκα φυλαὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν ἐνδέκατον προσέθετον ὡς γραμματέα.

σχολάζω, δὲν ἔχω ἀσχολίαν, εὐκαιρῶ.

τοιούτους ἐτέρους, ὁμοίους μὲ σέ, τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων μὲ σέ, μὲ τὰς αὐτὰς ἀκριβῶς διαθέσεις μὲ σέ.

θουμάσια ἔπαθον, ἐδοκίμασα παράξενα συναισθήματα.

ἔλεος εἰσῆει με, μὲ κατελάμβανεν οἶκτος, ἐδοκίμαζα οἶκτον.

τρόπος, στάσις, συμπεριφορὰ.

ὡς ἀδεῶς, διασάφης τοῦ εὐδαιμονολόγου.

ὥστε παρίστασθαι μοι, ὥστε παρ. μηδ' εἶναι ἐκεῖνον ἄνευ θείας μοίρας ἰόντια εἰς Αἶδου· παρίσταται μοι, μοῦ ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν.

εἶπερ τις πώποτε καὶ ἄλλος, (εὖ ἔπραξεν...) ὑπὲρ πάντα ἄλλον. οὐδὲν πάνυ μοι ἔλεεινὸν εἰσῆει, δὲν ἐδοκίμαζα κανένα ἀπολύτως οἶκτον.

ὡς δόξειεν ἂν εἰκὸς εἶναι, (ἐλεεινὸν εἰσιέναι τινί).

ὄντων ἐν φιλοσοφίᾳ, φιλοσοφούντων, ἀπασχολουμένων μὲ φιλοσοφικὰς συζητήσεις.

ἀτεχνῶς, ὁλως διόλου.

ἄτοπόν τι πάθος, πολὺ παράξενον, ἀλλόκοτον συναισθημα.

διαφερόντως, ὑπερβολικά, ἐξαιρετικά, περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἀπολλόδωρος, Ἀπολλ. ὁ Φαληρεὺς, γνωστός διὰ τὴν ἀφοσίωσίν του

πρὸς τὸν Σωκράτη, ἔστερημένος ὅμως φιλοσοφικοῦ νοῦ. "Ορα καὶ τὴν ἄλλην κατωτέρω λέξιν: ὁ πατήρ αὐτοῦ.

που, ἂν δὲν ἀπατῶμαι.

Κριτόβουλος, υἱὸς τοῦ Κρίτωνος, γνωστὸς διὰ τὴν ὠραιότητά του. "Ορα καὶ τὴν ἐπομένην λέξιν: ὁ πατήρ αὐτοῦ.

ὁ πατήρ αὐτοῦ, ὁ Κρίτων, συνομηλὴς καὶ συνδημότης μὲ τὸν Σω. (ἐξ Ἀλωπεκῆς). Χρηστός, πλούσιος καὶ γενναιόδωρος, συντηρῶν ἐξ ἰδίων τὴν οἰκογένειαν τοῦ Σω. λίαν γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ὁμωνύμου διαλόγου, ὅπου προσφέρεται νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς φυγὴν τοῦ φιλοσόφου. Ὁ Κρίτων ἀκόμη μετὰ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Κριτοβούλου καὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου προσεφέρθησαν κατὰ τὴν δίκην τοῦ Σω. νὰ ἐγγυηθοῦν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ τίμημα τῶν 30 μνῶν (Πλ. Ἀπολ. 38β).

Ἐρμονόγης, φίλιτος τοῦ Σω., πένης, ἂν καὶ ἦτο ἀδελφὸς τοῦ πλουσίου Καλλίου.

Ἐπιγένης, υἱὸς τοῦ Ἀντιφῶντος τοῦ Κηφισιέως.

Αἰσχίνης, υἱὸς τοῦ Λυσανίου, διὰ τὸν ὅποιον παραδίδεται, ὅτι ἔγραψεν ἑπτὰ διαλόγους.

Ἀντισθένης, Ἀθηναῖος, μαθητὴς κατὰ πρῶτον τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου καὶ κατόπιν τοῦ Σω. Οὗτος μιμούμενος τὴν ἀπάθειαν καὶ καρτερίαν τοῦ διδασκάλου του, πρῶτος ἐδίδαξε τὴν κωνικὴν ἀδιαφορίαν διὰ τὰ ἐγκόσμια ἰδρύσας τὴν κληθεῖσαν *κυνικήν σχολήν*. Ὁ Ἀντισθένης διεκρίθη καὶ ὡς ρήτωρ συγγράψας καὶ ρητορικὰ ἔργα.

Κτήσιππος, ἐκ Παιανίας (παρὰ τὸ Λιόπεσι τῆς Ἀττικῆς), νέος πλήρης εὐθυμίας καὶ ὁρμῆς, συγγενὴς τοῦ Μενέξενου.

Μενέξενος, ἐκ Παιανίας ἐξ ἐπιφανοῦς οἴκου, γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ ὁμωνύμου διαλόγου τοῦ Πλάτωνος.

Σιμμία καὶ Κέβης, νεανίσκοι Θηβαῖοι (Φαίδ. 89α). Οὗτοι κατὰ πρῶτον ἤκουσαν εἰς τὰς Θήβας τὸν Πυθαγόρειον Φιλόλαον, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐμνήθησαν εἰς τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν, πὺν ἰδιαίτερος ἡσχολεῖτο μὲ τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ἐπειτα ἦλθον εἰς Ἀθήνας χάριν ἀνωτέρας μορφώσεως, ὅπου ἐγένοντο μαθηταὶ καὶ ἐνθουσιῶδεις θαυμασταὶ τοῦ Σω., πρὸς σωτηρίαν τοῦ ὁποίου προσεφέρθησαν νὰ χορηγήσουν τὰ ἀναγκαῖα χρήματα διὰ τὴν ἐκ τῆς φυλακῆς φυγάδευσιν

του (Κοίτων 45 β). Ἐκ τούτων ὁ μὲν Σιμμίας ἔγραψεν 23 διαλόγους, ὁ δὲ Κέβης 3, πού ὅλοι ἐχάθησαν.

Φαιδώνδης, Θηβαῖος· περὶ τούτου οὐδὲν ἄλλο γνωρίζομεν.

Εὐκλείδης, μαθητὴς καὶ θαυμαστὴς τοῦ Σωκράτους, ἀνήκων εἰς τοὺς Ἑλεάτας, καὶ ἰδρυτῆς τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς. Πρὸς αὐτὸν κατέφυγεν ὁ Πλ. εἰς τὰ Μέγαρα μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σω.

Τερψίων, ἐκ Μεγάρων γνωστὸς καὶ ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ Θεαιτήτου.

Ἀρίστιππος, ὁ Κυρηναῖος, μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Πρωταγόρου, ἀποκλίνων βραδύτερον πρὸς τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Ἡρακλείτου ἐγνωρίσθη μὲ τὸν Σω. καὶ συνεδέθη μαζί του. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σω. Ἰδρυσε τὴν Κυρηναϊκὴν σχολήν, δεχομένην ὡς τὸ μεγαλύτερον ἀγαθὸν τὴν ἡδονήν, ἔνεκα τοῦ ὁποίου καὶ Ἡδονικὴ σχολὴ ἀπεκλήθη.

Κλεόμβροτος, ἐξ Ἀμβρακίας, τύπος συναισθηματικός· κατὰ τὸν Καλλίμαχον (ἐπίγρ. 24) ὁ Κλ. ὅταν ἀνέγνωσε τὸν Φαίδωνα, ἠέτοκτόνησε λέγων· Χαῖρε, Ἥλιε...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 3

ἔωθεν, (ἔως, ἡώς, ἔωθινός) πρὸι-πρῶι.

δικαστήριον, τὰ πλεῖστα δικαστήρια τῶν ἡλιαστῶν ἦσαν πλησίον τῆς ἀγορᾶς κειμένης Α. τοῦ λεγομένου σήμερον Θησείου.

παρηγγείλαμεν ἀλλήλοις, συνεφωνήσαμεν μεταξύ μας.

ὑπακούω, ἐπὶ θυρωρῶν ἀνοίγω.

λύουσι, λύουν ἀπὸ τὰ δεσμά, τὴν ποδοκάκην ἢ τὸ ξύλον, μὲ τὰ ὅποια ἔδεσαν τοὺς φυλακισμένους, ὅπως φαίνεται, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἐκτελέσεως.

ἐπισχών, χρονοτριβήσας, ἀργοπορήσας.

καταλαμβάνω, εὐρίσκω.

Ξανθίππη, σύζυγος τοῦ Σω. μὲ τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν οὗτος τρία τέκνα, τὸν Δαμπρωκλέα, τὸν Σωφρονίσκον καὶ τὸν Μενέξεον (Πλ. Ἀπολ. 34 δ). Τὰ περὶ κακοτροπίας τῆς Ξανθίππης εἶναι μᾶλλον ἀβάσιμα ὀφειλόμενα εἰς τοὺς κωμικούς. Τοῦναντίον ἐκ τοῦ Φαίδωνος

προκύπτει, ὅτι ἡ Ξ. ἦτο καὶ στοργικὴ καὶ εὐαίσθητος σύζυγος. **ἀνευφημῶ**, βάλλω γοερὰν φωνήν, ξεφωνίζω. **ῥύστατον δὴ**, διὰ τελευταίαν λοιπὸν φορὰν, γὰρ διὰ τελευταίαν φορὰν. **κόπτομαι**, (κοπετός, κομμός) κτυπῶ τὸ στῆθος ἢ τὴν κεφαλὴν μου. **ὥς θαυμασίως πέφυκε**, πόσον παρὰ δόξον σχέσιν ἐκ φύσεως ἔχει, **τί περίεργος πολὺ εἶναι ἢ σχέσις του...**

τῷ μὴ ἐθέλειν μὲν αὐτῷ παραγίγνεσθαι ἅμα τῷ ἀνθρώπῳ... **σχεδόν τι ἀναγκάζεσθαι...**, διότι δὲν θέλουν μὲν (μὰ τὴν ἀλήθειαν) αὐτὰ γὰρ ἔρχονται ταυτοχρόνως εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐὰν δέ..., εἶναι σχεδὸν ἡνγκασμένους...

διώκω, ἐπιδιώκω, ἐπιζητῶ.

ἐννοῶ, στοχάζομαι, προσέχω.

Αἴσωπος, δοῦλος τοῦ Σαμίῳ Ἰάδμονος ξήσας κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ 6^{ου} π.Χ. αἰῶνος. Οὗτος διηγεῖτο μὲ χάριν μύθους εἰς πεζὸν πρὸς παραίνεσιν. Οἱ μέχρι σήμερον φερόμενοι ὥς μῦθοι τοῦ Αἰσώπου εἶναι παράφρασις τῶν Αἰσωπείων μύθων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 4

ὑπολαβών, συχνὴ ἢ χορηγίς τοῦ ρ. ὑπολαμβάνω παρὰ Πλ. ἐπεμβαίνω εἰς τὴν συζήτησιν, ἀποκρίνομαι, διακόπτω, λαμβάνω τὸν λόγον καὶ ἀποκρίνομαι.

ὦν, καθ' ἑλξιν, ἀντὶ α...

ἐντίνας, (εἰς μέτρον, εἰς ἔπος) στιχουργήσας.

προοίμιον, ἄσμα ἀδόμενον ὑπὸ τῶν ραψωδῶν πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν πρὸ τῶν ἐπῶν, ὕμνος. Διὰ ποῖον λόγον ἔκαμεν ὁ Σω. τὸν ὕμνον εἰς τὸν Ἀπ. μᾶς τὸ ἐξηγεῖ ἀκολούθως ὥς καὶ ἐν 85 β τοῦ Φαίδωνος «ἐγὼ δὲ καὶ αὐτός που οἶμαι ὁμόδουλός γε εἶναι τῶν κούρων καὶ ἱερῶς τοῦ αὐτοῦ θεοῦ (Ἀπόλλωνος), καὶ οὐ χεῖρον τὴν μαντικὴν ἔχειν παρὰ τοῦ δεσπότην».

ἀτάρ, ἐπικρόν, ὡσαύτως, ἀλλά, ἀλλ' ὅμως.

Εὐήνος, Πάριος σοφιστὴς καὶ ποιητής, ἀκμάσας κατὰ τὸν Ε' π. Χ. αἰῶνα. Ἦτο πρεσβύτερος τοῦ Σωκράτους καὶ ἐδίδασκε τὴν τέχνην του ἀντὶ εὐτελοῦς ποσοῦ.

ὅτι ποτὲ διανοηθεῖς, τί τέλος πάντων σκοπῶν, μὲ ποῖαν ἀραγε σκέψιν.

ἀντίτεχνος, ἀντίζηλος ἐν τῇ τέχνῃ.

ἀποπειρώμενος, τί λέγει, δοκιμάζων τί σημαίνουν, προσπαθῶν νὰ ἐξακριβώσω τὴν σημασίαν, τὸ νόημα...

ἀφοσιούμαι, ἐκπληρῶ θρησκευτικὸν καθήκον, ἀπὸ θρησκευτικῆν ἐνδράβειαν κάνω κάτω ἄλλὰ—ἐκαμα τὰ ποιήματα—προσπαθῶν νὰ ἐξηγήσω (ἐξακριβώσω) τὸ νόημα κάποιων ὀνείρων μου καὶ ἐκπληρῶν ἔτσι ἓνα θρησκευτικὸν καθήκον, μήπως τυχὸν ὁ θεὸς εἰς τὰ ὀνειρά μου ἐννοῦσε νὰ κάνω αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν μουσικὴν.

ἄρα, ἴσως, τυχόν.

μουσική, πᾶσα τέχνη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Μουσῶν, καλλιτεχνική, πνευματική, καὶ ἰδίᾳ ἡ μουσική. Πρῶτοι οἱ Πυθαγόρειοι ἐκάλεσαν τὴν φιλοσοφίαν μουσικὴν, ἔπειτα δὲ ὁ Πλάτων, ἐδῶ μουσικὴν ἐννοεῖ τὴν φιλοσοφίαν.

παρακελεύομαι, προτρέπω, παρακινῶ τινα πρὸ τῆς πράξεως.

ἐπικελεύω καὶ **διακελεύομαι**, ἐνθαρρύνω κατ' αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν.

θέουσι, μετοχὴ (ρ. θέω) θέοντες, οἱ δρομεῖς.

δημῳδῆς μουσική, ἡ ποίησις ποὺ εἶναι μουσικὴ κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ κοινοῦ.

ἀσφαλέστερον, ἐννοεῖται τὸ ἔδοξε.

μετὰ δὲ τὸν θεόν, βραχυλογία, ἀντί: μετὰ δὲ τὸ εἰς τὸν θεὸν προοίμιον.

μῦθος, διήγησις φανταστική, ἐνῶ **λόγος** εἶναι διήγησις πραγματικῶν γεγονότων.

ἠπιστάμην, ἐνεθυμούμην, εἶχα προχείρους εἰς τὴν μνήμην μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 5

ἐρῶσθαι, (ῥώννυμαι) ἄς εἶναι καλὰ, τοῦ στέλλω τοὺς χαιρετισμούς μου, πρόσφερε τοὺς χαιρετισμούς μου.

διώκω, ἀκολουθῶ.

οἶον . . τοῦτο, οἶόν ἐστι τοῦτο, ὁ παρακελεύει· σύμπτυξις δύο προτάσεων.

πολλά, πολλάκις, τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ ἐπιρρήματος.

οὐδ' ὀπωσιτοῦν, κατ' οὐδένα τρόπον.

δαί, κοινὸς τύπος τοῦ δὴ ἐν τῷ διαλόγῳ, ἐν χρήσει μὲ ἐρωτηματικὰς λέξεις πρὸς ἔκφρασιν θαυμασμοῦ ἢ περιεργείας· τί δαί; τί λοιπόν; ἀλλὰ τί λοιπόν; καὶ πῶς λοιπόν;

ἦ, ἀντὶ ἔφῃ, γ' ἐν. παρατ. ἢ ἀορ. β' τοῦ ἡμί (λατ. *ingnam, aio*). μέτεσιν (ὅτω) τούτου τοῦ πράγματος, ὅποιος μετέχει τῆς φιλοσοφίας (τ.τ. πράγματος).

βιάσεται αὐτόν, θὰ αὐτοκτονήσῃ.

καθῆκε, (ο. καθίμι) κατεβίβασε.

Φιλόλαος, Πυθαγόρειος φιλόσοφος ἀπὸ τὸν Κρότωνα ἢ τὸν Τάραντα ζήσας τὸν Ε' π.Χ. αἰῶνα. Ὑπῆρξε πιθανῶς μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου καὶ κατέφυγεν εἰς τὰς Θήβας μετὰ τὸν διωγμὸν τῶν Πυθαγορείων τῆς Μ. Ἑλλάδος περὶ τὸ 430 π.Χ. ὅπου ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ Σιμμίου καὶ τοῦ Κέβητος. Εἰς τὸν Φιλόλαον ἀποδίδονται ἀποσπάσματα τινα, τὰ ὁποῖα μὲ μερικὰ χωρία τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλάτωνος ἀποτελοῦν μοναδικὴν πηγὴν τοῦ Πυθαγορισμοῦ. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ἡ δοξασία τοῦ Φιλόλαου, ὅτι ἡ γῆ σημειώνει καθ' ἐκάστην μίαν περιστροφὴν περὶ ἑαυτὴν καὶ κατ' ἔτος μίαν ὁμοίαν περὶ τὸ κεντρικὸν πῦρ, πὺρ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τοῦ σύμπαντος. Τὸ σύστημα τοῦτο τοῦ Φιλ. ἀπετέλεσε τὴν βάσιν τοῦ συστήματος τοῦ Κοπερνίκου. Ἀναφέρεται δέ, ὅτι παρὰ τούτου ἠγόρασεν ὁ Πλάτων, εὐρισκόμενος εἰς τὴν Κάτω Ἰταλίαν, τὸ σύγγραμμά του «Κόσμος, Φύσις, Ψυχὴ» ἀντὶ 100 μνῶν, γενόμενος οὕτως ἐνήμερος τῶν Πυθαγορείων δοξασιῶν, περὶ τῶν ὁποίων ἀόριστα μόνον εἶχεν ἀκούσει ὁ Σωκράτης.

Οἱ Πυθαγόρειοι ἀπετέλουν ἐταιρείας, «συνέδρια ἢ ὁμακόδια (ὁμοῦ ἀκούειν)», πὺρ ἐπεδίωκον ὄχι μόνον θρησκευτικούς καὶ ἠθικούς σκοπούς, ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικούς καὶ πολιτικούς.

Ἡ ψυχὴ παρὰ τούτων ἰδεωρεῖτο ὡς ἁρμονία. Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ κύκλου, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ, ἡ συμπλήρωσις τῆς ἁρμονίας, κεῖται ἐκτὸς τοῦ κόσμου τούτου, τοῦ ὁποίου μετέχει μόνον ἡ ψυχὴ. Ἐπίστευον ἀκόμη εἰς τὴν μετεμψύχωσιν, πὺρ εἶναι δόγμα παρμένον ἀπὸ τοῦ Ὀρφικοῦ. Ὡς φαίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ Φαίδωνος, τὸ σῶμα θεωρεῖται παρ' αὐτῶν ὡς φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία

πολλάκις ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς τελειότητός της ἐγκλείεται εἰς σώματα ζώων ἢ ἀνθρώπων κλ. "Ὅθεν ἀπητεῖτο σωματικὴ καὶ πνευματικὴ ὑγεία, ἡθικότης καὶ ἐγκράτεια, ἀποχὴ σαρκῶν ζώων καὶ κυάμων, κάθαρσις τῆς ψυχῆς, καὶ ἐν γένει βίος εὐκόσμος καὶ ἁρμονικός, ὅπως ἁρμονικὸν εἶναι τὸ σύμπαν, τὸ ὅποιον ὁ Πυθ. πρῶτος ἐκάλεσε κόσμον.

συγγεγονότες Φι., ἐνῶ ἔχετε χρηματίζει μαθηταί, ἀκροαταὶ τοῦ Φιλολάου.

οὐδέν γε σαφές, οἱ Πυθαγόρειοι ἐδίδασκον μὲ συμβολικὰ ἀποφθέγματα, μὲ παραγγέλματα καὶ κανόνας αἰνιγματικούς καὶ ἔπειτα ἐσιώπων, ἵνα διὰ τοῦ μυστηρίου ἀσκήσουν ὑπεβολὴν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν. Ἡ ἐχεμύθεια προσέτι ἦτο κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν Πυθ. Ἡ αὐτὴ ἐχεμύθεια παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ Ἑλευσίνια μυστήρια ὡς καὶ εἰς τὰς νεωτέρας στοὰς τῶν τεκτόνων.

καί, ὁ σύνδεσμος καὶ πρὸ τῶν ὑπερθετικῶν σημαίνει ἐπίτασιν, ὅλως ἐξαιρετικῶς.

διασκοπῶ, ἐρευνῶ, ἐξετάζω, ἐξετάζω λεπτομερῶς.

μυθολογῶ, διηγοῦμαι ὑπὸ μορφὴν μύθου, διηγοῦμαι μὲ μύθους. Ὁ Πλάτων, ὅπου δὲν ἐπαρκεῖ ἡ διαλεκτικὴ ἀπόδειξις, δὲν διστάζει νὰ καταφύγῃ εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς μύθους (ὄρα καὶ κεφ. 14, 70 β).

ἐν . . ἡλίου δυσμῶν χρόνῳ, ἡ νόμιμος ὥρα διὰ τὴν θανάτωσιν τῶν καταδίκων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 6

νῦν δὴ, πολλάκις ἀπαντᾶται παρὰ Πλ. καὶ σημαίνει πρὸ ὀλίγον, μόλις τώρα δά.

Ἵσως μέντοι θαυμαστόν . . . καὶ οἷς βέλτιον τεθνάναι ἢ ζῆν, ἴσως ὅμως θὰ σοῦ φανῇ παράδοξον, ἐὰν τοῦτο (δηλ. τὸ μὴ θεμιτὸν εἶναι ἑαυτὸν βιάζεσθαι) μόνον ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων εἶναι ἀπλοῦν—δὲν παρουσιάζει καμίαν ἐξαίρεσιν—καὶ οὐδέποτε ἐμφανίζεται διαφορετικὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅπως ἐμφανίζονται τὰ ἄλλα πράγματα (πλοῦτος, δόξα κλ.), ἐπὶ τινας περιστάσεις καὶ εἰς αὐτοὺς ἀκόμη οἱ ὅποιοι θεωροῦν προτιμότερον τὸν θάνατον τῆς ζωῆς, (δηλ. ἐνῶ δι' ὅλα τὰ πρά-

γμματα δύναται νὰ ὑπάρξη διχογνωμία, διὰ τὴν αὐτοκτονίαν μίᾳ μόνον γνώμῃ εἶναι: ὅτι πάντες τὴν θεωροῦν ἀνίερρον, καὶ αὐτοὶ ἀκόμῃ ποῦ προτιμοῦν τὸν θάνατον τῆς ζωῆς). (Τινὲς ὡς διασάφησιν τοῦ τοῦτο δέχονται τὸ τε θάναται, τὸν θάνατον).

ἴττω, βοιωτικόν, ἀττικὸν ἴστω (οἶδα), ἃς εἶναι μάρτυς μου.

φωνή, διάλεκτος.

οὔτω, ἐκ πρώτης ὕψεως, χωρὶς ἀκριβῆ ἐξέτασιν.

οὐ μέντοι (ἄλογόν ἐστιν) **ἀλλ' ἴσως γ' ἔχει τινὰ λόγον**, λιτότης, καὶ ὁμῶς δὲν εἶναι παράλογον, ἀλλ' ἀπεναντίας ἔχει σοβαρὰν δικαιολογίαν.

ἀποθδήτοις, ἐννοεῖ μᾶλλον τὴν ἀπόρρητον διδασκαλίαν τῶν Πυθαγορείων καὶ οὐχὶ ἀπορρήτους λόγους τῶν Ὀρφικῶν, ὡς καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων: «οὐκ ἀκηκόατε... Φιλολάφ συγγεγονότες;» εἶναι φανερόν. Τοῦτο ἀκόμῃ μαρτυρεῖ καὶ ἄλλο χωρίον τοῦ Πλ. Νόμ. 902 β. Εἶναι ὁμῶς βέβαιον, ὅτι τὰς περὶ ψυχῆς ἰδέας κλ. τῶν Ὀρφικῶν εἶχον δεχθῆ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι. (ὄρα καὶ 63 γ, 67 γ, 69 γ, 70 γ).

φρουρά, εἰρκτή, φυλακή.

διιδεῖν, ρ. διορῶ, κατανοῶ πλήρως.

σημαίνω, δίδω σημεῖον νὰ εἴπῃ τις ἢ νὰ πράξῃ τίς τι, διὰ σημείου δεικνύω, ὑποδεικνύω.

ταύτη, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, μὲ τὴν λογικὴν αὐτὴν σειρὰν, δι' αὐτό. **ἀνάγκη**, ἄφενκτος μοῖρα, ἐπιβαλλομένη ὑποχρέωσις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 7

ῥαδίως, προθύμως, εὐχαρίστως.

ἔοικε... **ἀτόπῳ**, ὁμοιάζει μὲ ἀνακολουθίαν μετριάζεται οὕτως ἢ ἔκφρασις καὶ δὲν λέγει: τοῦτο εἶναι ἀνακολουθία, ἄτοπον. .

φρονιμώτατοι, οἱ φιλόσοφοι.

θεραπεία, ἐπιμέλεια, στοργικὴ φροντίς.

οὐκ ἔχει λόγον, εἶναι ἀδικαιολόγητον (λιτότης).

αὐτός, ὁ μόνος του.

ὅτι μάλιστα, ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον.

εἰκός (ἐστίν), εἶναι τοῦναντίον.

πραγματεία, ἡ φιλοσοφικὴ ἔρευνα, ἔξυπνη ἀντίρρησης.
 ἀνερευνᾷ λόγους, ἀναζητεῖ ἀντιλογίας, εὐρίσκει ἀντιρρήσεις.
 νῦν γε καὶ μοι αὐτῷ δοκεῖ λέγειν τι, (τι = κάτι σοβαρόν).
 ὡς ἀληθῶς, τῇ ἀληθείᾳ, πραγματικῶς, τῷ ὄντι.
 τείνω τὸν λόγον, (εἷς τινα) μεταφορὰ ἐκ τοῦ τόξου, ἔχω τινὰ ὡς
 στόχον, ἀποβλέπω, κάνω ὑπαινυγμόν.
 ῥαδίως, χωρὶς τύψιν συνειδήσεως, μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν.
 πάνυ μὲν οὖν, πάνυ γε, βεβαίωτατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8

πιθανώτερον, πειστικώτερον.
 ἡδίκουν ἄν, θὰ εἶχον ἄδικον, θὰ ἔκαμνα ἄσχημα.
 ἄνδρας, ἐν τῇ Ἀπολογία, κεφ. 32, 41α ὀνομάζει ὡς τοιοῦτους τοὺς:
 Μίνων, Ραδάμανθυν, Αἰακόν, Τριπτόλεμον, Ὀρφέα, Μουσαῖον, Ἡσίο-
 δον, Ὀμηρον κ. ἄ.

πάνυ δισχυρίζομαι, πιστεύω ἀκραδάντως, ὑποστηρίζω μὲ ἐπιμονήν.
 θεούς, ἐφ' ὅσον προηγείται τὸ παρ' ἄνδρας τε, ἔπρεπε ν' ἀκολουθῇ
 καὶ παρὰ θεοὺς, ἔνεκα ὅμως τῆς παρεμβληθείσης προτάσεως
 καὶ τοῦτο μέν... ἀρχίζει νέα σειρά τοῦ λόγου.

ἤξειν, κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐλπίζω ἀφίξεσθαι.

εἶπερ τι ἄλλο, κεφ. 2, 59α.

ὁμοίως, (ὅπως θὰ ἡγανάκτουν, εἰ δὲν εἶχον τὴν πεποίθησιν
 αὐτήν), δὲν ἔχω τοὺς ἰδίους λόγους ν' ἀγανακτῶ.

τι, κάτι σοβαρόν, κάτι πὺν ἀξίζει, ὅπως κεφ. 7, 63α.

πάλαι λέγεται, ἡ παράδοσις ἀναφέρει παλαιὰ παραδόσεις τοῦ Ὀρφι-
 σμοῦ, πὺν ἐδέχθησαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι. (ὄρα καὶ 67γ, 69γ, 70γ).
 Καὶ ὁ Ὀμηρος μᾶς περιγράφει (Ὀδυσ. δ, 563) τὴν ἐνδαιμονίαν τῶν
 ἀγαθῶν εἰς τὸ Ἥλῳσιον πεδίον.

Αὐτὸς ἔχων τὴν διάνοιαν ταύτην, κρατῶν μόνος σου αὐτὴν τὴν
 γνώμην.

πρῶτον δέ, πρωτύτερα ὅμως, προηγουμένως ὅμως.

σκεψόμεθα, (ρ. σκοπῶ) ἐξετάζω, ἐρωτῶ.

ὁ μέλλων σοι δώσειν τὸ φάρμακον, οὗτος ἐλέγετο δήμιος, δη-

μόσιος κ. ἄ. καὶ ὥς μὴ καθαρὸς κατοικοῦσε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰσερχόμενος μόνον, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον του.

μᾶλλον, μ. τοῦ δέοντος β' ὁ. συγκρ. Ἡ μᾶλλον τοῦ δέοντος κίνησις ἐγίνετο αἰτία ὑπερβολικῆς θερμάνσεως, ἔνεκα τῆς ὁποίας ἐγίνετο πέψις τοῦ κωνείου.

προσφέρειν τῷ φαρμάκῳ, νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ἀντιδραστικὸν κατὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ φαρμάκου.

εἰ δὲ μή, εἰ δ' ἄλλως.

ἔα χαίρειν αὐτόν, πές του χαιρετίσματα, ἄ(φε)ς τον καὶ ἄς λέῃ, μὴ σὲ μέλη δι' αὐτόν.

ἀποδίδωμι τὸν λόγον, ἀπολογοῦμαι, δικαιολογοῦμαι.

ὥς μοι, πῶς μοῦ...

εἰκότως, εἰκότως θαρρεῖν.

οὔσεσθαι, (ρ. φέρω) κερδίζω, ἀποκτῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9

κινδυνεύουσι, κ. λεληθέναι τοὺς ἄλλους, νομίζουν ὅτι ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, ὅσοι δηλ. εἶναι γνήσιοι φιλόσοφοι νομίζουν, ὅτι δὲν τοὺς ὑποπτεύονται οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, ὅτι...

ὀρθῶς ἀπτόμενοι φιλοσοφίας, οἱ γνήσιοι φιλόσοφοι.

ἐπιτηδεύω, ἐπαγγέλλομαι, ἐπιδιώκω.

ἀποθνήσκειν τε καὶ τεθνάναι, καὶ νὰ πεθαίνοιν καὶ νὰ εἶναι νεκροί. (τὸ α' σημαίνει τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ζωῆς μεταβολήν, τὸ β' τὸν χρόνον, πὺν ἔχει τις ἀποθάνει).

δήπου, βεβαίως, ἂν δὲν ἀπατῶμαι.

προθυμοῦμαι, ἐπιδιώκω μὲ ζῆλον.

γελασεῖω, ἐφετικόν, ἔχω ὀρεξιν νὰ γελάσω.

οἱ πολλοί, οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι, τὸ πολὺ κοινόν.

ξυμφάναι ἄν, ρ. ξύμφημι, συμφωνῶ.

τοὺς παρ' ἡμῖν, ἐννοεῖ τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ὅποιοι κατεδίκασαν τὸν Σω., κατ' ἄλλους ἐννοεῖ τοὺς Θηβαίους ὡς ἀμβλείς τὸν νοῦν, ὀρθότερον τὸ προῶτον.

σφᾶς γε οὐ λεληθασιν, δὲν ἔχουν διαφύγει τὴν προσοχὴν των (τῶν

πολλῶν ἀνθρώπων), οἱ πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν τὴν ἐντέπωση, ὅτι...
οἶον θανάτου, καὶ ποῖον εἶδους θανάτου εἶναι ἄξιοι.

θαναιῶσι, ρ. θανατάω-ῶ, ἐφετ. ἐπιθυμῶ τὸν θάνατον.

ἦ, πῶς.

εἰπωμεν γὰρ πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς χαίρειν εἰπόντες ἐκείνοις, ὥς
συζητήσωμεν λοιπὸν μόνοι μας χωρὶς τὰ λάβωμεν ἐπ' ὅφει μας ἐκεῖνους.

Καὶ (ἡγοῦμεθα) τὸ τεθνάναι εἶναι τοῦτο, χωρὶς μὲν γεγονέναι
τὸ σῶμα... Ὁ ὀρισμὸς τοῦ θανάτου εἶναι λίαν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν κω-
ρίαν ἐπόθεσιν τοῦ διαλόγου, ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ χωρίου τούτου.

ἄρα, ἴσως, τυχόν, ὅπως καὶ εἰς τὸ κεφ. 4, 61a.

ξυνδοκεῖ μοι, εἶμαι σύμφωνός καὶ ἐγώ, συμφερίζομαι καὶ ἐγὼ
τὴν γνώμην τινός.

τούτων, ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα, ἀπὸ τὰ ἐφεξῆς.

εἴσεσθαι, ρ. οἶδα.

σπουδάξω, ἐνδιαφέρομαι σοβαρῶς.

ἱμάτια διαφέροντα, ἱμάτια πολυτελεῖ, ἐκλεκτά. Εἶναι γνωστόν, ὅτι
εἰς τὰς Ἀθ. κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Σω. ὑπῆρχε μεγίστη πολυτέ-
λεια ἐνδυμάτων, ὑποδημάτων κλ., τὰ ὅποια ὁ φιλόσοφος κατεφρόνει,
φορῶν μόνον τὸν περιφρημον τρίβωνα.

πραγματεία, ἐνασχόλησις, ἀσχολία.

ἀπολύω, προσπαθῶ ν' ἀποχωρίσω, προσπαθῶ ν' ἀπολυτρώσω.

τείνειν ἐγγύς, βαδίζειν ἐγγύς, β. πολὺ πλησίον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 10

Τί δὲ δῆ, (δοκεῖ σοι).

φρόνησις, ἡ πραγματικὴ γνώσις τῶν ὄντων (ᾄρα καὶ 66 δ.)

οἱ ποιηταὶ ἀεὶ θρυλοῦσιν, συχνάκις ἐπαναλαμβάνουν οἱ ποιηταί.

Τούτων οἱ πλεῖστοι ἦσαν φιλόσοφοι, οἱ ὅποιοι ἐξέθεσαν τὰς φιλο-
σοφικὰς θεωρίας των ποιητικῶς π.χ. ὁ Ἡρόκλητος: κακοὶ μάρτυρες
ἀνθρώποισιν ὀφθαλμοὶ καὶ ὄτα ὁ Παρμενίδης: ἄσκοπον (τυφλόν)
τὸ ὄμμα καὶ ἠχίεσσα ἡ ἀκοή ὁ Ἀναξαγόρας: ὑπὸ ἀφανρότητος
(ἀτελείας) αὐτῶν (τῶν αἰσθήσεων) οὐ δυνατοὶ εἶμεν κρίνειν τ' ἀλη-
θές· ὁ ποιητὴς Ἐπίχαρος: τοῦς ὁρῇ καὶ τοῦς ἀκούει, τὰ δ' ἄλλα

πάντα κωφὰ καὶ τυφλά· ὁμοίως καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἀποσπ. 4, 9· ὁ Ὅμηρος Ἰλ. Ε, 127. (ὄρα καὶ εἰσαγωγὴν).

σχολῇ, δυσκόλως, ἀκόμῃ ὀλιγώτερον.

τὸ λογίζεσθαι, ἡ καθαρὰ πνευματικὴ ἐνέργεια χωρὶς συμμετοχὴν τῶν αἰσθήσεων.

εἶπερ πον ἄλλοθι, κεφ. 2, 58 ε.

ὄντα, τὰ ὄντως ὄντα, αἱ ιδέαι. (ὄρα κεφ. 19, 74 α, ὡς καὶ εἰσαγωγὴν).

παραλυπῶ, ἐνοχλῶ.

ἐνταῦθα, κατὰ τὴν ζήτησιν τῶν ιδεῶν.

τί δὲ δὴ τὰ τοιάδε, (λέγεις).

δίκαιον αὐτό, αὐτὴ ἡ ιδέα τοῦ δικαίου ἀνεξάρτητος, χωρὶς κανένα δεσμὸν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, τὰ πράγματα κλ.

καὶ ἐνὶ λόγῳ (εἶπεν) περὶ τῆς οὐσίας ἀπάντων τῶν ἄλλων, ὁ ἕκαστος τυγχάνει ὄν, δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον (τί) εἶναι ἕκαστον. Τὸ δ'... ὃν ἐπεξηγεῖ τὸ τῆς οὐσίας.

ὅς ἂν μάλιστα... περὶ οὗ σκοπεῖ, ὅποιος δηλαδὴ ἀπὸ ἡμῶς περισσότερον καὶ ἀκριβέστερον ἔχει προετοιμασθῇ γὰρ ἐννοήσῃ—ἐξετάσῃ—αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ κάθε πρᾶγμα, ἀπὸ ὅσα ἐξετάζει, αὐτός...

ἴοι ἂν ἐγγύτατα τοῦ γινῶναι, ἤθελε κατανοήσῃ κατὰ μεγίστην προσέγγισιν, ἡμπορεῖ γὰρ φθάσῃ πλησιέστατα εἰς τὴν γνῶσιν.

παρατιθέμενος ἐν τῷ διανοεῖσθαι, ἔχων ὡς βοηθόν, χρησιμοποίων, κατὰ τὴν πνευματικὴν του ἐνέργειαν.

εἰλικρινής, καθαρός.

ὥς ἔπος εἶπεν, συντόμως εἶπεν, κοινολογῆς.

ὑπερφυνῶς ὥς ἀληθῆ, ἐκτάκτως ἀληθῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 11

παρίσταται δόξα, ἐπέρχεται ιδέα, προκύπτει ἀντίληψις.

κινδυνεύει τοι ὥσπερ ἀτραπὸς τις ἐκφέρειν ἡμᾶς μετὰ τοῦ λόγου ἐν τῇ σκέψει, πλησιάζει βεβαίως γὰρ μᾶς φέρῃ εἰς τὸ τέρμα (ἐκφέρω, ἐξάγω ἐκ δυσκόλου θέσεως)—σχεδὸν μᾶς βγάζει ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν—τρόπον τινὰ μία ἀτραπός, ὅταν τὴν συνοδεύῃ ὁ ὀρθὸς

λόγος κατὰ τὴν ἔρευναν (καὶ ἡ ἀτραπὸς αὐτὴ εἶναι ἡ ἰδέα, ὡς ἐρομη-
νεύει ὁ Robin), ὅτι . . .

οὐ μὴ, μὲ ὑποτ. ἀορ. ἰσχυρὰ ἄρνησις.
εἰδῶλα, πλάσματα τῆς φαντασίας.
τὸ λεγόμενον, καθὼς λέγει ὁ κόσμος.
ἐγγίγνεται, ἀπροσώπως εἶναι δυνατόν.
ἀσχολίαν ἄγω, δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀσχοληθῶ.
παραπίπτω, ἀκαίρως παρεμβαίνω.
ἔσται (τοῦτο) οὗ . . ., φρονήσεως, ἐλξίς ἀντί: φρόνησις, ἐπεξή-
γησις εἰς τὸ τοῦτο.

λόγος, συζήτησις, ἡ συλλογιστικὴ σειρὰ.
ὀμιλῶ, ἔχω σχέσιν, προσέχω, ἀπασχολοῦμαι.
ἀναπίμπλαμαι, μολύνομαι.
ἀπολύω, ἀπελευθερώνω, διότι τὸ σῶμα εἶναι τὰ δεσμὰ τῆς ψυχῆς.
τοιούτων, μετ' ἄλλων καθαρῶν, ὡς τῶν ἰδεῶν.
δι' ἡμῶν αὐτῶν, μὲ μόνην τὴν ψυχὴν μας.
ἴσως, λιτότης, ἀσφαλῶς, χωρὶς ἀμφιβολίαν.
μὴ οὐ . . . ἤ, (φοβοῦμαι) μὴ . . .
ὀρθῶς φιλομαθεῖς, οἱ πραγματικοὶ φιλόσοφοι.
παντός γε μᾶλλον, περισσότερον βέβαια ἀπὸ κάθε ἄλλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 12

ἀφικομένῳ (τινὶ ἐκεῖσε) οἷ . . ., ὅπου . . .
πολλὴ πραγματεία, ἡ μακρὰ καὶ ἐπίπονος σπονδή.
οἶ, ἐγκλ. ἀντὶ οἷ, δοτ. ἀντων. οὗ, ποιητ. αἷτ. ἐπ' αὐτοῦ.
ὥσπερ κεκαθαρμένη, τρόπον τινὰ καθαρὰ, σὰν ἀποκαθαρμένη.
λόγος, παράδοσις παλαιὰ τοῦ Ὀρφισμοῦ, ποὺ ἐδέχθησαν καὶ οἱ Πυ-
θαγόρειοι (ὄρα καὶ 63γ, 69γ, 70γ).
συναγείρομαι, συνέρχομαι, συμμαζεύομαι.
ἀθροίζομαι, συγκεντρώνομαι. Ὁ Σω. ὄντως παρεδίδετο εἰς βαθυ-
τάτους συλλογισμούς, ὁπότε ἔπανε πᾶσα ἐνέργεια τῶν αἰσθήσεων,
ὅπως συνέβη κατὰ τὴν ἐκστρατείαν εἰς τὴν Ποτεΐδειαν: «Συγκεντρω-
μένος (ὁ Σω.) εἰς μίαν σκέψιν του ἐστέκετο ἀπὸ τὴν αὐγὴν εἰς τὸ

ἴδιον σημειῖον καὶ ἐσυλλογίζετο. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπροχωροῦσεν εἰς τὴν σκέψιν, ἀντὶ τὰ τὰ παρατήρησιν, ἐξηκολούθει τὰ στέκεται καὶ τὰ τὴν ζητῇ. Καὶ εἶχε μεσημεριάσει πλέον, καὶ ὁ κόσμος τὸν ἐπῆρεν εἶδῃσιν καὶ μὲ κατὰπληξιν ἀνεκοίνωνεν ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον, ὅτι ὁ Σωκράτης ἀπὸ τὸ πρῶτὸ στέκεται ἐκεῖ καὶ παρακολουθεῖ κάποιαν σκέψιν του. Εἰς τὸ τέλος (εἶχε βραδυνάσει ἐν τῷ μεταξὺ) μετὰ τὸ δεῖπνον μερικοὶ Ἰωνες ἔσυραν ἔξω τὰ στρώματά των, ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰ κοιμηθοῦν εἰς τὰ δροσερά, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ παραφυλάζον, ἂν θὰ ἔστεκεν ἔτσι ἀκίνητος καὶ τὴν νύκτα. Καὶ αὐτὸς ἔμεινε πράγματι ὄρθιος, ὥς πὺν ἐχάραξεν ἡ αὐγὴ καὶ ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. "Υστερα ἔκαμε τὴν προσευχὴν του εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἀπεμακρύνθη» (Πλ. Συμπ. 220γ, μετάφρ. Συκκουτρῆ).

παρασκευάζονθ' ἑαυτόν... οὕτω ζῆν, ἐνῶ ἓνας ἄνθρωπος ἀφ' ἑνὸς παρασκευάζεται εἰς τὴν ζωὴν του τὰ ζῆ ἔτσι, ὥστε τὰ εἶναι ὅσον τὸ θνατὸν πλησιέστερα πρὸς τὸν θάνατον...

διαβάλλομαι, εὐρίσκομαι εἰς ἔχθραν.

πανταχῇ, κατὰ πάντα τρόπον, ἀπολύτως.

πολλὴ ἀλογία, μέγας, χονδροειδὴς παραλογισμός.

ἀπηλλάχθαι, ἐκ τοῦ ἐ λ π ί ς ἐ σ τ ι ν.

παιδικά, τὰ ἐρώμενα, τὰ προσφιλή.

εἰς "Αἰδου, π.χ. ὁ "Ορφεὺς κατῆλθεν εἰς τὸν "Αδην χάριν τῆς συζύγου του Εὐρυνδίκης. Ὁ "Αχιλλεύς, ἂν καὶ ἐγνώριζε, ὅτι θ' ἀπέθνησκε, ἐὰν ἐφόνευσεν τὸν "Εκτορα, ἐν τούτοις δὲν διστάζει τὰ τὸν φονεῦσιν ἐκδικούμενος τὸν θάνατον τοῦ Πατρόκλου, ἵνα συναντήσῃ εἰς τὸν "Αδην — ἔστω καὶ νεκρὸς — τὸν ἀγαπημένον φίλον του.

ἐντενύξεσθαι, ἐπεξ. εἰς τὸ τ α ὕ τ α

ἀλλ' ἦ, ἦ, παρὰ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 13

ὄν ἂν ἴδης . . ἐπεξήγ. εἰς τὸ τ ο ὕ τ ο .

οὐκ ἄρ' ἦν, ὁ σύνδ. **ἄρα** μὲ παρατ. σημαίνει γνώσιν ἀληθείας, πὺν δὲν ἐγνώριζομεν, ἐπομένως δὲν ἦτο (ὅπως ἐνομιζομεν) φιλόσοφος. . .

φιλότιμος, φιλόδοξος.

τὰ ἔτετρα, τὸ ἔτερον, ὁ πληθ. ἴσως διότι πολλὰ εἶναι τὰ εἶδη τοῦ φιλοχρημάτων καὶ φιλοτίμων.

ἡ ὀνομαζομένη, ἡ λεγομένη, πὸν τὸ κοινὸν θεωρεῖ.
οἱ οὕτω διακείμενοι, οἱ ἔχοντες αὐτὰς τὰς ἀρχάς, (πὸν ἀνωτέρω
ἐξεθέσαμεν) δηλ. οἱ φιλόσοφοι.

σωφροσύνη, ἐγκράτεια.

πτοῦμαι, παραφέρομαι ἀπὸ τὸ πάθος.

ὀλιγώρως ἔχω, ὀλιγορῶ, ἀδιαφορῶ, παραμελῶ.

κοσμίως ἔχω, εἶμαι κόσμιος, εἶμαι ἐγκρατής.

μεῖζονα κακά, π.χ. ἀτίμωσις, δουλεία, αἰχμαλωσία κ.τ.θμ.

κόσμιος, φρόνιμος, ἐγκρατής.

τὸ πάθος, τὸ πάθος τὸ περὶ τὴν εὐήθη (μωρὰν) ταύτην σωφρο-
σύνην συμβαίνει αὐτοῖς (εἶναι) ὅμοιον τούτῳ· ἂν καὶ λέγομεν ὅτι
τοῦτο βέβαια εἶναι ἀδύνατον—ὅτι δηλαδή οἱ ἐγκρατεῖς εἶναι σώφρονες
ἀπὸ κάποιαν ἀκολασίαν—ἐν τούτοις ὅμως συμβαίνει εἰς αὐτούς, πὸν
ἀσκοῦν τὴν ἀνόητον ταύτην σωφροσύνην, νὰ εἶναι τὸ πάθημά τους
ὅμοιον—ἀνάλογον—μὲ τοῦτο, τὸ ἐξῆς: ἐπειδὴ δηλαδή. . .

τῷ, τῷ σεσωφρονίσθαι αὐτούς. . .

Ἔοικε γάρ, ναι, φαίνεται, ἔτσι πράγματι φαίνεται.

μὴ γάρ. . ., (φοβοῦμαι), φοβοῦμαι μήπως πράγματι.

αὕτη, ἔλξιν πρὸς τὸ κατηγορ. ἢ ὁ ρ θ ἢ ἁ λ λ α γ ἦ.

καταλλάττομαι, ἀνταλλάσσω, τὸ ἀπαρεμφ. ἐπεξ. τοῦ αὕτη.

ὁρθόν, γνήσιον, ἀκίβδηλον.

ταῦτα καταλλάττεσθαι, τὸ ἀπαρεμφ. παθητικόν.

τούτου, γεν. τοῦ τιμήματος.

ᾠνούμενα, παθ. ἀγοραζόμενα.

πιπράσκω, πωλῶ (πρατήριοι, μεταπράτης).

προσγίγνομαι, προστίθεμαι.

ἀπογίγνομαι, ἀποχωρίζομαι, ἀφαιροῦμαι. Ἡ μετάφρασις τοῦ δυσκό-
λου τούτου χωρίου ἔχει ὡς ἐξῆς: φοβοῦμαι μήπως πράγματι τοῦτο
δὲν εἶναι ὁ ὁρθὸς τρόπος ἀνταλλαγῆς πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀρετῆς, τὸ
ν' ἀνταλλάσσει δηλαδή κανεὶς ἡδονὰς μὲ ἡδονὰς καὶ λύπας μὲ λύπας
καὶ φόβον μὲ φόβον καὶ μεγαλύτερα μὲ μικρότερα σὰν νομίσματα·
ἀλλὰ ἐκεῖνο μόνον εἶναι ὁρθὸν νόμισμα, μὲ τὸ ὁποῖον πρέπει ὅλα αὐτὰ
ν' ἀνταλλάσσονται: ἡ φρόνησις· καὶ τοῦτο προσδιορίζει τὴν ἀξίαν
αὐτῶν καὶ μὲ αὐτὸ πράγματι ἀγοράζονται καὶ πωλοῦνται ὅλα, καὶ ἡ

ἀνδρεία καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ μ' ἓνα λόγον ἡ ἀληθὴς ἀρετή, μόνον μετὰ τῆς φρονήσεως ἀποκτᾶται, εἴτε προστίθενται εἴτε ἀφαιροῦνται καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ οἱ φόβοι καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ παρόμοια...

χωριζόμενα, ὁνομ. ἀπόλ. ἡ μετοχὴ ὑποθετική.

σκιαγραφία, σκιᾶς εἰκῶν, ἀπατηλὴ εἰκῶν.

ἀνδραποδώδης, δουλοπρεπής, ἀντάξιος δούλων.

κάθαρσις, ἀποκάθαρσις (ἠθική).

καθαρισμός, ἐξαγνισμός, μέσον καθάρσεως.

τελεταί, τὰ μυστήρια.

καθίστημι, ἰδρύνω.

φαῦλος, τυχαῖος, ἄσοφος.

πάλαι, κερ. 8. 63γ κλ.

αἰνίττομαι, δι' αἰνιγμάτων, συμβολικῶς, ὑποδηλῶ.

ἀτέλεστος, ἀμύητος, ἀκατήχητος.

τετελεσμένος, (τελετῇ) μεμνημένος.

ναρθηκοφόρος, ὁ φέρων θύρσον κατὰ τὰς τελετὰς τοῦ Βάκχου ὡς θιασώτης τοῦ θεοῦ· θύρσος δὲ εἶναι ράβδος ἐκ νάρθηκος, φυτοῦ καλαμοειδοῦς, ἐστεμμένη εἰς τὴν κορυφήν.

βάκχοι, οἱ μετέχοντες τῶν μυστηρίων τοῦ Βάκχου, οἱ θεόπνευστοι.
παῦρος, ὀλίγος.

Τὸ νόημα τῆς φράσεως: *ναρθηκοφόροι* ... *παῦροι* εἶναι τοῦτο, ὅτι δηλ. τὰ ἐξωτερικὰ σύμβολα τῆς λατρείας τοῦ Διονύσου δὲν σημαίνουν, ὅτι καὶ ὁ μεταχειριζόμενος αὐτὰ ἐμπνέεται πράγματι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. Ἀνάλογος εἶναι καὶ ἡ φράσις τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου «πολλοὶ μὲν εἰσι κλητοί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί», Μάρκ. 20, 16, ὡς καὶ τὸ κοινόν: τὸ ράσο δὲν κάνει τὸν παπά. Ἡ φράσις εἶναι παλαιὸς στίχος ἐκ τῆς Ὀρφικῆς διδασκαλίας, πὺν περιέπεσεν εἰς παροιμίαν. Τὰς ἰδέας τῶν Ὀρφικῶν περὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχης τῆς ψυχῆς, περὶ ἐγκρατείας, περὶ μνήσεως καὶ καθαρμοῦ, πὺν ὤφειλον νὰ ἐγγυῶνται διὰ τὴν εἰς τὸν Ἄδην μεταβαίνουσαν ψυχὴν ἓνα ταξίδι χωρὶς κινδύνους μ' ἓνα εὐτυχὲς τέρμα πλησίον τῶν θεῶν, εἶχον δεχθῇ καὶ οἱ Πυθαγόρειοι (ὅρα καὶ 63γ, 67γ, 70γ).

γενέσθαι, **γενέσθαι** (εἷς) ὦν.

ἀνύτω, κατορθώνω.

σαφές, τὸ ἀληθές, τὴν ἀλήθειαν.

εἰκότως, συνδετέον πρὸς τὸ οὐ χαλεπὸς φέρεται.

εὖ ἂν ἔχοι, καλῶς θὰ εἴχε, θὰ ἤμουν εὐχαριστημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 14

εὐθύς, ἀσυνδέτως, ἐπεξηγήσεις.

πνεῦμα, προή, ἄνεμος.

καπνός, ὁμοίωσις ἐξ Ἰλ. Ψ, 100 «ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἥτε κα-
πνὸς ὥχετο...»

διαπιτομένη, ρ. διαπέτομαι, πετῶ ἐδῶ κι ἐκεῖ, ἐξαφανίζομαι.

παραμυθία, παρηγορία, παραμυθητικοὶ λόγοι (ὅρα καὶ διὰ μ ν-
θ ο λ ο γ ῶ ὀλέγον κατατωτέρω), κατ' ἄλλους πειθῶ, ἀπόδειξις διὰ μαρ-
τυριῶν.

πίστις, βεβαίωσις, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις.

ἔστι, διαρκῶς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ.

δύναμις, δύναμις ζωικῇ.

φρόνησις, ἡ δύναμις τοῦ νοεῖν. Ἡ ἀθανασία τῆς ψυχῆς, ὡς καθο-
ρίζεται ἐδῶ, ἔχει ὄντως ἀξίαν, διότι ἡ ἀπλῇ ὑπαρξις τῆς ψυχῆς, ὡς
παρ' Ὁμήρῳ, ὅπου τὰ εἶδωλα, διὰ νὰ ἐννοοῦν, πρέπει νὰ πίοιεν αἷμα,
δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀξίαν.

διαμυθολογῶ, διηγοῦμαι μύθους, συζητῶ μὲ μύθους, ριψοκινδυνεύω
συζητῶν μὲ βάσιν μερικὰς ὑποθέσεις. Ἀξίον σημειώσεως εἶναι τοῦτο
ἐδῶ· ὅτι δηλ. ὁ Πλάτων ἐπίτηδες μεταχειρίζεται τὰς λέξεις παρὰ-
μυθία καὶ διὰ μ ν θ ο λ ο γ ῶ μ ε ν μὲ λεπτήν σημασιολογικὴν
ἀπόχρωσιν, διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἀστηρῶς λο-
γικὰς ἀποδείξεις, ἀλλ' ἀληθοφανεῖς (εἰκὸς οὕτως ἔχειν). Πίστιν θέλει
νὰ ἐμπνεύσῃ καὶ ἡ ἀπόδειξις του εἶναι περισσότερον ἠθικὴ παρὰ θεω-
ρητικὴ (ὅρα καὶ κεφ. 5, 61ε καὶ κεφ. 13, 69γ).

κωμωδιοποιός, ἐδῶ ὁ Πλάτων ὑπαινίσσεται εἴτε τὸν Ἀριστοφάνη,
ὁ ὁποῖος ἐγελοιοποιεῖ τὸν Σω. εἰς τὰς Νεφέλας (1484.), εἴτε τὸν Εὐ-
πολιν λέγοντα: μισῶ τὸν Σωκράτη, τὸν πτωχὸν ἀδολέσχην.

ἀδολεσχῶ, φλυαρῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 15

αὐτὸ τῇδέ πη, τὸ αὐτὸ ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα, τὸ δὲ τῇ δέ πη εἰς τὰ ἐπόμενα.

παλαιὸς λόγος, παλαιὰ δοξασία, παραδόσις (τῆς μετεμψυχώσεως ἢ μετενσωματώσεως). "Ἄν καὶ τὸ ἐπόμενον (70ε) μᾶς ἐπενθυμίζει τὸ δόγμα τοῦ Ἡρακλείτου, ὁ Πλάτων ἐννοεῖ ἐδῶ τὴν διδασκαλίαν τῶν Ὀρφικῶν καὶ τῶν Πυθαγορείων (ὄρα καὶ 63γ, 67γ, 69γ). Τὸ αὐτὸ περὶ μετεμψυχώσεως ἐπίστευον καὶ οἱ Αἰγύπτιοι.

μεμνήμεθα, ἐνθυμούμεθα.

ἄλλο τι, ἄλλο τι (ἐστίν) ἢ . . .

τοῦ ταῦτ' εἶναι, τοῦ ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ὅτι δηλ. ὁ θρόλος εἶναι ὁρθός.

λόγος, ἐπιχείρημα, ἀπόδειξις.

κατ' ἀνθρώπων, ἐν σχέσει πρὸς . . ., ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς . . .

κατὰ ζώων καὶ φυτῶν, ὁ Πλάτων δὲν θέλει ν' ἀποδώσῃ ἀθανασίαν εἰς τὰ ζῶα καὶ φυτὰ, ἀλλὰ θέλει νὰ δείξῃ ὅτι ὁ νόμος τῆς γενέσεως ἐκ τῶν ἐναντίων εἶναι γενικός.

αἰσχερός, ἄσχημος.

ἔχω, γνωρίζω, κοινῶς κατέχω, τὸ ξέρω καλά.

ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία, τοῦτο ἤδη ἦτο δόγμα τῶν Ἡρακλειτείων.

δυοῖν ὄντιν, παράθεσις πληθυντικοῦ (ἐναντίων).

μεταξύ, μεταξὺ μείζονος καὶ ἐλάσσονος.

τὸ μὲν . . . τὸ δὲ . . . τὴν μὲν μίαν γένεσιν . . . τὴν δὲ ἄλλην.

διακρίνω — συγκρίνω, χωρίζω — ἐνώνω.

κἂν . . ., καὶ (λέγομεν) ἀναγκαῖον ἂν εἶναι οὕτως ἔχειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 16

ἐργοηγοῦναι — καθεύδειν, ἀγορᾶν — κοιμᾶσθαι.

καὶ αἱ γενέσεις . . ., καὶ αἱ γενέσεις αὐτοῖν εἰσι δύο μεταξὺ δυοῖν ὄντιν.

συζυγία, ζεύγος.

τὴν μὲν — τὴν δέ, ἐπιμερισμὸς εἰς τὸ τὰς γενέσεις.

καταδαρθάνειν — ἀνεγείρεσθαι, κοιμᾶσθαι — ἀγρυπνεῖν, ὕπνος — ἐγρηγόρησις.

τοῖν, χοῖσις τοῦ ἄρσεν. ἄρθρον ἀντὶ τοῦ θηλυκοῦ.

ταύτη, ἐδῶ, εἰς τὸ σημεῖον αὐτό.

ἀναβιώσκεσθαι, ἀναβιώσις, τὸ νὰ ξαναζῇ κανεῖς.

ἐδόκει, ὁ παρατ. διότι ἀποβλέπει εἰς κερ. 15, 70 γδ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 17

ἀδίκως, χωρὶς λόγον, χωρὶς αἰτίαν.

ἀνταποδίδωμι, ἀμεταβ. ἀντιστοιχῶ.

ὥσπερ εἰ κύκλῳ περιιόντα, τρόπον τινὰ διαγράφοντα κυκλικήν τροχίαν.

ἀνακάμπω, (πάλιν-πλεονασμός) ἀμετάβ. ἐπανέρχομαι, ἐπιστρέφω.

τελευτῶντα, ἐν τέλει, εἰς τὸ τέλος.

οἶον, παραδείγματος χάριν.

λῆρος, ἄρσ. (παραλήρημα) φλυαρία, ἀνοησία, ἀφέλεια παιδαγωγίδης.

τὸν Ἐνδυμίωνα, τὸν θρῦλον τοῦ Ἐνδυμίωνος. Ὁ Ἐνδυμίων, βοσκὸς ὠραίος, ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Ὀλυμπον, ὅπου προσεῖλκυσέ διὰ τὴν ὠραιότητά του τὴν προσοχήν τῆς Ἥρας, τὸ ὁποῖον οὗτος δὲν ἀπέρριψεν. Διὰ τοῦτο ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ ἐτιμωρήθη ὑπ' αὐτοῦ νὰ κοιμᾶται χωρὶς νὰ ξυπνήσῃ ποτέ.

οὐδαμοῦ ἂν φαίνοιτο, δὲν θὰ ἐτόλμα νὰ φανῇ, δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ συμβῇ, δὲν θὰ εἶχε καμίαν ἀξίαν.

Ἀναξαγόρας, ὁ Κλαζομένιος, γεννηθεὶς περὶ τὸ 500 π.Χ. Διάσημος φιλόσοφος, μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος, ἐγκατασταθεὶς εἰς Ἀθήνας τὸ 460 π.Χ. περίπου. Οὗτος εἶπε τὸ περίφημον: «πάντα χρήματα ἦν ὁμοῦ, εἴτα τοὺς ἐλθὼν αὐτὰ διεκόσμησε». Δηλαδή ἀπὸ τὸ ἀρχικὸν χάος ὁ Νοῦς (τὸ πνεῦμα) ὥργάνωσε τὸν κόσμον ἀρμονικῶς (δρα καὶ εἰσαγωγὴν).

ἐκ τῶν ἄλλων, οὐχὶ ἐκ τῶν τεθνεώτων.

τίς μηχανή..., ποῖος τρόπος θὰ ὑπῆρχε νὰ μὴ....

παντὸς μᾶλλον, περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο (κεφ. 11, 67β).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 18

ἐνὶ λόγῳ, (ὑπομνήσω σε), μὲ μίαν ἀπόδειξιν...

αὐτοί, μόνοι των.

ἐπιστήμη, ἀκριβὴς γνώσις, ἀληθὴς γνώσις, γνώσις.

ὀρθὸς λόγος, ὀρθὸς συλλογισμὸς, ὀρθὴ κρίσις.

ἔπειτα, μετὰ τὸ γενικὸν μέν, θέτει τὸ ἔπειτα εἰδικέων τὸ παράδειγμα, ἀντὶ τὰ θέσῃ δέ.

διαγράμματα, γεωμετρικὰ σχήματα. Ὁ Πλ. ἐπαινίσσεται ὅτι καὶ ἐν τῷ «Μένωνι» κεφ. 15—21, 80δ—86γ ἀναφέρεται: Δοῦλος τοῦ Μένωνος ἐρωτώμενος καταλλήλως ὑπὸ τοῦ Σω. εὐρίσκει ἀληθείας γεωμετρικὰς, ὥς τὰ εἶχε διδαχθῇ γεωμετρίαν.

κατηγορεῖ, ἀποδεικνύει (ὁ ἄγων ἐπὶ τὰ διαγράμματα).

μαθεῖν, τὰ μάθω, τὰ ἀκούσω, τοῦτο... δηλ. ν' ἀναμνησθῶ.

γάρ, ὁ γάρ ἐδῶ εἶναι ἐπεξηγηματικός.

ἐπίστασθαι, ἐν τῇ διανοίᾳ λαβεῖν, τὰ τὸ ἐγνώριζε.

ἢ ἄλλην τινὰ αἰσθήσιν **λαβὼν**, ἢ δι' ἄλλης τινὸς αἰσθήσεως ἀντιληφθεὶς.

οὐ μὴ ἢ αὐτὴ ἐπιστήμη, ποὺ δὲν εἶναι ἀντικείμενον τῆς αὐτῆς γνώσεως.

οὐ τὴν ἔννοιαν ἔλαβεν, τὸ ὅποιον συνέλαβε μὲ τὸν νοῦν του.

παιδικά, κεφ. 12,68α.

ἔγνωσαν - ἔλαβον, γνωμικοὶ ἀόριστοι.

γεγραμμένον, ρ. γράφω, ζωγραφῶ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 19

εἴτε ἔλλείπει... , εἴτε τοῦτο ἔλλείπει (ὑπολείπεται) τι ἐκείνου κατὰ τὴν ὁμοιότητα εἴτε μὴ (ἔλλείπει).

ἴσον, ἢ ἰδέα τοῦ ἴσου.

ὄν, μετοχή ἐνδοτική. ὄν, ἢ ἰδέα.

ὄν, μετοχή ἐνδοτική. Ἐπίσης καὶ ὅντα (ταυτά).

ἴσα, ἢ ἰδέα τοῦ ἴσου, ὁ πληθ. κατὰ τὰ ἴσα πράγματα.

ταυτά τε, τὰ πράγματα.

ἕως ἄν, ἕως ἄν ἐννοήσης, ἐφ' ὅσον δηλ. ἤθελές ἐννοήσῃ.
 ἐνδεῖ (ὑποκ. τὰ ἴσα — πράγματα —) τι ἐκείνου, εἶναι κατὰ τι
 κατώτερα ἐκείνου (τῆς ιδέας τοῦ ἴσου).
 τῷ, τῷ εἶναι, δηλ. ὡς πρὸς τὸ γὰ εἶναι.
 οἷον ἄλλο τι τῶν ὄντων, τρόπον τινὰ κατὰ ἄλλο ἀπὸ τὰ ὄντα.
 ἐκεῖνο, τὸ ὄν, ἡ ἰδέα.
 προσέοικα, προσομοιάζω.
 τὰ ἴσα, τὰ ἴσα πράγματα.
 ὀρεγόμεαι, ἐπιθυμῶ, ποθῶ (ὀρεξίς).
 ταυτὸν δὲ πάντα ταῦτα, τὸ αὐτὸ ἰσχύει δι' ὅλας τὰς αἰσθήσεις, δὲν
 ὑπάρχει καμία διαφορά...
 τὰ ἐν ταῖς αἰσθησεσιν, (ἴσα) τὰ αἰσθητὰ ἴσα.
 ἀνοίσειν, βραχυλ. ἀντί: ἀναφέροντες ἐννοήσῃν, γὰρ συγκρίνωμεν, γὰρ
 συσχετίσωμεν.
 γενόμενοι εὐθύς, εὐθὺς μόλις ἐγεννήθημεν.
 πρὸ τούτων, τοῦ ὁρᾶν, ἀκούειν κλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 20

αὐτήν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν γνῶσιν.
 τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον, ἀντὶ γὰρ εἴπη τὸ ἄνισον.
 ἐπισφραγίζομαι, ἐπιθέτω τὴν σφραγίδα, ἐπιθέτω ὡς σφραγίδα, ἐδῶ
 δίδω τὸ χαρακτηριστικὸν ὄνομα, τὸν χαρακτηριστικὸν ὄρον.
 τοῦτο δ' ἔστι, αὐτὸ πού ὑπάρχει, τὸ ὄν, ἡ ἰδέα.
 καὶ . . ἀποκρινόμενοι, κατὰ τὴν διαλεκτικὴν μέθοδον τῆς φιλοσο-
 φικῆς ἐρεῦνης, τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ἡ ἐρωταπόκρισις.
 ἐκάστοτε, εἰς ἐκάστην γέννησιν.
 γίνεσθαι, ἐκ τῶν προηγ. ρητέον τὸ ἀνάγκη (ἐστὶ).
 ἀπόλλυμι, λησμονῶ, κοινῶς χάνω, ξεχάνω.
 ἀναλαμβάνω, ἀνακτῶ.
 δυνατὸν γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐφάνη; κεφ. 18 καὶ 19.
 οὐδὲν ἄλλ' ἢ . . οὐδὲν ἄλλο (ποιοῦσιν) ἢ . .

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 21

δίδωμι λόγον, δίδω λόγον διατί, δικαιολογῶ.
πολὺν μάλλον, πολὺν περισσότερον, πολὺν τοῦναντίον.
τηνικάδε, αὐτὴν ἐδῶ τὴν ὥραν, κοινῶς τέτοια ὥρα, (μετὰ τὸν θά-
ρατον τοῦ Σω., διότι μόνον οἱ φιλόσοφοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ δικαιολο-
γοῦν περὶ ὧν ἐπίστανται).
ἐν ἀνθρώπου εἶδει, ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ.
φρόνησις, κεφ. 14, 70β.
εἰ μὴ ἄρα, ἐκτὸς ἐὰν τυχόν, ἐκτὸς ἐὰν ἴσως.
ἐν... χρόνῳ, ἐξυπακούεται ἢ ἐν τῷ γίγνεσθαι.
ἔλαθον.. οὐδὲν εἰπών, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσω εἶπον κάτι ἀνευ περι-
εχομένου, δὲν εἶπον τίποτε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 22

ἀναφέρω, κεφ. 19, 75β.
ἀπεικάζω, συγκρίνω, παρομοιάζω, παραβάλλω.
ἄλλως, εἰς μάτην.
ταῦτα..τάδε, αἱ ιδέαι.. αἱ ψυχαὶ (ἡ προῦπαρξις τῆς ψυχῆς).
ὑπερφυνῶς, κεφ. 10, 65α.
εἰς....καταφεύγει ὁ λόγος, ὥραϊα τελειώνει ἡ συζήτησις (τὸ ἐπι-
χείρημα, ἡ ἀπόδειξις).
καριτερώτατος, λίαν ἰσχυρογνώμων, λίαν ἐπίμονος.
οὐκ ἐνδεῶς; λιτότης, ἀρκούντως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 23

ἐνέστηκεν, ἐφίσταται ὡς κώλυμα, ἐναντιώνεται.
διασκεδάννυμαι, διασκορπίζομαι, ἐξαφανίζομαι.
τοῦ εἶναι, τῆς ἐπάρξεως.
τοῦτο, ὁ διασκεδασμός.
ἄλλοθὲν ποθεν, ἐκ στοιχείων διαφορετικῶν ἀπὸ ἐκεῖνα, πὺν συνί-
σταται τὸ σῶμα.

ὥσπερ ἡμισυ, τρόπον τινὰ τὸ ἡμισυ.
τέλος ἔχειν, νὰ εἶναι τελεία.
συντίθημι εἰς ταυτόν, συνενώνω, συνδυάζω.
αὐθις γίγνεσθαι, νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὴν ζωὴν.
ὅπερ λέγεται, (ἀντὶ παρωχημένον), ὅπως ἔχομεν εἶπει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 24

διαπραγματεύομαι, συζητῶ, ἐξετάζω.
ἔτι μᾶλλον, ἀκόμη διεξοδικώτερον (ἢ πρότερον).
δέδοικα τὸ τῶν παιδῶν, κατέχομαι ἀπὸ τὸν φόβον, τὸν συνήθη εἰς
τὰ παιδιά.
διαφυσῶ, φυσῶ κατὰ διαφόρους διευθύνσεις, διασκορπίζω.
ἄλλως τε καί, καὶ μάλιστα.
πνεῦμα, ἄνεμος.
ἐπιγελῶ, γελῶ ἐπιδοκιμάζων.
ἐν ἡμῖν, ἐννοεῖ πάντας τοὺς παρόντας.
μορμολύκειον, κυρίως τὸ προσωπεῖον, μὲ τὸ ὅποῖον ἐφόβιζον τὰ
παιδιά, φόβητρον, κοινῶς σκιάχτρο.
ἐπάδω, ἄδω ὡς ἐπωδὴν· ἐπωδαὶ δὲ ἦσαν ἄσματα μαγικὰ ἢ λόγοι.
δι' ὧν ἐθεραπεύοντο νόσοι, τραύματα κλ. ὅπως τὰ σημερινὰ ξόρκια.
Ὁ Πλ. ἐδῶ ἐννοεῖ τοὺς φιλοσοφικοὺς λόγους πρὸς θεραπείαν νοσούν-
σης ψυχῆς.
ἐξεπάδω, θεραπεύω μὲ ἐπωδάς.
ἐπωδός, ὁ θεραπεύων μὲ ἐπωδάς, ὁ μάγος.
βαρβάρων, ὁ Πλάτων δὲν ἀνεγνώριζεν ἐθνικὰς διαφορὰς εἰς τὴν
ἐπιστήμην. Ὁ ἴδιος ἀπῆλθεν εἰς Αἴγυπτον πρὸς σπουδὴν.
ζητεῖν, νὰ ἐξετάζετε αὐτὸ τὸ ζήτημα.
υἰάρεται, ἀπροσώπ. θὰ γίνουν.
ἀπολείπω, ἀφήνω τι ἀτέλεστον ἢ ἄρρητον, διακόπτω.
ε σοι ἡδομένῳ ἐστίν, ἐὰν σοῦ εἶναι εὐχάριστον.
πῶς γὰρ οὐ μέλλει, (μοι ἡδομένῳ εἶναι) καὶ διατί ὄχι; πῶς νὰ
μὴ μοῦ εἶναι; (εὐχάριστον).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 25

ἐαυτούς, αὐτοπ. γ' προσώπ. ἀντὶ α' ἡμᾶς αὐτούς.
 συνθέντω, διαφέρει τοῦ προηγουμένου συντεθέντι, διότι ἡ σύνθεσις
 ἐξακολουθεῖ τὰ ὑπάρχῃ.

φύσει, ἀνῆκει εἰς τὸ ἐπόμενον προσήκει.

ταύτη, ἥπερ, ἔτσι, ὅπως ἀκριβῶς, καθ' ὃν ἀκριβῶς τρόπον.
 εἴπερ τῷ ἄλλῳ, κεφ. 2, 58ε.

ἀεὶ κατὰ ταῦτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχει. Μὲ τὸν τεχνικὸν τοῦτον ὅρον
 ὁ Πλ. χαρακτηρίζει πάντοτε τὰς ιδέας, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ αἰσθητά:
 τὰ ἄλλοτ' ἄλλως (ἔχοντα) καὶ μηδέποτε κατὰ
 ταῦτά, εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια μὲ τὸν ἑαυτὸν τους καὶ ὁ τρόπος τῆς
 ὑπάρξεώς των εἶναι ἕνας καὶ ὁ ἴδιος, εἶναι ἀναλλοίωτα αἰωνίως, εἶναι
 πάντοτε τὰ ἴδια καὶ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἔχον πάντοτε."Οὐα καὶ 78δ.

δέ, ἐπαναλαμβάνεται ὁ δὲ πρὸς ἑξαρσιν, ἀντιθέτως.

ἴωμεν, ἐπανίωμεν.

ἐφ' ἅπερ (ἤλθομεν) ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ, κεφ. 10, 65βε, κ.έ.
 αὐτὴ ἡ οὐσία, ἥς λόγον δίδομεν τοῦ εἶναι, αὐτὴ ἡ οὐσία (ἡ ιδέα,
 ἡ πραγματικότης) διὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς ὁποίας δίδομεν λόγον.

αὐτὸ ἕκαστον, ὃ ἔστιν, τὸ ὄν, κάθε μία πραγματικότης, πὺν ὑπάρ-
 χει, τὸ ὄν, ὃ τι ἕκαστον εἶναι καθ' ἑαυτό, τὸ ὄντως ὄν.

ἐνδέχομαι, ἐπιδέχομαι.

ἢ, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐρώτησις ἀκριβέστερον ὑπὸ ἄλλην μορφήν.
 μονοειδές, ἀπλοῦν, ἀσύνθετον.

οὐδέποτε οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν, ἐπισώρευσις κατὰ πλεονα-
 σμὸν ἀρνήσεων πρὸς ἑξαρσιν τοῦ ἀναλλοιώτου.

τί δὲ (οἶε) τῶν πολλῶν, τί δὲ φρονεῖς διὰ τὰ πολλά.

τῶν ἐκείνοις ὁμωνύμων, τῶν ὁμωνύμων μὲ ἐκείνας (τὰς ιδέας).
 πᾶν τοῦναντίον, ὅλως ἀντιθέτως.

οὐκ ἔστιν, (ἄλλο τι) ὅτω (δοτ. ὄργαν.).

ἐπιλαμβάνομαι, ἄπτομαι, συλλαμβάνω, ἀντιλαμβάνομαι.

ἀεὶ ἰδής, ἀόρατος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 26

τίθῃμι, ὑποθέτω, παραδέχομαι, ἐπὶ α' καὶ β' προσώπου μετὰ
 τῶν βούλει, βούλεσθε, θέλεις, θέλετε, τίθεται ὑποτακτική.
 ἔχον, (θῶμεν).
 ἄλλο τι, (ἐστὶν ἡ).
 ἡμῶν αὐτῶν, οὐχὶ αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία.
 τῷ εἶδει, μὲ ἄσθρον, διότι ἤδη ἐμνημόνευσε τὴν λέξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 27

πάλαι, ὡς ἐν κεφ. 10, 65β κ.έ.
 προσχωρῶμαι, χρησιμοποιοῦν προσέτι, διότι δύναται τὰ ἐξετάζει ἢ
 ψυχή καὶ ἄνευ τῆς συνεργασίας τοῦ σώματος (κεφ. 10, 65γ).
 τὸ διὰ τοῦ σώματος, (σκοπεῖν), δηλ. τὸ δι' αἰσθήσεως.
 ἱλιγγιῶ, (ἱλιγγος), ζαλίζομαι.
 τοιούτων, δηλ. πλανωμένων καὶ ταραττομένων.
 πλάνος, περιπλάνησις.
 ἐκεῖνα, τὰ ὄντως ὄντα, αἱ ἰδέαι.
 συγχωρῶ, συμφωνῶ.
 ὅλῳ καὶ παντί, καὶ εἰς τὸ σύνολον καὶ εἰς τὰ μέρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 28

πεφυκέναι, πεφ. (τοιούτων) οἶον ἄρχειν...
 ξυμβαίνει, ἐξάγεται ὡς ἀναγκαῖον συμπέρασμα.
 νοητόν, τὸ νοοῦν, (ἐνεργητικόν)· ἀνόητον, τὸ μὴ νοοῦν.
 ἦ, πῶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 29

τὸ παράπαν, ἐπίρρημα, παντελῶς.
 ἐν ὄρατῳ, (τόπῳ), ἐννοεῖ τὸν τάφον.
 διαπίπτω, διαλυόμενος καταρρέω, διαρρέω.
 διαπνέομαι, διασκορπίζομαι ὡς καπνός, ἐξαφανίζομαι. Τὰ τρία
 ἀπαρέμφατα ἀποτελοῦν κλίμακα ἀποσυνθέσεως.

ἐπιεικῶς, ἀρετά, λίαν.

ἐπιμένω, παραμένω, διατηροῦμαι.

καί, καί ἐάν μὲν τις.

χαριέντως ἔχω τὸ σῶμα, ἔχω ἀνθηρὸν καὶ χαριτωμένον τὸ σῶμα.
ὥρα, ἡ ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, ἡ ὠριμότης.

καὶ πάννυ μάλα, (συχρὸν ἐπιμένει χρόνον).

συμπίπτω, συμμαζεύομαι, μαζαίνομαι (μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐντοσθίων κλ.).

ὀλίγου (δεῖν) ὄλον, σχεδὸν ὀλόκληρον (τὸ σῶμα).

ταριχευθέντες, ἡ ταρίχευσις ἦτο συνήθης παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις (Ἡρόδοτος, βιβλ. 2 κεφ. 86). Τοιαῦτα ταριχευθέντα πτώματα (μούμιες) ὑπάρχουν σήμερον καὶ εἰς τὸ Ἐθνολογικὸν Μουσεῖον.

ἀμήχανον ὅσον, ἀμέτρητον, ἐπ' ἀόριστον.

καὶ ἂν σαπῇ, (τὸ σῶμα).

ὥς ἔπος εἰπεῖν, σὰν νὰ εἰποῦμε, σχεδόν.

τοιούτον ἕτερον, (κεφ. 2, 58δ) ὅμοιον, ἀνάλογον (μὲ τὴν ψυχὴν).
γενναῖος, ὑπέρροχος, εὐγενής, ἐξαίρετος.

εἰς Ἄιδου ὡς ἀληθῶς, εἰς τὸν πραγματικὸν Ἄδην — καὶ οὐχὶ τὸν Ἄδην τοῦ πλήθους. Ὁ Πλ. ὑπαινίσσεται ἐδῶ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως Ἄιδης (αἰδής), τὸν ὅποιον πιστεύει ὄντως ὡς ἀεὶ δῆ, ἀόρατον, ὅπου ἡ καθαρὰ ψυχὴ εὐρίσκει καταφύγιον πλησίον τοῦ θεοῦ.

ιτέον, ρημ. ἐπίθ. τοῦ εἶμι, πρέπει νὰ ὑπάγῃ.

διαφυσῶμαι, (κεφ. 24, 77δ), οἱ παρακ. παριστῶσι λόγῳ τῆς βεβαιότητος τοῦ λέγοντος τὴν προᾶξιν ὡς τετελεσμένην.

πολλοῦ γε δεῖ, πολὺ ἀπέχει, κάθε ἄλλο.

κοινωνοῦσα, διορίζει τὴν προηγουμένην μετοχήν.

ἐκοῦσα εἶναι, ἐκονσίως, τὸ ἀπαρ. πλεονάζει μετὰ τὴν μετοχήν.

τῷ ὄντι, τῷ ὄντι μελετῶσα ραδιῶς τεθνάναι.

οὐκοῦν, ἐπανέρχεται εἰς τὴν ὑπὸ τῆς παρενθετικῆς: τὸ δὲ οὐδέν.. διακοπεῖσαν πρότασιν: ἐὰν μὲν καθαρὰ.

ὑπάρχει αὐτῇ, ἀπροσώπ. τῆς ἐπιτρέπεται, δύναται.

ἄνοια, ἔλλειψις νοῦ, ἀφροσύνη, παραλογισμός.

κατὰ τῶν μεμνημένων, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς μεμνημένους εἰς τὰ μυστήρια, τὰ Ὀρφικὰ (ὄρα καὶ κεφ. 13, 69γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 30

Ἐὰν δέ, εἶναι ἀντίθεσις εἰς τὸ προηγ. ἔα ν μ ἐ ν κ α θ α ρ ά...
 ροητεύω, μαγεύω (ᾠδα κεφ. 11, 66δ).

σκοιῶδης, σκοτεινός.

αἰρετόν, καταληπτόν, ὅτι δὲ εἶναι σκοτεινὸν διὰ τὰ μάτια καὶ ἀ-
 ρατον, προσιτόν δὲ εἰς τὴν νόησιν καὶ διὰ τῆς φιλοσοφίας καταληπτόν.
 τοῦτο δὲ συνηθισμένη καὶ νὰ τὸ μισῇ καὶ νὰ τὸ τρέμῃ καὶ νὰ τὸ ἀπο-
 φεύγῃ, νομίζεις λοιπὸν ὅτι μία ψυχὴ εἰς τοιαύτην κατάστασιν θὰ ἀπο-
 χωρισθῇ—τοῦ σώματος—καὶ θὰ εἶναι αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ὀλοκάθαρη;

οἶει..., ἀπόδοσις εἰς τὸ ἔα ν δέ γ ε...

εἰλικρινής, καθαρός, ὀλοκάθαρος.

οὐδ' ὀπωσιτιοῦν, κατ' οὐδένα τρόπον.

διαλαμβάνω, πᾶνω ἀπὸ τὴν μέσῃν (ᾠδος παλαιστικός).

διειλημμένην, (ἀπαλλάξεσθαι).

ὁμιλία, συναναστροφή.

συνουσία, ἀχώριστος συμβίωσις, συναναστροφή, κοινωνία.

μελέτη, μέριμνα (διὰ τὸ σῶμα).

ἐμποιωῶ ξύμφυτον, κἄνω συμφυές, συγχωνεύω.

ἐμβριθής, βαρύς, ἐπαχθής.

μνήματα, μνημεῖα νεκρῶν.

κυλινδοῦμαι, κυλίομαι, περιφέρωμαι, στριφογυρῶ.

σκιοειδῆ φαντάσματα, δημῶδεις δοξασίαι περὶ φαντασμάτων, ὡς
 καὶ οἱ παρ' ἡμῶν βουκόλακες.

εἶδωλα, ὁμοιώματα.

εἶναι, (εἰκός ἐστι).

τίνω δίκην, δίδωμι δίκην, τιμωροῦμαι.

τροφῆς, γεν. αἰτ., τροφή, ἀγωγή, τρόπος τοῦ βίου.

ἐπιθυμία, δοτ. αἰτ. ξυνεπακολουθοῦντος γεν. ἀντικειμ.

ἐνδεδῶσιν εἰς σῶμα, δεσμευθοῦν μέσα εἰς σῶμα, ἐνσαρκωθῶν
 (ᾠδα κεφ. 15, 70γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 31

εἰς τοιαῦτα ἦθῃ, εἰς ζῶα ποῦ ἔχουν ἦθῃ ἀνάλογα μ' ἐκεῖνα..
 μελετῶ τι, φροντίζω περὶ τινος, ἀσκῶ τι.
 γαστριμαργία, ἀδηφαγία.
 ὕβρις, ἀσέλγεια.
 εὐλαβοῦμαι, φέρομαι ὡς εὐλαβής, προσφύλαττομαι. μὴ διευλαβη-
 μένους, ἀναιδῶς ζήσαντας.
 ἱκτῖνος, εἶδος ἰέρακος, κοινῶς περιδικογέρακο.
 ἀμέλει, προστ. τοῦ ἀμελεῖν, μὴ σὲ μέλη, βεβαίως.
 ἐπιτηδεύω, ἀσκῶ, οἱ ἀσκήσαντες τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν
 ἀρετήν.
 γεγονυῖα, ἡ ὁποία ἀποκτᾶται.
 πολιτικόν, κοινωνικῶς ὀργανωμένον, κοινωνικόν.
 μέτριος, χρηστός, μετρημένος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 32

οὐ θέμις, (ἐστὶ τινι) δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον.
 φιλομαθής, φιλόσοφος.
 καρτερῶ, ὑπομένω σταθερῶς, ἀντέχω εἰς τὰς στερήσεις.
 οἰκοφθορία, καταστροφή τῆς περιουσίας.
 ἀτιμία, ἔλλειψις τιμῶν, στέρησις τιμῶν.
 ἀδοξία, ἔλλειψις δόξης, ἀσημότης.
 μοχθηρία, ταπεινὴ κοινωνικὴ θέσις.
 τοιγάρτοι, διὰ τοῦτο λοιπόν.
 ἅπασιν, ἅ π. χαίρειν εἰπόντες.
 πλάττω σώματα, φροντίζω γὰρ κάμω ὥραϊα σώματα. .
 αὐτοῖς, (τοῖς πλάττονσι σώματα).
 λύσις, ἐξιλέωσις, ἀπολύτρωσις.
 ταύτη τρέπονται, ἀκολουθοῦν αὐτὴν τὴν ὁδόν.
 ἐκείνη, τῇ φιλοσοφίᾳ.
 ἧ ὑφηγεῖται, τὴν ὁποίαν ὑποδεικνύει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 33

παραλαβοῦσα, ὡς παιδαγωγός.

ἀτεχνῶς, ὁλῶς διόλου, τελείως (κεφ. 2, 59α).

εἰργμός, εἰρκτή, φυλακή.

τοῦ εἰργμοῦ τὴν δεινότητα κατιδοῦσα, ὅτι..., πρόληψις, ἀντί-
κατιδοῦσα (ἡ φιλοσοφία), ὅτι τοῦ εἰργμοῦ ἡ δεινότη-
της δι' ἐπιθυμίας ἐστίν, εἶναι δηλ. ἔργον τῆς ἐπιθυμίας,
εἶναι δηλ. συνδεδεμένη μὲ τὴν ἐπιθυμίαν.

ὡς ἂν..εἴη τοῦ δεδέσθαι, συμπερ. (ὥστε μάλιστα ἂν εἶναι τὸν δε-
δεμένον ξυλλήπτορα), ὥστε νὰ εἶναι πρὸ παντὸς αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ δε-
μένος συνεργός εἰς τὸ δέσιμόν του.

παραμυθοῦμαι, παραινῶ μὲ παραμυθητικούς λόγους, ἐνθαρρύνω.

σκέψις, παρατήρησις, ἔρευνα.

ἀναχωρῶ, ὑποστρέφω, ὑποχωρῶ, ἀποσύρομαι.

ὅτι, ὅτι τῶν ὄντων.

δι' ἄλλων, δι' ἄλλων μέσων, τῶν αἰσθήσεων, ἀντίθ. εἰς τὸ... αὐτὴ
καθ' αὐτήν.

ἐν ἄλλοις ὃν ἄλλο, διάφορον ὃν εἰς διαφόρους περιπτώσεις, ἀντίθ.
εἰς τὸ αὐτὸ καθ' αὐτό.

ἡγεῖσθαι, ἐξαετᾶται ἀπὸ τὸ παρακελενομένη.

ἐπαθεν, γνωμικὸς ἀόριστος.

ὦν, γενικὴ διαιρετική.

οἶον.., ἐπεξηγήσεις εἰς τὸ τοσοῦτον κακόν.

λογίζομαι, ἀντιλαμβάνομαι, λογαριάζω.

ἅμα τε.. καί, τὸ σύγχρονον, συγχρόνως καί..

οὐχ οὕτως ἔχον, ἂν καὶ δὲν ἔχει οὕτως. Ὁ Πλ. ἐδῶ λέγει, ὅτι μέ-
ριστον κακὸν δὲν εἶναι αἱ συνέπειαι τοῦ πάθους, ἀλλὰ ἡ πλάνη ἡ ἔμφυ-
τος εἰς αὐτό, ὅτι δηλ. τὸ ἀντικείμενόν του ἔχει μεγίστην πραγματικό-
τητα καὶ ἀξίαν, ἐνῶ τοῦναντίον ὡς ὁρατὸν οὐδεμίαν τοιαύτην ἔχει.

προσηλῶ, καρφώνω.

προσπερονῶ, καρφώνω μὲ περόνην, προσκολλῶ.

δόμοδοξῶ, ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην.

δόμοτροπος, ὁ ἔχων τοὺς αὐτοὺς τρόπους.

δμότροφος, ὁ ἔχων τὴν αὐτὴν διαίταν, ἀγωγὴν.
 ἀναπλέα, (ἀνάπλεως) γεμάτη, μολυσμένη ἀπό...
 πίπτειν, λόγῳ τοῦ βάρους τῶν ὑλικῶν στοιχείων.
 ἄμοιρος, ἀμέτοχος.
 συνουσία, (κεφ. 30, 81γ), αἱ γεν. θεῶν...ἐξαεζῶνται ἐκ τῆς λ.
 συνουσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 34

οἱ δικαίως φιλομαθεῖς, οἱ γνησίως φιλόσοφοι.
 οὐ γάρ, ὄχι βέβαια.
 ἑαυτήν, τὴν ψυχὴν (πλαγία ἀντανάγκασις).
 πάλιν αὖ, πλεονασμός.
 ἐγκαταδέω, δένω στερεῶς εἷς τι.
 ἀνήνυτος, (ἀνύ(τ)ω) ἀτελείωτος.
 μεταχειριζομένην, μεταχ. (τὴν ψυχὴν) τινὰ ἱστον ἐναί-
 τως Πηνελ. Ἡ ὁμηρικὴ Πην. ἐξήλυνε τὴν νύκτα ὅτι ὕφαινε τὴν
 ἡμέραν, ἐνῶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνοήτου ὑφαίνει εἰς τὸ σκότος τῶν παθῶν τὰ
 δεσμά, τὰ ὅποια ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία ὑπὸ τὸ φῶς τῆς σκέψεως προσπα-
 θεῖ νὰ διαλύσῃ (ξηλώσῃ).
 ἐν τούτῳ οὔσα, ἐνδιατρίβουσα ἐν τούτῳ, προσηλωνομένη εἰς αὐτό.
 τὸ ἀληθές., ἐπεξηγήσεις εἰς τὸ ἐν τούτῳ.
 ἀδόξαστον, τὸ μὴ ἐξαεζώμενον ἐκ τῆς ἀτομικῆς δόξης, αἱ ἰδέαι.
 ἀπηλλάχθαι, ἐξαεζᾶται ἀπὸ τοῦ οἷεται δεῖν.
 οὐδὲν δεινόν(ἐστι), δὲν ὑπάρχει φόβος.
 ὅπως μὴ, μήπως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 63

Τὸ μέν, ἀντίθεσις πρὸς τὸ ἀκόλουθον μέντοι.
 τοιαῦτ' ἄτια, τέτοια περιέχον.
 ἄξιον (ἐστι) κινδυνεύσαι, ἀξίζει νὰ κινδυνεύσῃ κανεὶς μὴ δια-
 ψευσθῇ.
 καλός, ὥραϊος, διότι περιέχει ὥραϊας ἐλπίδας.
 ἐπάδω, κεφ. 24, 77ε, ψάλλω ὡς ἐξορκισμόν.
 ἡδονὰς—κόσμους, ὅρα κεφ. 9, 64δ,ε.

εἶπασε χαίρειν, κεφ. 9, 64γ, ἐπεριφρόνησεν.
 πλέον θάτερον,... μᾶλλον τὸ ἀντίθετον, μεγαλύτερον κακόν.
 ἡγησάμενος, ἡγησ. ἀπεργάξεσθαι (αὐτοὺς—τοὺς κόσμους).
 σωφροσύνη... ἀληθεία, ἐπεξηγ. εἰς τὸ τ ῶ α ὕ τ ῆ ς κ ό σ μ ο ς .
 καλῇ, τὰ ἐδῶ λεγόμενα εἶναι μία ἁδρὰ ἀνακεφαλαιώσεις τοῦ διαλό-
 γου καὶ μάλιστα τῶν: 64δ, 69β, 82ε, 84β, 82γ, 107γδ, 63γ, 108δ, κλ.
 οἱ ἄλλοι οἱ ἐν ἀρχῇ τοῦ Φαίδωνος μνημονευθέντες φίλοι.
 εἰς αὖθις, ἄλλην φοράν, ἄλλοτε.

ἀνὴρ τραγικός, ἕνας ἥρωες τραγωδίας.
 νεκρὸν λούειν, ἐπεξηγ. Τὸ λούειν τοὺς νεκροὺς ἦτο σύνηθες εἰς τοὺς
 ἀρχαίους διὰ λόγους θρησκευτικούς, διότι ὁ ἀποθανὼν θὰ ἤρχετο εἰς
 συνάφειαν πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ εἶναι καθαρός.
 (Ὀδυσ. ω, 44, Ἰλι. Σ. 345, Ἡροδ. βιβλ. 2, 86, Σοφοκλ. Ἀντιγ.
 1201). Ἡ αὐτὴ συνήθεια ἐπικρατεῖ καὶ σήμερον παρ' ἡμῖν καθαρίζο-
 μένων τῶν νεκρῶν δι' οἴνου, ὕδους κλ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 64

εἶεν, καλά, ἔστω, διὰ τοῦ εἶεν ὁ λέγων δηλοῖ συγκατάθεσιν, διὰ
 νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο θέμα.

ἐπιστέλλω, (ἐπιστολῇ) γράφω, παραγγέλλω, ἀφήνω τὴν τελευ-
 ταίαν παραγγελίαν.

ὅτι, ὅτι ποιοῦντες.

ἐν χάριτι ποιῶ τινι, χαρίζομαι εἰς τινα, κάνω κάτι διὰ νὰ ἐξυπη-
 ρετήσω καὶ εὐχαριστήσω τινά.

κοινότερον, ὁ συγκρ. βαθμὸς ἀντὶ τοῦ θετικοῦ.

ὕμῶν αὐτῶν, τῆς ψυχῆς σας.

ὁμολογῶ, ὑπόσχομαι, κατ' ἄλλους ἐρμηνευτάς: συμφωνῶ.

ὥσπερ κατ' ἔχνη, τρόπον τινὰ ἀκολουθοῦντες τὰ ἔχνη.

οὐδὲν πλέον ποιήσετε, δὲν θὰ κατορθώσετε τίποτε.

θάπτωμεν... τρόπον, ἡ ταφή ἐγίνετο κατὰ δύο τρόπους, ἢ διὰ καύ-
 σεως ἢ διὰ κατορύξεως.

ἐγώ, ὁ Σω. ἐπίστευεν, ὅτι τὸ ἐγὼ εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ὄχι τὸ σῶμα.
 διατάττω, διευθύνω.

εἰς μακάρων... εὐδαιμονίας, εἰς τόπους εὐτυχισμένους, ὅπου μακάριοι κατοικοῦν (κεφ. 8, 63γ).

ἄλλως, εἰς μάτην (κεφ. 22, 66ε).

ἡγγυᾶτο, ὅρα τὴν λέξιν: ὁ πα τ ἡ ρ α ὀ τ ο ὺ, κεφ. 2, 59β.

οὗτος μὲν γάρ, (ἡγγυᾶτο).

ἦ μὴν, ἀληθῶς.

παραμενεῖν, (με).

ῥᾶον φέρω, ὑποφέρω εὐκολώτερον, καλύτερον.

προτίθεμαι τὸν νεκρόν, ἐκθέτω τὸν νεκρὸν κεκοσμημένον πρὸ τῆς ταφῆς.

ἐκφέρω, κάνω τὴν ἐκφορὰν τοῦ νεκροῦ.

καλῶς, ὀρθῶς, διότι, τὸ νὰ λέγῃ ὁ Κρίτων, ὅτι θάπτει τὸν Σω. ἀντὶ νὰ λέγῃ, ὅτι θάπτει τὸ πτώμα τοῦ Σω., δὲν εἶναι ὀρθόν.

εἰς αὐτὸ τοῦτο πλημμελές (ἐστι), αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι σφάλμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 65

ἀνίστατο εἰς., βραχυλ. ἀντί: ἀναστὰς ἦει εἰς... ἢ ἀνίστατο καὶ ἦει εἰς... τοτὲ δ' αὖ, ὥς ἐὰν προηγεῖτο τ ο τ ἔ μ ἔ ν.

ἀτεχνῶς, κεφ. 2, 59α, προσδιορίζει τὸ ὁ ρ φ α ν ο ῖ.

τὰ παιδία, ὅρα λέξιν Ξανθίππη κεφ. 3, 60α.

οἰκεῖται γυναῖκες, ἡ Ξανθίππη καὶ αἱ συγγενεῖς γυναῖκες.

ἐναντίον τοῦ Κρίτωνος, ἐνώπιον τοῦ Κρίτωνος.

καταγινώσκω, κατηγορῶ, ἀποδίδω ὥς μομφήν.

ἀρχόντων, τῶν ἑνδεκα, κεφ. 2, 58γ.

ἄλλως, καὶ ἐξ ἄλλων περιπτώσεων.

ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ, τῆς φυλακίσεως τοῦ Σωκράτους.

τοὺς αἰτίους, ἐννοεῖ τοὺς κατηγοροὺς κλ.

τὰ ἀναγκαῖα, τὸ ἀναπότρεπτον, τὸ μοιραῖον (κεφ. 6, 62γ).

ἀστεῖος, εὐγενῆς τοὺς τρόπους, (ὅπως εἶναι οἱ ἀστοὶ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ἀγροίκους), λεπτός.

λῶστος, ἄριστος, χρυσὸς ἄνθρωπος.

ὁ ἄνθρωπος, ὁ μέλλον νὰ δώσῃ τὸ φάρμακον.

πίνοντις, τὸ κώνειον.

ἐγχωρεῖ, ἀπροσώπως, ἔξεστι, ὑπάρχει ἀκόμη καιρός.
 ὀφλισκάνω γέλωτα, θεωροῦμαι γελοῖος.
 γλίχομαι, ποθῶ, ἐπιθυμῶ ἐξαιρετικά.
 οὐδενὸς ἔτι ἐνόντος, ἐνῶ δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε ἐκ τῆς ζωῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 66

παῖς, ὑπηρέτης τοῦ Κρίτωνος (κεφ. 3,60α).
 κύλιξ, ποτήριον, κυρίως κρασποτότηρον, εὐρύ, δίκυτον.
 ὦ βέλτιστε, φίλτατε, ἀγαπητέ μου, καλέ.
 γάρ, ἐπειδὴ καὶ αἰτιολογεῖ τὸ τί χρὴ ποιεῖν.
 περιεῖμι, περιπατῶ, περιεῖναι - κατακεῖσθαι, ἀμφότερα
 ἐξαεζῶνται ἐκ τοῦ χρή.
 αὐτὸ ποιήσει. θὰ ἐνεργήσῃ μόνον του.
 ὀρέγω, (ὀργνιά) ἐκτείνω, προσφέρω.
 ἴλεως, ἱλαρός, εὐθυμος, χαροῦμενος, γαλήνιος.
 τρέω, τρέπομαι εἰς φυγὴν ἐκ φόβου, οὐδὲν τρέσας, ἄνευ φόβου.
 οὐδὲ διαφθείρας οὔτε . . . προσώπου, καὶ χωρὶς ν' ἀλλοιώσῃ
 οὔτε τὸ χρῶμά του οὔτε τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του.
 ταυρηδόν, μὲ βλέμμα ταύρου, μὲ βλέμμα ἀτενές.
 ἀποσπένδω, προσφέρω σπονδήν.
 μέτριος, ἱκανός, ἀρκετός.
 μανθάνω, ἐννοῶ, καταλαβαίνω.
 ἀλλ' εὐχέσθαι γέ που, ἀλλ' ἀφοῦ δὲν ἐπιτρέπεται σπονδή, ἐπιτρέ-
 πεται ὅμως τοῦλάχιστον—νομίζω—ἡ εὐχή.
 χρεή, (εὐχέσθαι).
 ἐπισχόμενος (τὴν κύλικα), ἀφοῦ ἐκράτησε τὸ ποτήριον εἰς τὰ
 χεῖλη του, ἢ ἀφοῦ ἐκράτησε τὴν ἀναπνοήν του ἢ ἀφοῦ ἔμεινεν ἀκίνητος.
 εὐκόλως, μὲ ἀταραξίαν, χωρὶς δυστροπίαν.
 ἐπεικῶς, μόλις, ὅπωςδῆποτε.
 οὐκέτι, (οἷοί τ' ἤμεν).
 βία ἐμοῦ αὐτοῦ, παρὰ τὴν προσπάθειάν μου νὰ συγκρατηθῶ.
 ἀστακτὴ ἐχώρει, ἔτρεχαν κρονηδόν, ποτάμι (οὐχὶ κατὰ σταγόνas).
 ἐγκαλυψάμενος, καλύψας διὰ τοῦ ἱματίου τὸ πρόσωπον.

οὔου, διότι τοιούτου.

ἀναβρυχῶμαι, ἐκβάλλω βρυχηθμόν ὁδύνης, ξεσπῶ εἰς θρήνους.
οὐδένα ὄντινα οὐ, ἔλξις (οὐδείς ἦν, ὄντινα οὐ), πάντας.

κατακλῶ, συντριβῶ, ραγίζω τὴν καρδίαν.

οὐχ ἤμιστα, λιτότης, πρὸ παντός.

πλημμελῶ, κάνω μουσικὸν σφάλμα, μεταφορικῶς ἁμαρτάνω, κάνω ἀνόητα πράγματα.

εὐφημία, τὰ καλὰ λόγια ἢ ἡ σιωπή· οἱ παριστάμενοι εἰς θυσίαν ὤφειλον νὰ λέγουν καλὰ λόγια ἢ νὰ σιωπῶσι, μήπως ἀκουσίως εἴπουν ἄσχημα λόγια. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ θάνατος κατὰ τοὺς Πυθαγορείους ἦτο ἱερὰ στιγμή, διότι μᾶς φέρει εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸ θεῖον, ἐπρόσβενον οὗτοι, ὅτι πρέπει νὰ ἀποθνήσκωμεν ἐν εὐφημίᾳ.

ἐπέχω, κρατῶ, σταματῶ, συγκρατῶ, παύομαι.

διαλιπὼν χρόνον, μετὰ πάροδον χρόνου.

οὐκ, εἰς τὸ ἐννοούμενον α ἰ σ θ ἄ ν ε σ θ α ι.

ἐπανιών, προχωρῶν πρὸς τὰ ἐπάνω τοῦ σώματος μὲ τὸ χεῖρ του. αὐτός, ὁ ὑπηρέτης.

ἤτηρον, ὑπογαστριον.

ἐνεκεκάλυπτο, οἱ ἀρχαῖοι συνήθιζον κατὰ τὰς ἐπιθανάτιους στιγμὰς νὰ καλύπτουν τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποθνήσκοντος.

ἀλεκτριγύνα, οἱ θεραπευόμενοι ἐθυσίαζαν εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν ἕνα πετεινόν. Ὁ Σω. λοιπὸν ἐπιθυμεῖ νὰ κάμῃ αὐτὴν τὴν θυσίαν διὰ τοῦ Κρίτωνος εἰς ἐκδήλωσιν ἐγγνωμοσύνης πρὸς τὸν θεὸν τῆς υἰείας, διότι νομίζει, ὅτι τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου του θεραπεύεται ἀπὸ ὅ τι εἰς τὸν διάλογον ἐχαρακτήρισεν ὡς νόσον· τὴν ἔνωσιν τῆς ψυχῆς μὲ τὸ σῶμα.

ἐκινήθη, κατελήφθη ὑπὸ σπασμοῦ.

συνέλαβε, ἔκλεισε (ἔπιασε μαζὶ τὰ δύο χεῖλη. . .).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 67

- καὶ ἄλλως, καὶ ἐν γένει, καὶ ἐπὶ πλέον.

0020556605

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ἡ φιλιοποίηση ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΝ ΤΕΩΣ ΔΙΟΙΚ. ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΔΡΧ. 100.—

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΡΧ. 110.—

(Διὰ τὰ ἀπὸ τοῦ 1942 ἐκδοθέντα βιβλία τοῦ Ο.Ε.Σ.Β. ἐπιτρέπεται νὰ εἰσπράττηται ποσοστὸν κομίστρων διὰ τὰς ἐπαρχίας 10% ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς ἀναγραφομένης ἐπὶ τοῦ βιβλίου, Ἀπόφασις Διοικ. Συμβ. Ο.Ε.Σ.Β. ὑπ' ἀριθ. 79/11-2-42).